

Politiskt organ: Kommunfullmäktige

Dag, tid: 2023-02-23, kl. 18:00

Plats: Kommunfullmäktigesalen

Övrigt: Innan sammanträdet anordnar fullmäktige en manifestation för Ukraina. Manifestationen hålls på **Kyrktorget kl. 17.00.** Det kommer hållas tal, spelas musik och bjudas på fika. I stadshusets entré har ukrainska konstnären Tanya Bilous en utställning.

Ärenden:	Dnr:	Sida:
Beslutsärenden		
1 Val av justerare		
2 Fastställelse av föredragningslistan		
3 Interpellationer och frågor		3 - 4
4 Strategiskt uppdrag avseende Värnamo kommun som attraktiv arbetsgivare	KS.2022.581	5 - 11
5 Avgiftstaxa för måltider inom äldre - och funktionshinderomsorgen 2023	KS.2022.621	12 - 17
6 Avgiftstaxor inom LSS-verksamheten 2023	KS.2022.622	18 - 27
7 Avgiftstaxa för hemsjukvård 2023	KS.2022.620	28 - 32
8 Avgiftstaxa för äldre- och funktionsomsorgen med tillämpningsanvisningar 2023	KS.2022.619	33 - 44
9 Upphörande av bidrag till försurat grundvatten	KS.2022.618	45 - 48
10 Plan för Värnamo kommuns miljöarbete, 2019-2035	KS.2018.627	49 - 84
11 Revidering av reglemente för barn- och utbildningsnämnden	KS.2023.128	85 - 91
12 Avsägelse av uppdrag i kommunfullmäktige	KS.2023.166	92
13 Fyllnadsval		93 - 94
14 Meddelanden kf 2023-02-23	KS.2023.87	95 - 116
15 Motioner		117

2023-02-23

2
2(2)

16 Medborgarinitiativ

17 Utredning av bemanningsprocessen (sent
tillkommande ärende)

KS.2022.293

118 - 164

18 Övrigt

Stefan Widerberg
OrdförandeElin Alteborg
Sekreterare

Interpellation till Servicenämndens och BUN: s ordförande.

Många familjer kämpar idag med sin ekonomi och samtidigt så hör man har ute i landet sett att barnen äter mer i skolan.

En misstanke kan vara att matkontot i familjerna inte riktigt räcker till.

Därför undrar vi:

1. Är detta något man märkt i Värnamo kommun? (ex att barnen äter mer i skolan och matsvinnet minskar).
2. Om så är fallet, har skolköken tagit höjd för detta?
3. Finns det några tankar på att erbjuda barnen frukost i skolan?

Med vänlig hälsning

Gun-Britt Klingberg och Åke Wilhelmsson
Socialdemokraterna

Interpellation till Servicenämndens och BUN: s ordförande.

Många familjer kämpar idag med sin ekonomi och samtidigt så hör man har ute i landet sett att barnen äter mer i skolan.

En misstanke kan vara att matkontot i familjerna inte riktigt räcker till.

Därför undrar vi:

1. Är detta något man märkt i Värnamo kommun? (ex att barnen äter mer i skolan och matsvinnet minskar).
Svar: Måltidschef har ställt frågan vid ett par tillfällen till både chefer och medarbetare i köken och det man märker generellt är att barnen äter mer än tidigare. Tydligast ser verksamheten detta på måndagar samt att fler elever äter frukost. Frukost serveras idag i grundskolorna där det finns fritidsverksamhet. Det ser lite olika ut mellan köken men verksamheten ser en skillnad i elevernas ätbeteende.
2. Om så är fallet, har skolköken tagit höjd för detta?
Svar: Skolköken har inte tagit höjd för detta i nuläget. Däremot ser vi att köken får mindre mat över. Vissa kök menar att deras matsvinn har minskat då mer mat går åt.
3. Finns det några tankar på att erbjuda barnen frukost i skolan?

Med vänlig hälsning

Gun-Britt Klingberg och Åke Wilhelmsson
Socialdemokraterna

§ 3 Dnr: KS.2022.581

Strategiskt uppdrag avseende Värnamo kommun som attraktiv arbetsgivare

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge kommunstyrelsen ett strategiskt uppdrag att stärka Värnamo kommun som en fortsatt attraktiv arbetsgivare genom att i samverkan med förvaltningar och arbetsplatser stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetet ska utgå från värdegrunden, medarbetarskapet, det motiverande ledarskapet och ”En värdefull arbetsdag”.

att finansiering sker genom av kommunfullmäktige tidigare avsatta medel.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i skrivelse den 9 december 2022 anfört följande.

Kommunfullmäktige beslutade den 22 juni 2022 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram underlag för utformning av ett strategiskt uppdrag avseende Värnamo kommun som en fortsatt attraktiv arbetsgivare – där både arbetsmiljö och kompetensförsörjning beaktas. Grunden i det strategiska uppdraget är kommunfullmäktiges mål för kompetensförsörjning samt Policy Värnamo kommun som arbetsgivare. Ett strategiskt uppdrag ska ge en utveckling och i detta fall handlar det om att stärka Värnamo kommun som en attraktiv arbetsgivare. Där vi står i dag bör fokus vara att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet på varje arbetsplats inom förvaltningarna. Därför föreslås ett projekt där en projektledare anställs på HR-enheten under 2023 och 2024. Projektet ska ta fram arbetssätt för att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsen och inom förvaltningen. I detta ingår att arbeta med värdegrunden, medarbetarskapet, det motiverande ledarskapet och En värdefull arbetsdag. Cheferna i Värnamo kommun ska känna ett stöd från HR-enheten i det systematiska arbetsmiljöarbetet. För att detta ska kunna genomföras krävs en nära samverkan och ett engagemang från berörda förvaltningar och arbetsplatser. Fokus för projektet föreslås vara barn- och utbildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och måltidsverksamheten.

Kommunstyrelsen beslutade 20 december 2022 att återremittera ärendet till kommunledningsförvaltningen för att inkomma med förslag till finansiering.

Forts.

Ks § 3 (forts)

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår i skrivelse 30 december 2022 kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att ge kommunstyrelsen ett strategiskt uppdrag att stärka Värnamo kommun som en fortsatt attraktiv arbetsgivare genom att i samverkan med förvaltningar och arbetsplatser stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetet ska utgå från värdegrunden, medarbetarskapet, det motiverande ledarskapet och En värdefull arbetsdag.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Strategiskt uppdrag avseende Värnamo kommun som attraktiv arbetsgivare

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 22 juni 2022 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram underlag för utformning av ett strategiskt uppdrag avseende Värnamo kommun som en fortsatt attraktiv arbetsgivare – där både arbetsmiljö och kompetensförsörjning beaktas.

Grunden i det strategiska uppdraget är kommunfullmäktiges mål för kompetensförsörjning samt Policy Värnamo kommun som arbetsgivare.

Ett strategiskt uppdrag ska ge en utveckling och i detta fall handlar det om att stärka Värnamo kommun som en attraktiv arbetsgivare. Där vi står i dag bör fokus vara på att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet på varje arbetsplats inom förvaltningarna. Därför föreslås ett projekt där en projektledare anställs på HR-enheten under 2023 och 2024. Projektet ska ta fram arbetssätt för att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsen och inom förvaltningen. I detta ingår att arbeta med värdegrunden, medarbetarskapet, det motiverande ledarskapet och En värdefull arbetsdag. Cheferna i Värnamo kommun ska känna ett stöd från HR-enheten i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

För att detta ska kunna genomföras krävs en nära samverkan och ett engagemang från berörda förvaltningar och arbetsplatser. Fokus för projektet föreslås vara barn- och utbildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och måltidsverksamheten.

Kommunstyrelsen beslutade den 20 december 2022 att återremittera ärendet till kommunledningsförvaltningen för att inkomma med förslag till finansiering.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige att besluta

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2022.581

Att ge kommunstyrelsen ett strategiskt uppdrag att stärka Värnamo kommun som en fortsatt attraktiv arbetsgivare genom att i samverkan med förvaltningar och arbetsplatser stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetet ska utgå från värdegrunden, medarbetarskapet, det motiverande ledarskapet och En värdefull arbetsdag.

Att finansiering sker genom av kommunfullmäktige tidigare avsatta medel.

Åsa Johansson
HR-Chef

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

Ett av Värnamo kommuns övergripande mål är

KOMPETENSFÖRSÖRJNING – arbetsgivare kan anställa de medarbetare de behöver.

Detta mål har vi därför att vi tror på att genom samverkan kan Värnamo kommun och andra arbetsgivare rekrytera och behålla medarbetare. Medarbetare, vars erfarenheter och kompetens tas till vara och utvecklas, trivs och stannar

Internt i Värnamo kommun säger målet att:

Som en attraktiv arbetsgivare utvecklar och behåller vi våra medarbetare. Värnamo kommun upplevs som en attraktiv arbetsplats.

Kommunfullmäktige har beslutat om Policy Värnamo kommun som arbetsgivare. Med målet för kompetensförsörjning samt policyn som grund arbetar Värnamo kommun med att vara en attraktiv arbetsgivare

Genom att arbeta med värdegrunden, medarbetarskapet och det motiverande ledarskapet skapar vi en värdefull arbetsdag. Det vill säga en dag som ger värde för medborgaren och bidrar till att utveckla varje medarbetare. En värdefull arbetsdag är det vi använder när vi vill berätta vad vi står för som arbetsgivare och attrahera nya medarbetare. Nästa steg är att det också blir en naturlig del i vår vardag som medarbetare. Genom att ge förutsättningar för att diskutera En värdefull arbetsdag på arbetsplatserna så fördjupar vi än mer arbetet med värdegrunden och stärker arbetsmiljöarbetet.

Sjukfrånvaron i Värnamo kommun ökade innan pandemin mer än för övriga kommuner i länet. Därför startades ett sjukfrånvaroprojekt. Lärdomar från projektet är bland annat att vi behöver stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det visar också på att stödet till cheferna i Värnamo kommun behöver utvecklas. I detta fall är det stödet som HR-enheten ger till cheferna i arbetsmiljöarbetet som avses.

De fackliga organisationerna har i samverkan fört fram att det finns brister i det systematiska arbetsmiljöarbetet bland annat kring transparensen mellan de olika nivåerna i förvaltningarna. En del som också lyfts upp är medarbetarnas kunskaper kring rättigheter

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2022.581

---

och skyldigheter i arbetsmiljöarbetet. Ett arbete med detta har påbörjats efter senaste medarbetarundersökningen.

En fortsatt utveckling med att stärka Värnamo kommun som en attraktiv arbetsgivare bör med detta som grund ha arbetsmiljöarbetet i fokus.

§ 419 Dnr: KS.2022.581

Strategiskt uppdrag avseende Värnamo kommun som attraktiv arbetsgivare

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att återremittera ärendet till kommunledningsförvaltningen för att inkomma med förslag till finansiering.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i skrivelse den 9 december 2022 anfört följande.

Kommunfullmäktige beslutade den 22 juni 2022 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram underlag för utformning av ett strategiskt uppdrag avseende Värnamo kommun som en fortsatt attraktiv arbetsgivare – där både arbetsmiljö och kompetensförsörjning beaktas. Grunden i det strategiska uppdraget är kommunfullmäktiges mål för kompetensförsörjning samt Policy Värnamo kommun som arbetsgivare. Ett strategiskt uppdrag ska ge en utveckling och i detta fall handlar det om att stärka Värnamo kommun som en attraktiv arbetsgivare. Där vi står i dag bör fokus vara att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet på varje arbetsplats inom förvaltningarna. Därför föreslås ett projekt där en projektledare anställs på HR-enheten under 2023 och 2024. Projektet ska ta fram arbetssätt för att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsen och inom förvaltningen. I detta ingår att arbeta med värdegrunden, medarbetarskapet, det motiverande ledarskapet och En värdefull arbetsdag. Cheferna i Värnamo kommun ska känna ett stöd från HR-enheten i det systematiska arbetsmiljöarbetet. För att detta ska kunna genomföras krävs en nära samverkan och ett engagemang från berörda förvaltningar och arbetsplatser. Fokus för projektet föreslås vara barn- och utbildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och måltidsverksamheten.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta

att ge kommunstyrelsen ett strategiskt uppdrag att stärka

Värnamo kommun som en fortsatt attraktiv arbetsgivare genom att i samverkan med förvaltningar och arbetsplatser stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetet ska utgå från värdegrunden, medarbetarskapet, det motiverande ledarskapet och En värdefull arbetsdag.

Beslut skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

§ 27 Dnr: KS.2022.621

Avgiftstaxa för måltider inom äldre - och funktionshinderomsorgen 2023

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna redovisningen av omsorgsnämndens delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Omsorgsförvaltningen har i skrivelse 2 december 2022 anfört följande. Kommunfullmäktige gav den 28 mars 2019, § 39, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar. Avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen omfattar avgifter för service och omvårdnad till personer som bor i ordinärt boende eller särskilt boende. Avgifterna regleras i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL) och baseras på prisbasbeloppet. För kalenderåret 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen om allmän försäkring (1962:381) och räknas fram på grundval av ändringar i det allmänna prisläget och enligt utvecklingen av konsumentprisindex. Regeringen beslutar om prisbasbeloppet efter förslag från Statistiska centralbyrån (SCB). Avgifter som är knutna till prisbasbeloppet höjs i enlighet med tidigare fastställd procentuell andel.

Omsorgsnämnden beslutade 14 december 2022, § 127 att fastställa reglementet för avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar 2023

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

§ 127 Dnr: ON.2015.45

Avgiftstaxa för måltider inom äldre- och funktionshinderomsorgen 2023

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

att fastställa reglementet för avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar 2023.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige gav den 28 mars 2019, § 39, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar.

Avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen omfattar avgifter för service och omvårdnad till personer som bor i ordinärt boende eller särskilt boende.

Avgifterna regleras i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL) och baseras på prisbasbeloppet. För kalenderåret 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen om allmän försäkring (1962:381) och räknas fram på grundval av ändringar i det allmänna prisläget och enligt utvecklingen av konsumentprisindex. Regeringen beslutar om prisbasbeloppet efter förslag från Statistiska centralbyrån (SCB). Avgifter som är knutna till prisbasbeloppet höjs i enlighet med tidigare fastställd procentuell andel.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Avgiftstaxa för måltider inom äldre- och funktionshinderomsorgen 2023

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige gav den 28 mars 2019, § 40, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa för måltider inom äldre- och funktionshinderomsorgen.

Avgiftstaxa för måltider inom äldre- och funktionshinderomsorgen omfattar avgifter för måltider i särskilt boende enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) respektive särskilt boende enligt socialtjänstlagen (SoL).

Avgifterna regleras i 8 kap. socialtjänstlagen och baseras på prisbasbeloppet. För kalenderåret 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen om allmän försäkring (1962:381) och räknas fram på grundval av ändringar i det allmänna prisläget och enligt utvecklingen av konsumentprisindex. Regeringen beslutar om prisbasbeloppet efter förslag från Statistiska centralbyrån (SCB). Avgifter som är knutna till prisbasbeloppet höjs i enlighet med tidigare fastställd procentuell andel.

Beslutsförslag

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att fastställa reglementet för avgiftstaxa för måltider inom äldre- och funktionshinderomsorgen 2023.

Charlotte Jacobsson
Ekonom

Ulrika Gustafsson
Omsorgschef

		2023	2022	Förändring (kr)
A	Särskilt boende			
A.1	Måltider särskilt boende enligt LSS			
	Frukost (kr/(måltid))	29	26	3
	Lunch/huvudmål (kr/måltid)	55	50	5
	Mellanmål (kr/dag)	7	7	0
	Middag/kvällsmål	40	37	3
	Abonnemang (kr/dag)	131	120	11
A.2	Måltidsabonnemang särskilt boende enligt SoL			
	Måltidsabonnemang (kr/månad)			
	Frukost, lunch (huvudmål) och middag	3 923	3 609	314
	Frukost och lunch (huvudmål)	2 690	2 475	215
	Lunch (huvudmål) och middag	3 026	2 784	242
	Avdrag vid frånvaro (kr/dag)			
	Frukost, lunch (huvudmål) och middag	131	120	11
	Frukost och lunch (huvudmål)	90	82	8
	Lunch (huvudmål) och middag	101	93	8
B	Korttidsplatser (kr/dygn)	131	120	11
C	Ordinärt boende			
C.1	Matdistribution (kr/portion)			
	Lunch/huvudmål	60	55	5
	Distribution	13	12	1
	Matdistribution	73	67	6
C.2	Måltider restaurang (kr/portion)			
	Frukost	30	27	3
	Lunch/huvudmål	60	55	5
	Middag/kvällsmål	41	38	3
D	Måltider daglig verksamhet funktionshinderomsorgen LSS samt måltider dagverksamhet SoL (kr/portion)			
	Frukost	30	27	3
	Lunch	60	55	5
	Mellanmål	7	7	0

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING

Antagen av kommunfullmäktige 2017-10-26, § 215

Gäller fr o m 2023-01-01

Avgiftstaxa för måltider inom äldre- och funktionshinderomsorgen

A. Särskilt boende

Biståndsbeslut är en förutsättning för boende, vilket innebär att avgiften är momsbefriad.

A.1 Måltider särskilt boende enligt LSS

Frukost	29 kr/måltid
Lunch/Huvudmål	55 kr/måltid
Mellanmål	7 kr/måltid
Middag/kvällsmål	40 kr/måltid
Abonnemang	131 kr/dag

Priset justeras årligen 1 januari och prisförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning till närmaste heltal kronor.

A.2 Månadsabonnemang särskilt boende enligt SOL

Månadsabonnemang		Avdrag vid frånvaro
Omfattning	Kronor/månad	(kronor per dag)
Frukost, lunch (huvudmål) och middag	3923	131
Frukost och lunch (huvudmål)	2690	90
Lunch (huvudmål) och middag	3026	101

Priset justeras årligen 1 januari och prisförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning till närmaste heltal kronor.

B. Korttidsplatser

Vistelse på korttidsplats förutsätter ett biståndsbeslut, vilket innebär att avgiften är moms-befriad. Priset för kost vid vistelse på korttidsplats är detsamma som dagspriset för särskilt boende enligt LSS. För närvarande är avgiften för kost 131 kronor per dygn.

Priset justeras årligen 1 januari och prisförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning till närmaste heltal kronor.

C. Ordinärt boende

17

Biståndsbeslutad rätt till måltidsservice, vilket innebär att avgiften är momsbefriad.

C.1. Matdistribution

Priset för lunch/huvudmål är detsamma som priset för ej biståndsbeslutad måltidsservice exklusive moms. Avrundning sker till närmaste heltal kronor.

Måltid	Måltid Kr/portion
Lunch/Huvudmål	60
<u>Distribution</u>	<u>13</u>
Summa	73

Priset justeras årligen 1 januari och prisförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning till närmaste heltal kronor.

C.2. Måltider restaurang

Måltid	Måltid Kr/portion
Frukost	30
Lunch/Huvudmål	60
Middag/kvällsmål	41

Priset justeras årligen 1 januari och prisförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning till närmaste heltal kronor.

D. Måltider daglig verksamhet funktionshinderomsorgen LSS samt måltider dagverksamhet, SoL

Avser personer som har beslut om daglig verksamhet 9 § 10 LSS och beslut om dagverksamhet SoL, vilket innebär att avgiften är momsbefriad.

Måltid	Måltid Kr/portion
Frukost	30
Lunch	60
Mellanmål	7

Priset justeras årligen 1 januari och prisförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning till närmaste heltal kronor.

§ 28 Dnr: KS.2022.622

Avgiftstaxor inom LSS-verksamheten 2023

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att godkänna redovisningen av omsorgsnämndens
delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Omsorgsförvaltningen har i skrivelse 2 december 2022 anfört följande. Kommunfullmäktige gav den 28 mars 2019, § 38, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa inom LSS-verksamheten. Avgiftstaxan inom LSS-verksamheten omfattar avgifter för insatser som är beslutade enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Resorna inom LSS-verksamheten justeras årligen efter förändringen i färdtjänsttaxan. Avgifterna för kost baseras på prisbasbeloppet. För kalenderår 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Avgifterna för måltider motsvarar kostnaden för livsmedel i socialtjänstförordningen (SFS 2001:937).

Omsorgsnämnden beslutade 14 december 2022, § 126
att fastställa reglementet för avgiftstaxa inom LSS-verksamheten 2023.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

§ 126 Dnr: ON.2015.45

Avgiftstaxor inom LSS-verksamheten 2023

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

att fastställa reglementet för avgiftstaxa inom LSS-verksamheten 2023.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige gav den 28 mars 2019, § 38, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa inom LSS-verksamheten.

Avgiftstaxan inom LSS-verksamheten omfattar avgifter för insatser som är beslutade enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Resorna inom LSS-verksamheten justeras årligen efter förändringen i färdtjänsttaxan. Avgifterna för kost baseras på prisbasbeloppet. För kalenderår 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Avgifterna för måltider motsvarar kostnaden för livsmedel i socialtjänstförordningen (SFS 2001:937).

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Avgiftstaxa inom LSS-verksamheten 2023

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige gav den 28 mars 2019, § 38, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa inom LSS-verksamheten.

Avgiftstaxan inom LSS-verksamheten omfattar avgifter för insatser som är beslutade enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Resorna inom LSS-verksamheten justeras årligen efter förändringen i färdtjänsttaxan. Avgifterna för kost baseras på prisbasbeloppet. För kalenderår 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Avgifterna för måltider motsvarar kostnaden för livsmedel i socialtjänstförordningen (SFS 2001:937).

Beslutsförslag

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att fastställa reglementet för avgiftstaxa inom LSS-verksamheten 2023.

Charlotte Jacobsson
Ekonom

Ulrika Gustafsson
Omsorgschef

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING

Antagen av kommunfullmäktige 2015-10-29, § 237

Gäller fr o m 2023-01-01

Avgiftstaxa inom LSS-verksamheten

LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

§ 1 *Resa från korttidstillsyn till hemmet, korttidsvistelse inom kommunen* etc och resa till korttidstillsyn från hemmet, korttidsvistelse inom kommunen*

*Strömgården, Skogslyckan m.fl.

Egenavgiften motsvarar färdtjänsttaxan.

Månadskort för resorna (tur och retur) följer priset för Länstrafikens månadskort zon 1, vilket innebär en kostnad om max 750 kronor per månad.

Egenavgiften, när transporter som betalas av kommunen används, är följande:

- a) För en resa per dag vid korttidstillsyn är egenavgiften 375 kronor per månad.
Vid färre resor än 12 per månad fastställs i stället ett styckepris (38 kronor per resa).
- b) För två resor per dag vid korttidstillsyn är egenavgiften 750 kronor per månad.
Vid färre resor än 12 dagar per månad (24 resor) fastställs ett styckepris (38 kronor per resa).

§ 2 *Arbetsresor till/från daglig verksamhet*

Arbetsresor till/från daglig verksamhet följer färdtjänsttaxan och debiteras av Länstrafiken. Egenavgiften följer färdtjänsttaxan. Vid arbetsresor inom 1 zon är egenavgiften för närvarande 750 kronor per månad, vid arbetsresor inom 2 zoner 870 kronor och inom 3 zoner och uppåt (periodkort län) 1240 kronor. Vid ett fåtal arbetsresor per månad betalas zontaxa per resa.

§ 3 *Avgift för resor med omsorgsförvaltningens buss eller egen bil*

Så långt möjligt bör kostnad för resor motsvara färdtjänsttaxan. Nuvarande färdtjänsttaxa innebär en kostnad av 38 kronor per resa inom en zon, vilket beräknas motsvara 38 kronor per mil.

Egenavgifterna är följande:

- a) **Resa med personbil:** 38 kronor per mil i enlighet med första stycket. Är det flera som åker delar man på kostnaden. Är det till exempel tre personer som åker ihop betalar den

enskilde max en tredjedel av totalkostnaden – oavsett om övriga resenärer betalar mindre till följd av reglerna enligt punkt c) andra stycket nedan.

22

- b) **Resa med omsorgsförvaltningens buss:** Dubbel avgift jämfört med avgift för resa med personbil, vilket för närvarande innebär 76 kronor per mil. Är det flera som åker delar man på kostnaden. Är det till exempel tre personer som åker ihop betalar den enskilde max en tredjedel av totalkostnaden – oavsett om övriga resenärer betalar mindre till följd av reglerna enligt punkt c) andra stycket nedan. Högsta avgift för den enskilde är hälften av avgiften, vilket innebär 38 kronor per mil.
- c) **Resa för personer...**
- boende i bostad med särskild service för barn och ungdomar
  - Om den boende har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst gäller egenavgifter enligt punkt a) eller b).
  - Om den boende inte har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst är egenavgiften densamma oavsett om man åker personbil eller omsorgsförvaltningens buss. Grundtanken bakom avgiften är att det ska kosta ungefär lika mycket som om den enskilde hade åkt bil med sin egen familj. Av den anledningen blir avgiften 25 % av den ej skattepliktiga reseersättningen. F n innebär det en avgift med 6:25 kronor per mil och person.

§ 4 Mat i bostäder med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna enligt LSS 9 § 9

- a) Övergång till ett individuellt synsätt genom att varje bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna disponerar matpengarna. Om den enskilde behöver någon form av hjälp i matsituationen så skall det framgå av genomförandeplanen.
- b) Om de boende vid enstaka tillfällen äter gemensamt bidrar var och en till den gemensamma matkostnaden.
- c) Om det finns skäl, efter en individuell bedömning, att den enskilde mer regelbundet äter i boendets gemensamhetsutrymme betalas matavgift enligt avgiftstaxa för måltider inom äldre- och funktionshinderomsorgen.

§ 5 Bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt LSS 9 § 8. Avgift för de som har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst

Avgift för kost debiteras enligt avgiftstaxan för måltider inom äldre- och funktionshinderomsorgen (särskild taxa). För närvarande är avgiften 131 kronor per dygn. Avgift för hyra är 5 % av basbeloppet, vilket för 2023 innebär 2625 kronor per månad.

§ 5 a Avgift vid boende på skola i annan kommun

Bostad enligt LSS och bostad utan tillstånd för LSS

Oavsett om kommunen placerar en elev på skola i annan kommun eller om eleven själv söker dit ska eleven på grund av sin funktionsnedsättning inte ha högre kostnader än andra elever.

Avgift för mat utanför skoltid kan tas ut enligt § 5 första stycket under förutsättning att avgiften inte överstiger kommunens självkostnadspris. För de elever som har hel aktivitetsersättning eller annan inkomst av motsvarande storlek får skälig avgift tas ut för bostaden. Se vidare kommunens avtal med respektive skola.

§ 6 Bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt LSS 9 § 8. Avgift för de som inte har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst.

Enligt 8 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), LSS 20 §, Socialtjänstförordningen (SFS 2001:937) 6 kap 2-3 §§ är föräldrar skyldiga att i skälighetsutsträckning bidra till kommunens kostnader när ett barn (under 18 år) får vård i annat hem än det egna. Om barnet när det fyller 18 år går i skola kvarstår underhållsskyldigheten tills grundutbildningen är avslutad. Med grundutbildning menas grundskolan, gymnasieskola eller annan jämförbar utbildning. Försörjningsskyldigheten kan inte kvarstå efter att barnet fyllt 21 år.

Vid beräkning av ersättningsskyldigheten ska kommunen följa de regler som Försäkringskassan tillämpar vid underhållsskyldigas återbetalningsskyldighet till staten för utgivet underhållsstöd. Vad var och en av föräldrarna skall bidra med får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet. Omräkning av ersättningen kommer att göras årligen med utgångspunkt från senast taxerade inkomst.

§ 6 a Avgift vid boende på skola i annan kommun

Grundskola/grundsärskola

Eleven kan inte själv söka till skola i annan kommun utan det är kommunen som placerar eleven där. Grundsynen är att eleven på grund av sin funktionsnedsättning inte ska ha högre kostnader än andra elever.

Avgift för mat utanför skoltid kan tas ut enligt § 6 första stycket under förutsättning att avgiften inte överstiger kommunens självkostnadspris. Se vidare kommunens avtal med respektive skola. Avgiften gäller oavsett om eleven bor i bostad enligt LSS eller i bostad utan tillstånd enligt LSS.

Gymnasieskola/gymnasiesärskola

Oavsett om kommunen placerar en elev på skola i annan kommun eller om eleven själv söker dit ska eleven på grund av sin funktionsnedsättning inte ha högre kostnader än andra elever.

Avgift för mat utanför skoltid kan tas ut enligt § 6 första stycket under förutsättning att avgiften inte överstiger kommunens självkostnadspris. Se vidare kommunens avtal med respektive skola. Avgiften gäller oavsett om eleven bor i bostad enligt LSS eller i bostad utan tillstånd enligt LSS.

Grundsynen för införande av avgift är att familjens kostnad inte ska påverkas av om barnet bor i en bostad med särskild service för barn och ungdomar eller hemma. Av den anledningen skall avgiften motsvara kostnad för livsmedel i socialtjänstförordningens (SFS 2001:937) avsnitt avseende riksnormen.

2023 innebär det en avgift enligt följande (kr):

Ålder	Frukost	Lunch/Huvudmål	Middag/Kvällsmål	Summa/dag
0 - 3 år	6	13	9	28
4 - 10 år	12	23	17	52
11 - 20 år	19	36	26	81

§ 7 Korttidsvistelse enligt LSS 9 § 6. Avgift för de som har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst

Avgift för kost debiteras enligt avgiftstaxan för måltider inom äldre- och funktionshinderomsorgen (särskild taxa). För närvarande är avgiften 131 kronor per dygn.

§ 8 Korttidsvistelse enligt LSS 9 § 6. Avgift för de som inte har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst

Grundsynen för införande av avgift är att familjens kostnad inte ska påverkas av om barnet är på korttidsvistelse eller hemma. Av den anledningen föreslås att avgiften för mat skall motsvara kostnad för livsmedel i socialtjänstförordningens (SFS 2001:937) avsnitt avseende riksnormen.

2023 innebär det en avgift enligt följande (kr):

Ålder	Frukost	Lunch/Huvudmål	Middag/Kvällsmål	Summa/dag
0 - 3 år	6	13	9	28
4 - 10 år	12	23	17	52
11 - 20 år	19	36	26	81

		2023	2022	Förändring (kr)
1	Resa från korttidstillsyn till hemmet, korttidsvistelse inom kommunen och resa till korttidstillsyn från hemmet, korttidsvistelse inom kommunen			
	Månadskort (kr/månad)	750	730	20
	En resa per dag (kr/månad)	375	365	10
	Färre resor än 12 per månad (kr/resa)	38	33	5
	Två resor per dag (kr/månad)	750	730	20
	Färre resor än 12 dagar per månad (kr/resa)	38	33	5
2	Arbetsresor till/från daglig verksamhet			
	1 zon	750	730	20
	2 zoner	870	860	10
	3 zoner och uppåt	1 240	1 230	10
3	Avgift för resor med omsorgsförvaltningens buss eller egen bil			
	Resa med personbil (kr/mil)	38	33	5
	Resa med omsorgsförvaltningens buss (kr/mil)	76	66	10
	Resa för personer (kr/mil och person)	6	5	2
5	Bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt LSS 9 § 8. Avgift för de som har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst			
	Kost	131	120	11
	Hyra	2 625	2 415	210

		2023	2022	Förändring (kr)
6	Bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt LSS 9 § 8. Avgift för de som inte har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst			
6 a	Avgift vid boende på skola i annan kommun			
	0–3 år			
	Frukost	6	6	0
	Lunch/huvudmål	13	11	2
	Middag/kvällsmål	9	8	1
	Summa/dag	28	25	3
	4–10 år			
	Frukost	12	10	2
	Lunch/huvudmål	23	20	3
	Middag/kvällsmål	17	15	2
	Summa/dag	52	45	7
	11–20 år			
	Frukost	19	17	2
	Lunch/huvudmål	36	33	3
	Middag/kvällsmål	26	24	2
	Summa/dag	81	74	7
7	Korttidsvistelse enligt LSS 9 § 6. Avgift för de som har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst			
	Kost (kr/dygn)	131	120	11

		2023	2022	Förändring (kr)
8	Korttidsvistelse enligt LSS 9 § 6. Avgift för de som inte har aktivitetsersättning eller annan skattepliktig inkomst.			
	0–3 år			
	Frukost	6	6	0
	Lunch/huvudmål	13	11	2
	Middag/kvällsmål	9	8	1
	Summa/dag	28	25	3
	4–10 år			
	Frukost	12	10	2
	Lunch/huvudmål	23	20	3
	Middag/kvällsmål	17	15	2
	Summa/dag	52	45	7
	11–20 år			
	Frukost	19	17	2
	Lunch/huvudmål	36	33	3
	Middag/kvällsmål	26	24	2
	Summa/dag	81	74	7

§ 29 Dnr: KS.2022.620

Avgiftstaxa för hemsjukvård 2023

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att godkänna redovisningen av omsorgsnämndens delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Omsorgsförvaltningen har i skrivelse 2 december 2022 anfört följande. Kommunfullmäktige gav den 30 januari 2020, § 2, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa för hemsjukvård. Avgiftstaxan för hemsjukvård omfattar avgifter för hemsjukvård och hembesök för personer som är registrerade/inskrivna i hemsjukvården respektive personer som är inte är inskrivna i hemsjukvården samt intyg. Avgifterna är baserade på prisbasbeloppet. För kalenderåret 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen om allmän försäkring (1962:381) och räknas fram på grundval av ändringar i det allmänna prisläget och enligt utvecklingen av konsumentprisindex. Regeringen beslutar om prisbasbeloppet efter förslag från Statistiska centralbyrån (SCB). Avgifter som är knutna till prisbasbeloppet höjs i enlighet med tidigare fastställd procentuell andel.

Omsorgsnämnden har den 14 december 2022, § 128 beslutat att fastställa reglementet för avgiftstaxa för hemsjukvård 2023.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

§ 128 Dnr: ON.2015.45

Avgiftstaxa för hemsjukvård 2023

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

att fastställa reglementet för avgiftstaxa för hemsjukvård 2023.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige gav den 30 januari 2020, § 2, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa för hemsjukvård.

Avgiftstaxan för hemsjukvård omfattar avgifter för hemsjukvård och hembesök för personer som är registrerade/inskrivna i hemsjukvården respektive personer som är inte är inskrivna i hemsjukvården samt intyg.

Avgifterna är baserade på prisbasbeloppet. För kalenderåret 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen om allmän försäkring (1962:381) och räknas fram på grundval av ändringar i det allmänna prisläget och enligt utvecklingen av konsumentprisindex. Regeringen beslutar om prisbasbeloppet efter förslag från Statistiska centralbyrån (SCB). Avgifter som är knutna till prisbasbeloppet höjs i enlighet med tidigare fastställd procentuell andel.

Omsorgsförvaltningen har inkommit med skrivelse den 2 december 2022.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Avgiftstaxa för hemsjukvård 2023

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige gav den 30 januari 2020, § 2, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa för hemsjukvård.

Avgiftstaxan för hemsjukvård omfattar avgifter för hemsjukvård och hembesök för personer som är registrerade/inskrivna i hemsjukvården respektive personer som är inte är inskrivna i hemsjukvården samt intyg.

Avgifterna är baserade på prisbasbeloppet. För kalenderåret 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen om allmän försäkring (1962:381) och räknas fram på grundval av ändringar i det allmänna prisläget och enligt utvecklingen av konsumentprisindex. Regeringen beslutar om prisbasbeloppet efter förslag från Statistiska centralbyrån (SCB). Avgifter som är knutna till prisbasbeloppet höjs i enlighet med tidigare fastställd procentuell andel.

Beslutsförslag

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta **att** fastställa reglementet för avgiftstaxa för hemsjukvård 2023.

Charlotte Jacobsson
Ekonom

Ulrika Gustafsson
Omsorgschef

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING

Antagen av kommunfullmäktige 2020-01-30, § 2

Gäller fr o m 2023-01-01

Avgiftstaxa för hemsjukvård

Hemsjukvård **440 kr per månad**

Gäller personer som är registrerade/inskrivna i hemsjukvården. Månadsavgiften är en form av abonnemang som omfattar samtliga kostnader inom hemsjukvården.

Hembesök **220 kr per besök**

Hembesök avser både planerade och akuta besök och gäller de personer som inte är registrerade i hemsjukvården. Krävs det fler än två besök samma månad blir avgiften max 420 kr.

Intyg **220 kr**

Utredning och bedömning inför utfärdande av intyg till exempel gällande bostadsanpassning.

Ingen avgift

- Barn och ungdomar upp till 20 år

Samtliga avgifter prövas mot maxtaxa och förbehållsbelopp.

Avgifterna justeras i samband med förändringar i prisbasbeloppets nivå. Avrundning sker till närmaste tiotal kronor.

Avgiftstaxa för hemsjukvård

[illegible]

§ 30 Dnr: KS.2022.619

Avgiftstaxa för äldre- och funktionsomsorgen med tillämpningsanvisningar 2023

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att godkänna redovisningen av omsorgsnämndens delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Omsorgsförvaltningen har i skrivelse 2 december 2022 anfört följande. Kommunfullmäktige gav den 28 mars 2019, § 39, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar.

Avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen omfattar avgifter för service och omvårdnad till personer som bor i ordinärt boende eller särskilt boende. Avgifterna regleras i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL) och baseras på prisbasbeloppet. För kalenderåret 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor.

Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen om allmän försäkring (1962:381) och räknas fram på grundval av ändringar i det allmänna prisläget och enligt utvecklingen av konsumentprisindex. Regeringen beslutar om prisbasbeloppet efter förslag från Statistiska centralbyrån (SCB).

Avgifter som är knutna till prisbasbeloppet höjs i enlighet med tidigare fastställd procentuell andel.

Omsorgsnämnden har den 14 december 2022, § 129 beslutat att fastställa reglementet för avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar 2023.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

§ 129 Dnr: ON.2015.45

Avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar 2023

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

att fastställa reglementet för avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar 2023.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige gav den 28 mars 2019, § 39, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar.

Avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen omfattar avgifter för service och omvårdnad till personer som bor i ordinärt boende eller särskilt boende.

Avgifterna regleras i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL) och baseras på prisbasbeloppet. För kalenderåret 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen om allmän försäkring (1962:381) och räknas fram på grundval av ändringar i det allmänna prisläget och enligt utvecklingen av konsumentprisindex.

Regeringen beslutar om prisbasbeloppet efter förslag från Statistiska centralbyrån (SCB). Avgifter som är knutna till prisbasbeloppet höjs i enlighet med tidigare fastställd procentuell andel.

Förvaltningen har inkommit med skrivelse den 2 december 2022.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Avgiftstaxa för äldre- och funktionshinder- omsorgen med tillämpningsanvisningar 2023

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige gav den 28 mars 2019, § 39, omsorgsnämnden delegation att besluta om prisjusteringar av avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar.

Avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen omfattar avgifter för service och omvårdnad till personer som bor i ordinärt boende eller särskilt boende.

Avgifterna regleras i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL) och baseras på prisbasbeloppet. För kalenderåret 2023 höjs prisbasbeloppet med 4 200 kronor, från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen om allmän försäkring (1962:381) och räknas fram på grundval av ändringar i det allmänna prisläget och enligt utvecklingen av konsumentprisindex. Regeringen beslutar om prisbasbeloppet efter förslag från Statistiska centralbyrån (SCB). Avgifter som är knutna till prisbasbeloppet höjs i enlighet med tidigare fastställd procentuell andel.

Beslutsförslag

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att fastställa reglementet för avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar 2023.

Charlotte Jacobsson
Ekonom

Ulrika Gustafsson
Omsorgschef

Avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar

36

		2023	2022	Förändring (kr)
	Prisbasbelopp (kr)	52 500	48 300	4 200
2.5	Minimibelopp			
2.5.1	Ensamstående 61 år och äldre (kr/månad)	6 470	5 653	817
2.5.1	Makar och sambor 61 år och äldre (kr/månad/person)	5 279	4 707	572
2.5.2	Ensamstående 60 år och yngre (kr/månad)	7 117	6 218	899
2.5.2	Makar och sambor 60 år och äldre (kr/månad/person)	5 807	5 178	629
2.6	Kostnader för mat Livsmedel (minimibelopp)	3 070	2 570	500
5	Högekostnadsskydd/Maxtaxa (kr/månad)	2 359	2 170	189
6.1	Avgifter för serviceuppgifter och personlig omvårdnad			
	Hemtjänst (kr/timme)	333	306	27
	Boendestöd för psykiskt funktionshindrade (kr/månad)	200	185	15
6.2	Vistelse på korttidsplats (kr/dygn)			
	Kost	131	120	11
	Tillfälligt boende	29	27	2
	Tillfälligt boende inkl. kost	160	147	13
	Hemtjänst under vistelse på korttidsplats	79	72	7
6.3	Trygghetslarm	200	184	16
6.4	Ledsagning	333	306	27
6.5	Transport av medicin till ordinärt boende	76	66	10

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING

Antagen av kommunfullmäktige 2017-10-26, § 213

Gäller fr o m 2023-01-01

Avgiftstaxa för äldre- och funktionshinderomsorgen med tillämpningsanvisningar

1. *Avgiftspliktiga personer*

- 1.1 Avgifter för service och omvårdnad till personer som bor i ordinärt boende eller särskilt boende.
- 1.2 Vid beräkning av avgifter för makar och registrerade partners läggs makarnas inkomster samman och fördelas därefter med hälften på vardera maken. Biståndsbeslutet gäller den enskilda personen var för sig, serviceinsatserna kan variera för vardera maken och därför beräknas också avgifter för varje enskild person.
- 1.3 Undantag från 1.2 - Makarnas inkomster läggs inte samman om följande två förutsättningar är uppfyllda:
  - make i särskilt boende har lägre inkomst än ”hemmaboende” make
  - den ”hemmaboende” maken har inte någon hemtjänst eller någon annan avgiftsgrundande insats
- 1.4 Sammanboende skall beräknas som ensamstående eftersom det inte finns någon lagreglerad underhållsskyldighet dem emellan.

2. *Förbehållsbelopp*

- 2.1 Med förbehållsbelopp avses det belopp som den enskilde skall ha rätt att behålla av sina egna medel innan avgift får tas ut för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård.

Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp och den enskildes bostadskostnad. (8 kap 7 § SoL).
- 2.2 Minimibeloppet skall täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.
- 2.3 Reglerna om minimibelopp innebär inte att kommunen ska betala ut medel till en omsorgstagare för att hon eller han ska uppnå den i lagen angivna nivån för minimibeloppet. De personer, som trots avgiftsbefrielse, saknar medel för att

kunna uppnå en skälig levnadsnivå kan ansöka om försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen.

- 2.4 Minimibeloppet bygger på Konsumentverkets hushållsbudget avseende hushållskostnader för sammanboende och ensamboende personer 61 år och äldre. Kommunen ska under vissa förutsättningar fastställa minimibeloppet till en högre nivå (8 kap 8 § 1:a st SoL). Detta gäller om den enskilde på grund av särskilda omständigheter har behov av ytterligare medel. Behovet ska vara av varaktig karaktär (regelbundet återkommande kostnad under i vart fall större delen av ett år) och avse ett inte oväsentligt högre belopp. Kommunen kan också i vissa fall minska minimibelopp (8 kap 8 § 2 st SoL) om den enskilde inte har en utgiftspost som ingår i det angivna förbehållsbeloppet därför att kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet, kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende eller om insatsen ges kostnadsfritt av kommunen.

2.5 Minimibelopp

- 2.5.1 Minimibelopp för personer 61 år och äldre är en tolfedel av 1,4789 gånger prisbasbeloppet för ensamstående och en tolfedel av 1,2066 gånger prisbasbeloppet för sammanlevande makar och sambor. Det innebär i 2023 års prisnivå 6470 kronor per månad för ensamstående och 5279 kronor per månad och person för sammanlevande makar och sambor.
- 2.5.2 Minimibelopp för personer 60 år och yngre fastställs till 10 procent högre belopp än de angivna i avsnitt 2.5.1. Det innebär i 2023 års prisnivå 7117 kronor per månad för ensamstående och 5807 kronor per månad och person för sammanlevande makar och sambor. (Regeringen anser att det finns två situationer när kommunerna bör höja minimibeloppet för yngre. Den ena situationen gäller kost eftersom normalkonsumtionen för personer 60 år och yngre är högre. Den andra gäller yngres behov av medel för att möjliggöra bosättning och familjebildning etc. Regeringen har bedömt att uppräknings bör ske med upp till 10 procent).

2.6 Höjning av minimibelopp

Med de förutsättningar som anges i 2.4 kan höjning av minimibelopp exempelvis gälla följande kostnader:

- fördyrad kost, t ex på grund av att maten erhålls via hemtjänsten i ordinärt eller särskilt boende eller i dagverksamhet,
- äldre och funktionshindrade personers familje- och arbetssituation, t ex underhållskostnad för minderåriga barn, arbetsresor samt andra kostnader som behövs för en familjs underhåll,
- kostnader till följd av funktionshinder, bl a för rehabilitering/habilitering inkl resor,
- yngre funktionshindrade personers rätt till fritidsaktiviteter som är naturliga för yngre personer, samt
- kostnader för god man.

Kostnader för mat

Den vanligaste höjningen av minibeloppet gäller matkostnader. Posten livsmedel i minimibeloppet beräknas till 3070 kronor per månad i 2023 års prisnivå (för personer 61 år eller äldre) och fördelas enligt följande:

Frukost	20 %
Lunch/Huvudmål	40 %
Mellanmål	10 %
Middag	30 %

Som exempel kan nämnas:

- En person köper livsmedel för tillagning i hemmet. Då gäller beloppet 3070 kronor och det täcks av minimibeloppet.
- En person köper ett mål färdiglagad mat per dag via matdistribution. Kostnaden för maten är 30 dagar x 73 kronor = 2190 kronor. I minimibeloppet ingår 3070 kronor x 40 % = 1228 kronor. Minimibeloppet höjs med 1842 kronor.
- En person på särskilt boende för äldre betalar 3923 kronor för maten. Minimibeloppet höjs med mellanskillnaden mellan 3070 kronor och den faktiska matkostnaden, d v s med 853 kronor.

Dubbla boendekostnader

En annan situation där minimibeloppet ska höjas är t ex när den enskilde flyttar till en särskild boendeform och fortfarande har kvar sin tidigare bostad. Om den enskilde stadigvarande ska bo i särskilt boende höjs minimibeloppet under uppsägningstiden av ett hyreskontrakt eller den tid som behövs för att sälja bostadsrätten/huset. I normalfallet är denna tid 3-4 månader.

2.7 Sänkning av minimibelopp

För personer som bor i särskilt boende och där någon av nedanstående poster ingår i hyra eller där posten ges kostnadsfritt av kommunen sänks minimibeloppet med motsvarande summa eftersom de ingår i minibeloppet.

- Hushållsel: år 2023 beräknat till 181 kronor per månad
- Förbrukningsvaror: år 2023 beräknat till 211 kronor per månad
- Möbler m m: år 2023 beräknat till 72 kronor per månad

Beloppen förändras efter prisbasbeloppet.

3. Beräkning av avgiftsunderlag – avgiftsgrundande inkomst

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad.

Beräkning av avgiftsunderlaget beräknas utifrån aktuella förvärvsinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstkattlagstiftningen med tillägg av vissa typer av ersättningar som är undantagna från beskattning i Sverige. Bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg skall anses som inkomst. Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlagets storlek. I fråga om makar skall den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster.

För kapitalinkomster gäller senaste taxering.

Vid beräkning av avgiftsunderlag skall den enskildes nettoinkomst, d v s inkomst efter skatt användas. Vid beräkning av nettoinkomst ingår följande uppgifter:

Inkomst av tjänst m m

- aktuella pensionsinkomster, t ex
Folkpension, pensionstillskott, ATP, SPV, KPA, SPP, privata pensionsförsäkringar, IPS-konton, övriga pensioner
- övrig inkomst av tjänst, t ex
förvärvsinkomst, sjukpenning, livränta, föräldrapenning, arbetslöshetsersättning.
- utländska inkomster, t ex pensioner och invaliditetsförmån
- ersättningar som är undantagna från beskattning:
studiemedel i form av studiebidrag, skattefria stipendier till den del de överstiger 3 000 kronor i månaden, avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS-försäkringar).

Aktuella inkomster hämtas månatligen hos Riksförsäkringsverket (RFV). För uppgifter som inte automatiskt kan erhållas varje månad görs beräkning av inkomsten för året enligt den inkomstuppgift som lämnats till kommunen för beräkning av avgifter. Den enskilde är själv skyldig att meddela ändrade inkomster under året till kommunen.

Inkomst av näringsverksamhet

Inkomst av näringsverksamhet skall beräknas enligt 14 kap. 21 § inkomstskattelagen (1999:1229). Det är dock endast överskott som skall ingå i avgiftsunderlaget. Det innebär att den beräknade inkomsten av näringsverksamhet skall korrigeras på så sätt att avdrag för tidigare års underskott, och avdrag för kostnader för egen pension till den del det inte överstiger ett halvt prisbasbelopp, skall öka den beräknade inkomsten av näringsverksamhet.

Bostadstillägg

Bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg skall anses som inkomst.

Inkomst av kapital

Som inkomst medräknas endast överskott. Beräkning av överskottet i inkomstslaget kapital grundas på den faktiska inkomsten enligt deklaraionsvärden per den 31 december året innan avgiftsperioden.

Övrigt

Barns inkomster skall inte medräknas i avgiftsunderlaget.

Handikappersättning och vårdbidrag skall inte räknas som inkomst (tillåten avvikelse från reglerna).

Förmögenhet skall inte medräknas.

Fastighetsskatt och bostadsräntor räknas inte med i avgiftsunderlaget utan ingår i bostadskostnadsberäkningen.

Ej tillgängliga uppgifter

Om omsorgstagare av någon anledning inte lämnar uppgifter till kommunen får kommunen använda sig av tillgängliga uppgifter, t ex från Försäkringskassan.

4. *Beräkning av avgiftsutrymme*

Avgiftens storlek är beroende av avgiftsunderlaget (nettoinkomsten), förbehållsbelopp (minimibelopp och bostadskostnad) och omfattningen av service och omvårdnad. Avgiften beräknas på den enskildes avgiftsutrymme och avgiftsutrymmet (A) fastställs på följande sätt:

Avgiftsunderlaget (inkomsten (i)) beräknas. Med inkomst avses inkomst efter skatt enligt avsnitt 3.

Hyra/bostadskostnad (h) fastställs och dras från inkomsten.

Minimibeloppet (m) dras från inkomsten.

Beräkningsmodell:

inkomst	+ i
hyra/bostad	- h
<u>minimibelopp</u>	- m
Avgiftsutrymme	= A

5. *Högekostnadsskydd*

Högekostnadsskyddet är den högsta avgift som kommunen får ta ut i avgift för hemtjänst i såväl ordinärt som särskilt boende, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Den enskildes avgifter får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet enl. 8 kap. 5 § SoL. I 2023 års prinsnivå motsvarar det 2359 kronor per månad.

Inom högekostnadsskyddet är den högsta avgiften för hemtjänst 333 kronor per timme i 2023 års prinsnivå och timpriset justeras årligen efter förändring av prisbasbeloppet. Avrundning till närmaste heltal kronor.

Hemtjänstbegreppet

I propositionen (2000/01:149, sid 22-23) preciseras hemtjänstbegreppet enligt följande:

”Med serviceuppgifter avses bl a praktisk hjälp i hemmets skötsel, såsom städning, tvätt, hjälp med inköp, ärenden på post- och bankkontor och hjälp med tillredning av måltider samt distribution av färdiglagad mat. Med personlig omvårdnad avses de insatser som därutöver behövs för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Det kan handla om hjälp för att kunna äta och dricka, klä och förflytta sig, sköta personlig hygien och i övrigt insatser som behövs för att bryta isolering eller för att den enskilde skall känna sig trygg och säker i det egna hemmet. Vidare ingår i hemtjänstbegreppet även viss ledsagning respektive avlösning av anhörig”. I undantagsfall beviljas ledsagning som en separat insats se 6.4.

”Syftet med hemtjänsten är sålunda bl a att underlätta den dagliga livsföringen för enskilda personer. Hemtjänsten är inte enbart förbehållen äldre människor och yngre personer med funktionshinder utan riktar sig även till bl a personer med missbruksproblem eller psykisk sjukdom. Den enskilde kan få hemtjänsten såväl i ordinärt boende som i särskilt boende.”

I hemtjänstbegreppet och därmed i högkostnadsskyddet ingår också vistelse på korttidsplats, larm och boendestöd.

5.1 Avgifter för tjänster som inte ingår i högkostnadsskyddet

- Kost vid vistelse på korttidsplats enl särskild taxa
- Kost vid särskilt boende enligt särskild taxa
- Matdistribution enligt särskild taxa
- Övriga kostpriser på omsorgsnämndens restauranger
- Ledsagning
- Transport av medicin från närmsta apotek till ordinärt boende

6. Avgifter

6.1 Avgift för serviceuppgifter och personlig omvårdnad

Avgiften är 333 kronor (år 2023) per biståndsbeslutad timma enligt beräknad genomsnittstid för utförandet som fastställs i biståndsbeslutet. Avgiften justeras årligen 1 januari och avgiftsförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning sker till närmaste heltal kronor.

Även om biståndsbeslutet fastställer en beräknad genomsnittstid för utförandet är det innehållet i omvårdnaden (arbetsmomenten) som skall fastställas vid behovsbedömningen och i beslut om hjälp i enskilda ärenden. Den enskilde beviljas inte ett visst antal timmar utan erhåller service och omvårdnad inom ramen för den beräknade genomsnittstiden. Tidsåtgången kan variera beroende på aktuella behov, hemtjänstpersonalens utrustning, lagarbete eller av andra skäl.

Städning

Hos enskilda som enbart behöver städning sker städning normalt varannan vecka. Denna städning ingår som en del av service och omvårdnad.

Boendestöd för psykiskt funktionshindrade

Avgift för boendestöd för psykiskt funktionshindrade i ordinärt boende är 200 kronor per månad. Avgiften justeras årligen 1 januari och avgiftsförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning sker till närmaste femtal kronor.

6.2 Vistelse på korttidsplats

Avgift för kost debiteras enligt särskild taxa (131 kronor per dygn). Avgift för det tillfälliga boendet är 29 kronor per dygn. Avgiften inkl kost är därmed 160 kronor per dygn. Avgift för hemtjänst under vistelse på korttidsplats är 79 kronor per dygn.

6.3 Trygghetslarm

Avgift för trygghetslarm i ordinärt boende är 200 kronor per månad. Avgiften justeras årligen 1 januari och avgiftsförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning sker till närmaste heltal kronor. Trygghetslarm via GSM-modul innebär ett tillägg på 100 kronor per månad.

6.4 Ledsagning

Biståndsbeslutet avser ledsagning för enskild som inte har beslut om hemtjänst med insatsen förflyttning. Beslutet avser enstaka aktiviteter som är av synnerlig vikt för den enskilde och där det föreligger ett behov av personlig omvårdnad som inte kan tillgodoses på annat sätt. Avgiften är 333 kronor (år 2023) per timma. Avgiften justeras årligen 1 januari och avgiftsförändringen följer prisbasbeloppets förändring. Avrundning sker till närmaste heltal kronor.

6.5 Transport av medicin till ordinärt boende

Transport av medicin från närmsta apotek till vårdtagare i ordinärt boende kan inte beslutas som bistånd enligt Socialtjänstlagen. Om personal från omsorgsnämndens verksamhet anlitas är priset detsamma som den lägsta egenavgiften för en tur och returresa med färdtjänst. För närvarande (2023 är priset 76 kronor per transport).

7. Frånvaro

För att avdrag ska göras vid frånvaro ska avbeställning av hemtjänst göras minst 7 dagar i förväg annars debiteras tjänsten. Avbeställning meddelas till personal i utförande arbetslag. Personalen ska därefter vid varje månadsskifte rapportera frånvaron i verksamhetssystemet eller lämna uppgifter på frånvaro till avgiftshandläggaren.

Kravet på avbeställning gäller inte i samband med sjukhusvistelse.

8. Ändring av avgift

Avgiftsunderlaget grundas på aktuella inkomster. Inkomster, som betalas ut av Försäkringskassan, hämtas varje månad från RFV, vilket innebär att avgifter kan ändras under året till följd av att inkomsterna ändrats.

Andra händelser, som kan innebära en förändrad avgift kan t ex vara:

- varaktig förändring av hushållstyp, t ex om ena maken avlider eller flyttar
- ändrat biståndsbeslut
- förändrat boende
- andra inkomstförändringar än första stycket

Omprövning av avgiftsunderlag och avgifter görs därutöver årligen i och med inkomstförfrågan till samtliga omsorgstagare.

Den enskilde är själv skyldig att meddela ändrade förhållanden som påverkar avgiftens storlek.

En ändring av avgiften ska gälla månaden efter den månad då anledning till ändring uppkom. En ändring av avgiften skall dock gälla fr o m samma månad som anledning till ändringen uppkom, om ändringen avser hela den månaden.

Kommunen får ändra minimibeloppet utan att meddela den enskilde om det beror på förändringar i prisbasbeloppet.

Rättelse av avgiftsunderlag kan göras, både till fördel och nackdel för den enskilde, retroaktivt i högst tre månader.

9.   *Uttag av faktiska kostnader*

Kommunens faktiska kostnader för lämnat bistånd uttages när biståndet på grund av skadeståndsrättsliga regler eller på grund av försäkring skall bekostas av annan än den som får biståndet.

10.   *Individuell prövning*

I de fall där svårighet föreligger att med hjälp av ovan fastställda regler bestämma avgiften äger omsorgsnämnden att individuellt pröva avgiften.

11.   *Delegering*

Omsorgsnämnden fattar med stöd av dessa avgiftsbestämmelser beslut om avgiftens storlek för den enskilde.

Omsorgsnämndens beslutsbefogenheter enligt första stycket kan delegeras till avdelning inom nämnden eller till tjänsteman vid omsorgsförvaltningen.

12.   *Övrigt*

Vid frågeställningar angående avgifter som inte regleras i dessa tillämpningsanvisningar används riktlinjer i regeringsbeslutet angående avgifter inom äldre- och handikappomsorgen (regeringens proposition 2000/01:149).

§ 31 Dnr: KS.2022.618

Upphörande av bidrag till försurat grundvatten

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att upphöra med bidraget till brunnar med försurat vatten.

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen har i skrivelse 5 december 2022 anfört följande. Kommunfullmäktige beslutade 27 april 1989, § 101 att uppdra åt dåvarande miljö- och hälsoskyddsnämnd att handlägga bidrag till försurat dricksvatten i enskilda vattentäkter. Kommunfullmäktige avsatte 200 000 kronor under 1989 för ändamålet och 208 000 kronor under 1990. Samhällsbyggnads-nämnden får fortfarande 208 000 kronor per år för att hand-lägga bidragsansökningarna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade 21 januari 1997, § 14 att max-beloppet för bidrag från och med 1 januari 1997 skulle höjas från 5 000 kronor till 6 000 kronor, dock högst 85 procent av de bidragsberättigade kostnaderna. Ingen höjning av bidraget har skett därefter.

Miljöenheten ser över de arbetsuppgifter som ligger på enheten att hantera, eftersom det saknas personalresurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna fullfölja grunduppdraget (tillsyn/kontroll). Att ge bidrag till enskilda brunnar ingår inte i kommunens skyldigheter. Miljöenheten har heller inget kontrollansvar för enskilda brunnar, så länge det inte är någon livsmedelsanläggning ansluten eller över 50 personenheter är anslutna. Ansvar för vattenkvaliteten och åtgärder i enskilda brunnar ligger på fastighetsägaren. Under 2021 inkom 4 ansökningar om bidrag och under 2022 har hittills 12 ansökningar inkommit

Det bedöms inte längre finnas något större behov av bidrag till sura brun-nar och med anledning av att personalresurser redan saknas för att utföra de grunduppdrag samhällsbyggnadsnämnden är skyldig att utföra bedöms det vara rimligt att ta bort den här arbetsuppgiften.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden har den 14 december 2022, § 267 beslutat att föreslå kommunfullmäktige besluta
att upphöra med bidraget till sura brunnar.

Beslut skickas till:

Kommunfullmäktige, Samhällsbyggnadsnämnden

Protokollsutdrag:

Kommunfullmäktige

Sbn § 267

Dnr ALL.2022.4251

Uppdrag från kommunfullmäktige - bidrag till försurat grundvatten**Beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta

att upphöra med bidraget till sura brunnar.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 27 april 1989, § 101 att uppdra åt dåvarande miljö- och hälsoskyddsnämnd att handlägga bidrag till försurat dricksvatten i enskilda vattentäkter. Kommunfullmäktige avsatte 200 000 kronor under 1989 för ändamålet och 208 000 kronor under 1990. Samhällsbyggnadsnämnden får fortfarande 208 000 kronor per år för att handlägga bidragsansökningarna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade 21 januari 1997, § 14 att maxbeloppet för bidrag från och med 1 januari 1997 skulle höjas från 5 000 kronor till 6 000 kronor, dock högst 85 procent av de bidragsberättigade kostnaderna. Ingen höjning av bidraget har skett därefter.

Miljöenheten ser över de arbetsuppgifter som ligger på enheten att hantera, eftersom det saknas personalresurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna fullfölja grunduppdraget (tillsyn/kontroll). Att ge bidrag till enskilda brunnar ingår inte i kommunens skyldigheter. Miljöenheten har heller inget kontrollansvar för enskilda brunnar, så länge det inte är någon livsmedelsanläggning ansluten eller över 50 personenheter är anslutna. Ansvar för vattenkvaliteten och åtgärder i enskilda brunnar ligger på fastighetsägaren.

Under 2021 inkom 4 ansökningar om bidrag och under 2022 har hittills 12 ansökningar inkommit.

Motivering till beslut

Det bedöms inte längre finnas något större behov av bidrag till sura brunnar och med anledning av att personalresurser redan saknas för att utföra de grunduppdrag samhällsbyggnadsnämnden är skyldig att utföra bedöms det vara rimligt att ta bort den här arbetsuppgiften.

forts.

Sbn § 267 forts.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inkommit med skrivelse 5 december 2022.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta att upphöra med bidraget till sura brunnar.

Lis Ryberg
Miljöchef

Samhällsbyggnadsförvaltningen Sida 1 (1)
- Miljö

Uppdrag från kommunfullmäktige - bidrag till försurat grundvatten

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att upphöra med bidraget till sura brunnar.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 1989-04-27, § 101 att uppdra åt dåvarande miljö- och hälsoskyddsnämnden att handlägga bidrag till försurat dricksvatten i enskilda vattentäkter. Kommunfullmäktige avsatte 200 000 kr under 1989 för ändamålet och 208 000 kr under 1990. Samhällsbyggnadsnämnden får fortfarande 208 000 kr/år för att handlägga bidragsansökningarna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade 1997-01-21, § 14 att maxbeloppet för bidrag från och med 1997-01-01 skulle höjas från 5000 kr till 6000 kr, dock högst 85% av de bidragsberättigade kostnaderna. Ingen höjning av bidraget har skett därefter.

Miljöenheten ser över de arbetsuppgifter som ligger på enheten att hantera, eftersom det saknas personalresurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna fullfölja grunduppdraget (tillsyn/kontroll). Att ge bidrag till enskilda brunnar ingår inte i kommunens skyldigheter. Miljöenheten har heller inget kontrollansvar för enskilda brunnar, så länge det inte är någon livsmedelsanläggning ansluten eller över 50 personenheter är anslutna. Ansvar för vattenkvaliteten och åtgärder i enskilda brunnar ligger på fastighetsägaren.

Under 2021 inkom 4 ansökningar om bidrag och under 2022 har hittills 12 ansökningar inkommit.

Motivering till beslut

Det bedöms inte längre finnas något större behov av bidrag till sura brunnar och med anledning av att personalresurser redan saknas för att utföra de grunduppdrag Samhällsbyggnadsnämnden är skyldig att utföra bedöms det vara rimligt att ta bort den här arbetsuppgiften.

§ 52 Dnr: KS.2018.627

Plan för Värnamo kommuns miljöarbete, 2019-2035

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att godkänna reviderad version av Plan för Värnamo kommuns miljöarbete 2019–2035.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i skrivelse 1 februari 2023 anfört följande. Styrdokumentet Plan för Värnamo kommuns miljöarbete 2019–2035 ska enligt plan revideras senast 2022-12-31. En översyn har gjorts och planen har justerats med mindre ändringar.

Med anledning av valet 2022 och byte bland politiker passar en större revidering bättre i mitten av mandatperioden (2024). Att påbörja en större revidering under ett valår är inte rekommenderat då många nya politiker inte fått möjligheten att delta i framtagandet.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta
att godkänna reviderad version av Plan för Värnamo kommuns miljöarbete 2019–2035 samt
att överlämna ärendet till kommunfullmäktige för antagande.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige
Miljöstrateg

Plan för Värnamo kommuns miljöarbete, 2019-2035

Ärendebeskrivning

Styrdokumentet Plan för Värnamo kommuns miljöarbete 2019-2035 ska enligt plan revideras senast 2022-12-31. En översyn har gjorts och planen har justerats med mindre ändringar.

Med anledning av valet 2022 och byte bland politiker passar en större revidering bättre i mitten av mandatperioden (2024). Att påbörja en större revidering under ett valår är inte rekommenderat då många nya politiker inte fått möjligheten att delta i framtagandet.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna reviderad version av Plan för Värnamo kommuns miljöarbete 2019-2035

att överlämna ärendet till KF för antagande

Martina Palm
Miljöstrateg

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

Sammanfattande punkter på de ändringar som gjorts:

- Ändrat titel på dokumentansvarig från hållbarhetsstrateg till miljöstrateg
- Några förtydliganden i texten på sid 6: Globala, nationella, regionala och lokala mål. Framför allt uppdateringar kring länets klimat- och energistrategi.
- Ändringar gällande uppföljning av dokumentet. Tidigare stod det att uppföljning skulle göras årligen, nu står det att det ska göras med jämna mellanrum.
- Omformuleringar på sid 8: Strategiska områden. Främst första stycket under punktordningen.
- Regionala mål tillagda på sid 9: Minskad klimatpåverkan.
- Tagit bort ställningstagandet *Främja återanvändning och återvinning*, p.g.a för lik *Minska mängden avfall genom att aktivt återanvända och återvinna mer*, sid 11: Ansvarsfull resurshantering.
- Kompletterat ställningstagandet *Minska mängden avfall genom att aktivt återanvända och återvinna mer* med meningen med meningen ”Möbler ska i första hand renoveras, i andra hand köpas/hyras begagnat och i tredje hand köpas/hyras nyproducerade”.
- Ändring gällande revidering av dokumentet. Tidigare stod det att planen ska ses över varje mandatperiod, nu står det i mitten av varje mandatperiod. Då blir det lättare att sätta ett sista revideringsdatum.
- Ändrat från ”hypergene” till ”beslutsstödsystemet”.
- Justerat namn på styrdokument under Referenser sid 14.
- Ändrat revideringsdatum
- Uppdaterat indikatorer i bilaga

Plan för Värnamo kommuns miljöarbete 2019–2035

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Kommunfullmäktige

Datum: 2019-06-19, § 138

Dokumentet gäller från: 2022-12-20

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott

Dokumentansvarig: Miljöstrateg, kommunledningsförvaltningen

Innehållsförteckning

Varför en plan?	4
En vägvisare	4
För vem gäller miljöplanen?	4
Avgränsningar	4
Globala, nationella, regionala och lokala mål	6
Utgångspunkter	7
Hållbar utveckling	7
Hållbarhetsprinciperna	7
Strategiska områden	8
Ställningstaganden, åtgärder och indikatorer	8
Minskad klimatpåverkan	9
Värnamo kommun ska	9
Hållbar bebyggd miljö och natur	10
Värnamo kommun ska	10
Ansvarsfull resurshantering	11
Värnamo kommun ska	11
Insikt och handlingskraft	12
Värnamo kommun ska	12
Organisation och ansvar	13
Planens ekonomiska konsekvenser	13
Dokumentansvariga	13
Uppföljning	14
Referenser	14
Revidering	14
Ordlista	15
Bilaga Indikatorer	16

Varför en plan?

Värnamo kommun har möjlighet att agera för omställning till ett hållbart samhälle på bred front då organisationen spänner över flera verksamhetsområden, allt från samhällsplanering, teknisk försörjning, myndighetsutövning, vård och skola. Vi har ett ansvar att föregå som ett gott exempel, att verka som katalysator och göra det möjligt och enklare för kommuninvånarna att leva mer hållbart. Det finns ett positivt miljöarbete i kommunen men den omställningstakt som dagens samhällsutveckling har är inte tillräcklig för att de svenska miljömålen ska nås. Det krävs engagemang och ledarskap från politiker, privatpersoner, näringsliv och kommuner i det fortsatta miljöarbetet för att uppnå ett hållbart samhälle.

En vägvisare

Plan för Värnamo kommuns miljöarbete (vidare kallad miljöplan) står för ett gemensamt fokus och bestämmer vad som systematiskt måste göras för att minska vår miljöpåverkan ur ett lokalt, regionalt, nationellt och globalt perspektiv. Huvudsyftet med miljöplanen är att peka ut riktningen för kommunens miljöarbete fram till år 2035. Vår stora utmaning är att växa som kommun och samtidigt behålla eller förbättra de värden som skapar en hållbar livsmiljö och god livskvalitet för våra kommuninvånare. För att kunna utveckla ett hållbart Värnamo till 2035 behövs en hög ambitionsnivå i miljöplanen. Att tillgodose alla intressen och behov i ett växande samhälle är inte lätt och målkonflikter kommer sannolikt att uppstå där avvägningar behöva göras.

För vem gäller miljöplanen?

Miljöplanen gäller för Värnamo kommuns alla politiker och tjänstepersoner och ska vara välkänd i kommunens nämnder och förvaltningar. Beslut ska alltid tas med hänsyn till miljöplanens innehåll. Miljöplanen omfattar även områden där kommunen saknar mandat men har möjlighet att påverka, till exempel genom information, subventioner eller samarbeten. Förhoppningen är att den också ska inspirera näringsliv, organisationer och invånare till eget miljöarbete.

Avgränsningar

Miljöplanen är ett långsiktigt och övergripande styrdokument som sammanfattande håller ihop miljöfrågorna utifrån ett miljömålsperspektiv. Utöver detta har Värnamo kommun antagit och arbetar med flera strategiska styrdokument som mer fördjupat beskriver kommunens arbete i specifika frågor, till exempel grönstruktur, trafik eller vatten och avlopp. Tillsammans täcker dessa styrdokument en stor del av de nationella miljömålen och därför fokuserar miljöplanen på de ämnen och miljömål som inte andra styrdokument detaljerat tar upp. Miljöplanen formulerar inte några lokala miljömål på verksamhetsnivå utan tar de internationella, nationella och regionala miljömålen som sina egna. Detaljstyrning och planering av genomförande av åtgärder som är kopplade till planen utformas av ansvariga nämnder själva.

Sammanfattning

Miljöfrågor har kommit att spela en allt större roll i takt med att vår kunskap ökar om människans påverkan på jordens ekosystem och dess begränsningar. Miljöfrågan är bred och komplex och innefattar allt från klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, kemikalier och förbrukning av ändliga naturresurser. Att skapa balans mellan människan och miljön är en av vår tids största utmaningar. Samtidigt ger det oss också möjligheter att visa ledarskap och agera innovativt.

Värnamo kommun vill agera föredömligt och ambitiöst på miljöområdet och behandlar därför inte ekologisk hållbarhet som en isolerad fråga vid sidan om ordinarie verksamhet. Ett miljöperspektiv måste genomsyra all kommunal kärnverksamhet för att samhället ska kunna utvecklas hållbart, både genom att minska den negativa miljöpåverkan men också genom att öka den positiva miljöpåverkan.

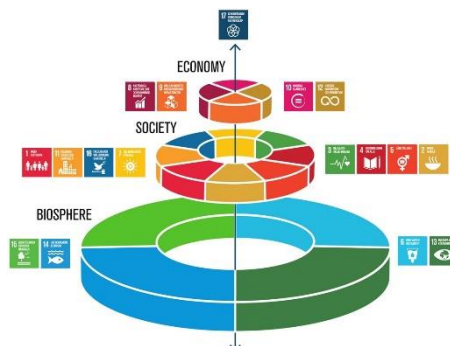
För att kunna arbeta med miljöfrågor på ett effektivt sätt har ett antal strategiska områden identifierats:

- Minskad klimatpåverkan
- Hållbar bebyggd miljö och natur
- Ansvarsfull resurshantering
- Insikt och handlingskraft

Inom varje strategiskt område finns utpekade ställningstaganden som ska vara vägledande för *vad* som är viktigt att sikta på inom de närmaste åren. För att veta *hur* kommunen ska arbeta finns till varje strategiskt område ett antal åtgärder kopplade. Dessa finns i en separat åtgärdsplan som revideras varje år i kommunstyrelsen. För att kunna följa utvecklingen i respektive område finns även ett antal indikatorer. Dessa finns i en bilaga till miljöplanen och följs upp med jämna mellanrum.

Globala, nationella, regionala och lokala mål

Världens ledare har enats om Agenda 2030, bestående av 17 globala mål som till år 2030 ska leda världen mot en hållbar utveckling. Målen preciseras av 169 delmål som knyter samman ambitionerna om en ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling. Agenda 2030 finns med i Värnamo kommuns målstyrningsmodell som ett analysverktyg och används som underlag till de övergripande målen.

Sveriges arbete med den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 konkretiseras genom de 16 miljömålen som är beslutade av riksdagen. Målen är betydligt mer preciserade när det gäller vilken miljö kvalitet som krävs för en god miljö i jämförelse med målen i Agenda 2030. Målen är ledande för Sveriges miljöarbete och för Värnamo kommun. På riksnivå finns även specifika mål inom områden som koldioxidutsläpp och ekologiska livsmedel.

Regionalt har länets klimatråd tagit fram en klimat- och energistrategi med en vision om Jönköpings län som ett klimatsmart plusenergilän år 2045. Strategin innehåller både övergripande mål och specifika mål inom ett antal fokusområden.

I Värnamo kommun är klimat ett av fyra övergripande mål. Målet bryts ner från nämndnivå till verksamhetsnivå. Utöver Värnamo kommuns interna målstyrning tas även denna miljöplan. Genom planens strategiska områden anges vilket fokus vårt övergripande lokala miljöarbete ska ha i förhållande till regionala, nationella och globala mål. Genom att följa miljöplanens ställningstaganden och åtgärder bidrar Värnamo kommun inte bara till den interna måluppfyllelsen utan även till ovan nämnda mål.

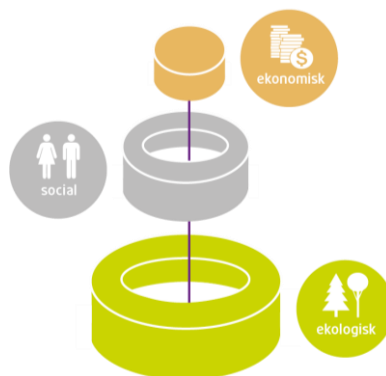
Utgångspunkter

Miljöplanen utgår från vissa definierade uppfattningar.

Hållbar utveckling

Begreppet hållbar utveckling fick internationell spridning i samband med FN-rapporten *Vår gemensamma framtid*¹ och definieras av tre dimensioner:

- Den ekologiska handlar om att hushålla med naturresurser utan att skada jordklotets ekosystem på lång sikt.
- Den sociala handlar om att bygga ett samhälle där grundläggande mänskliga rättigheter uppfylls.
- Den ekonomiska handlar om att motverka fattigdom så att alla har råd att tillgodose sina grundläggande behov i relation till jordklotets ändliga resurser, det vill säga en ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser för varken den ekologiska eller sociala dimensionen.

Begreppet ”hållbar utveckling” bygger på uppfattningen att den ekologiska dimensionen sätter den yttersta gränsen för vad som utgör människans handlingsutrymme och att social och ekonomisk hållbarhet är omöjlig att uppnå om dessa gränser överskrids och naturresurser överexploateras. Ekonomin behöver därför fungera som ett verktyg för samhället att utveckla välfärd utan bekostnad på vare sig människor eller planeten. Klimatförändringarna är således ett tecken på att vi agerar utanför planetens säkra gränser och är ekosystemets naturliga sätt att reagera på obalans.

Hållbarhetsprinciperna

Som medlem i Sveriges ekokommuner har Värnamo kommun förbundit sig att följa fyra grundsatser som definierar villkoren för ett hållbart samhälle. Håller vi oss till dessa instruktioner säkerställer vi att vi inte systematiskt förstör de systemen som vi är beroende av.

” I ett hållbart samhälle utsätts inte naturen för systematisk...

... koncentrationer av ämnen från berggrunden. Till exempel fossilt kol, olja och metaller.

... koncentrationer av ämnen från samhällets produktion. Till exempel kväveoxider, bromerade flamskyddsmedel, freoner och hormonliknande kemikalier.

... degradering på fysiskt sätt. Till exempel överuttag av skog, utfiskning och utarmning av ekosystem.

... Och det finns inga strukturella hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening

¹ World Commission on Environment and Development (1987) Oxford University Press, New York

Strategiska områden

För att Värnamo kommun ska kunna arbeta med miljöfrågor på ett effektivt sätt har ett antal strategiska områden identifierats. Områdena utgör fokus för vårt övergripande miljöarbete de närmaste åren.

- Minskad klimatpåverkan
- Hållbar bebyggd miljö och natur
- Ansvarsfull resurshantering
- Insikt och handlingskraft

Områdena har valts utifrån utmaningar som innefattar utsläpp till atmosfären och som påverkar klimatet och leder till klimatförändringar, utsläpp av farliga kemikalier och koncentrationer av ämnen som påverkar människor, djur och natur samt en ohållbar resurshantering och förbrukning som leder till både avfall och resursbrist. Utöver detta finns människans livsstil och beteende att jobba med samt behovet av att klimatanpassa våra livsmiljöer. Värnamo kommun måste jobba långsiktigt mot alla dessa faktorer. Ekologisk hållbarhet kan inte behandlas som en isolerad fråga vid sidan om ordinarie verksamhet. Ett miljöperspektiv måste genomsyra alla kärnverksamheter för att Värnamo kommun ska kunna utvecklas hållbart.

Ställningstaganden, åtgärder och indikatorer

Inom varje strategiskt område finns utpekade ställningstaganden som ska vara vägledande för *vad* som är viktigt att sikta på inom de närmaste åren. För att veta *hur* kommunen ska arbeta finns till varje strategiskt område ett antal åtgärder kopplade. Dessa finns i en separat åtgärdsplan som revideras varje år i kommunstyrelsen. För att kunna följa utvecklingen i respektive område finns även ett antal indikatorer. Dessa finns i en bilaga till miljöplanen och följs upp varje år i en miljöredovisning.

Minskad klimatpåverkan

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. De ökade utsläppen av växthusgaser i atmosfären leder till en global uppvärmning och måste kraftigt begränsas för att inte leda till allvarliga konsekvenser för ekosystem, vattentillgång, matproduktion, mänsklig säkerhet och hälsa. Utsläppen kommer främst av sättet vi utvinner, omvandlar och använder fossil energi genom förbränning av kol, olja och naturgas. Världens ledare har enats om ett globalt klimatavtal och Sverige ska senast år 2045 ha netto noll utsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. För att nå dessa mål måste vi lokalt öka omställningstakten rejält gällande vår energianvändning inom främst transporter och byggande.

Relaterade svenska miljömål

Begränsad klimatpåverkan
Frisk luft
God bebyggd miljö

Nationella mål

- En fossilt oberoende fordonsflotta till 2030
- Inga nettoutsläpp av växthusgaser 2045
- Jämfört med 1990 års utsläpp ska vi till
- 2030 minska med 63 procent
- 2040 minska med 75 procent

Relaterade globala hållbarhetsmål

Hållbar energi - Hållbara städer
och samhällen - Bekämpa
klimatförändringen

Regionala mål

- Senast 2045 är de totala utsläppen av växthusgaser från Jönköpings län lägre än 1 ton per invånare och år.
- Senast 2045 producerar Jönköpings län mer energi än vi använder. Energin vi producerar är förnybar och mängden är minst 10 000 GWh/år.

Värnamo kommun ska...

Uppmuntra noll- och plusenergilösningar vid ny- och ombyggnation.

Information och rådgivning om detta ska alltid ges vid försäljning av kommunal mark och vid inkommen bygglovsansökan.

Uppmuntra energieffektivisering och användning av förnybar energi hos invånare, företag och organisationer/föreningar. Information och rådgivning ska alltid ges vid inkommen bygglovsansökan.

Effektivisera energianvändningen i det egna fastighetsbeståndet.

Kommunens verksamheter ska varje år se över sina möjligheter att åtgärda el- och värmeanvändning. Vid ny- och ombyggnation ska livscykelperspektiv eftersträvas och bästa möjliga energiteknik användas.

Öka anläggningar som producerar förnybar energi i det egna fastighetsbeståndet.

Vid nybyggnation och större renovering ska möjligheten att installera miljövänlig mikroproduktion av el och/eller värme, till exempel solceller och solvärme, alltid ses över.

Vara en föregångare när det gäller att ställa om den egna fordonsflotta till fossiloberoende fordon samt hållbara res- och mötesvanor.

Biodrivmedel av bästa miljöval ska användas till kommunens egna fordon och maskiner. Andelen resor med bil i tjänsten ska minska till förmån för till exempel gång-, cykel och kollektivtrafik. Resfria möten ska användas i största möjliga utsträckning.

Verka för att användningen av fordon som drivs av förnyelsebara bränslen ska öka. Genom att stödja tekniklösningar och nya hyrkoncept eller ytterligare etableringar av förnybar tank- och laddinfrastruktur kan Värnamo kommun sporra utvecklingen. Den regionala biogasöverenskommelsen ska följas.

Lokalt ställa om till ett långsiktigt hållbart trafiksystem för att öka möjligheten till fler hållbara resor. Läs mer om detta i kommunens översiktsplan och Plan för trafiken i Värnamo kommun.

Hållbar bebyggd miljö och natur

Värnamo kommuns vision handlar bland annat om att växa och bli fler, vilket ställer krav på hur kommunen exploaterar, planerar och skapar bebyggelsemiljöer. Generellt sett ökar både efterfrågan men också påfrestningen på naturresurser med ökad tillväxt. Ansvar för samhällsplaneringen innebär att kommunen måste göra kloka val vid fysisk planering för att kunna skapa en god bebyggd miljö. När mer mark tas i anspråk ökar trycket på samhälls-systemen, det vill säga infrastruktur för trafik och system för att hantera avlopp-, energi-, vatten- och avfallsflöden. God samhällsplanering motverkar sociala klyftor och ljud-, luft- och ljusföroreningar men ser också till att skapa resiliens mot klimatförändringar och att stärka ekosystem. Att byggnader och kulturlandskap används och brukas är resurseffektivt, samtidigt som det ger bättre sociala och kulturella miljöer. En hållbar livsmiljö innebär även en giftfri miljö där farliga ämnen fasas ut. När olika intressen ställs mot varandra ska de svenska miljömålen alltid vara vägledande i beslut.

Relaterade svenska miljömål

Frisk luft - Giftfri miljö - God bebyggd miljö - Ett rikt växt- och djurliv

Relaterade globala hållbarhetsmål

God hälsa och välbefinnande - Hållbara städer och samhällen
 - Bekämpa klimatförändringen - Ekosystem och biologisk mångfald

Värnamo kommun ska...

Uppmuntra hållbart byggande vid ny- och ombyggnation. Information och rådgivning om klimatanpassning och möjligheten att öka andelen giftfria byggmaterial och material med mindre klimatpåverkan, ska alltid ges vid försäljning av kommunal mark och vid inkommen bygglovs-ansökan. Vid nybyggnation ska även hänsyn tas till kulturmiljövärden. Läs mer om detta i Plan för kulturmiljön i Värnamo kommun.

Öka det hållbara byggandet. Kommunens egna fastigheter ska vara klimatanpassade och byggas efter principerna för Miljöbyggnad, som lägst silvernivå. Andelen byggmaterial som innehåller farliga kemikalier ska minska i det egna fastighetsbeståndet.

Trä som materialval ska dominera vid byggnation av nya skolor och förskolor.

Verka för att alla utemiljöer i det egna fastighetsbeståndet stärker den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster, såväl befintlig som vid ny byggnation. Multifunktionella lösningar ska eftersträvas. Mer om detta finns att läsa i kommunens översiktsplan och Plan för grönstruktur.

Minska användningen av farliga kemikalier i den egna verksamheten. Särskilt fokus ska läggas på att minska barns och ungas exponering för miljögifter. De kemikalier och varor och material som används i Värnamos kommuns verksamheter och innehåller ämnen som utgör risk för människa eller miljö ska minska.

Stödja och stimulera lokal och hållbar matproduktion. Information och rådgivning ska alltid ges vid jordbruksarrende och jakträttsupplåtelse av Värnamo kommuns mark. Läs mer om detta i kommunens översiktsplan och Plan för grönstruktur.

Motverka nedskräpning så att andelen kommuninvånare som är nöjda med renhållning av parker och allmänna platser ökar.

Ansvarsfull resurshantering

Dagens linjära system (producera-använda-slänga) har bidragit till stora påfrestningar på miljön i form av avfall men också lett till en brist på naturresurser. Därför är det viktigt att använda resurser mer effektivt. Människan lever idag som om vi hade fler än en planet som kunde skapa resurser och absorbera våra utsläpp. Allt vi köper har i tillverkningsprocessen förbrukat stora mängder material och resurser. Vår konsumtion har även en indirekt påverkan genom investeringar, där det finns risk att kapital investeras i kol, olja och gas. För att vi ska kunna utvecklas hållbart behöver vi gå över till ett cirkulärt system där material hanteras effektivt och transparant i giftfria och slutna flöden. Övergången kräver stora omställningar, allt från affärsmodeller och design till produktion, konsumtionsmönster och avfallshantering måste förändras.

Relaterade svenska miljömål

Begränsad klimatpåverkan
- God bebyggd miljö

Nationella mål

- 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030.

Relaterade globala miljömål

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur - Hållbara konsumtion och produktion - Bekämpa klimatförändringen

Värnamo kommun ska...

Minska mängden avfall genom att aktivt återanvända och återvinna mer.

Alla kommunala verksamhetslokaler ska erbjuda källsortering och matsvinnet ska minska. Möbler ska i första hand renoveras, i andra hand köpas/hyras begagnat och i tredje hand köpas/hyras nyproducerade.

Verka för en hållbar hantering av avloppsslam där näring och energi tas tillvara. När slam inte längre får läggas på deponi behövs en alternativ lösning till endast förbränning.

Använda dricksvatten på ett resursbesparande sätt. Kommunen ska minska sin dricksvattenförbrukning genom att till exempel byta till snålspolande munstycken, se över rutiner samt endast använda åvatten för bevattning sommartid.

Öka sina inköp av hållbara livsmedel, utan bekostnad på baskvalitén. Kommunen prioriterar närproducerat, svenskt och ekologisk. Andelen Fairtrade-märkta produkter ska öka med fokus på kaffe, te, bananer, kakao och andra varor som ej kan produceras inom EU.

Minska sin egen miljöpåverkan från konsumtion. Investeringar ska göras utifrån ett livscykelperspektiv och ta direkt såväl som indirekt miljö- och klimatpåverkan i beaktning. Miljö- och etiska krav ska ställas vid lämplig upphandling och inköp av varor, entreprenader och tjänster. Kommunens arbete ska vara strategiskt så att insatserna riktas på områden där de gör största miljö- och samhällsnytta. Användningen av engångsmaterial ska undvikas och hållbara val med fokus på miljö- och etiska märkningar ska göras vid inköp av give-aways samt vid catering och representation.

Underlätta för invånare att ställa om till en hållbar konsumtion. Genom att sprida kunskap om klimatsmarta livsstilar, affärsmodeller och cirkulära flöden, utveckla och stötta nya koncept samt stödja miljöförbättrande insatser ska det bli enklare för invånare att köpa begagnat, reparera, låna eller hyra produkter.

Insikt och handlingskraft

För att driva en omställning mot ett hållbart samhälle räcker det inte med att bygga cykelvägar eller förenkla källsortering. Även om vi är på god väg kommer det att dröja ett tag till att det mest hållbara valet också är det mest självklara, billigaste och enklaste. Vi behöver därför komplettera de fysiska åtgärderna med aktiviteter som påverkar normer, livsstilsmönster och val hos såväl kommunens medarbetare som invånare. För att vi som individer ska göra mer hållbara val är det viktigt att vi känner att det spelar roll och att alla steg leder i en hållbar riktning. För att motivera beteendeförändringar är kommunikation en nyckel till att skapa engagemang, driva förändringar, bygga trovärdighet och att inspirera.

Det strategiska området Insikt och handlingskraft relaterar till samtliga svenska miljömål och den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen.

Värnamo kommun ska...

Öka kunskapen kring kommunens hållbarhetsarbete hos medarbetare och invånare genom information och utbildning. Hållbarhetsaspekter av projekt och insatser som görs ska framhävas. Utåtriktade evenemang med miljötema ska i hög utsträckning arrangeras i gränsöverskridande samarbete. I detta arbete kan biblioteken ha en nyckelroll som arenor för möten, medborgardialog och kunskapsinhämtning.

Ge barn och unga kunskaper, värderingar och attityder som gör det möjligt att aktivt bidra till en hållbar utveckling. Alla kommunala verksamheter bör rikta kontakt med unga.

Stödja, initiera och stimulera samverkan och dialog mellan invånare, företag, föreningar, myndigheter, organisationer, andra kommuner och lärosäten. Samverkan är en förutsättning för att vi tillsammans ska skapa ett hållbart samhälle.

Öka invånares kunskap om natur, - miljö och kulturmiljöfrågor. Natur- och kulturmiljöinformation och naturguidningar ska utvecklas kontinuerligt. Skyltar och broschyrer ska finnas i och om alla naturreservat. Natur- och kulturmiljöinformation ska finnas tillgängligt och hållas uppdaterad både i tryck och digitalt.

Organisation och ansvar

Alla nämnder och förvaltningar har ett gemensamt ansvar för att de ställningstaganden som finns i miljöplanen efterföljs. Alla har ett uppdrag att utveckla sin verksamhet hållbart och att skapa åtgärder som leder till miljövinster. Alla nämnder har också möjlighet att formalisera sina ambitioner i verksamhetsspecifika frågor i egna styrdokument utöver miljöplanen.

Knutna till miljöplanen finns även åtgärder. De flesta kommer ur det regionala miljömålsarbetet som är uppdelat i fem åtgärdsprogram baserat på olika nationella miljökvalitetsmål. Åtgärder i programmen tas fram i samverkan med olika organisationer, myndigheter och kommuner och revideras löpande vart fjärde år. Det innebär att Värnamo kommun årligen får en remiss på ett nytt program med åtgärder att ta ställning till. Värnamo kommun kompletterar även åtgärdsprogrammen med egna åtgärder på det lokala planet. Dessa åtgärder är delvis kopplade till den övergripande målstyrningen men kan även vara initiativ som ger effekt på ett bredare miljöområde. Alla åtgärder kopplade till miljöplanen samlas i Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete.

Planens ekonomiska konsekvenser

Det behövs ekonomiska resurser för en omställning till ett hållbart samhälle. De små, enkla åtgärdernas tid är förbi och större investeringar kommer att behövas framöver. Att integrera miljöperspektivet i alla investeringsbeslut kommer att kosta. Därför behöver tillgången till och kunskapen om investerings- och projektmedel att öka.

I Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete står minst en nämnd som ansvarig för genomförande. I de fall där flera nämnder står som ansvariga för samma åtgärd har de ansvar för olika delar av åtgärden eller behöver samarbeta i genomförandet.

De åtgärder som nämnden har ansvar för ska detaljplaneras, det vill säga vem i förvaltningen som ska göra vad, när och hur och med vilka resurser. Åtgärderna bör planeras in i verksamhetsplaner och budgetprocesser i den mån de behövs. De åtgärder som inte kan hanteras i befintlig budget är det upp till varje nämnds ansvar att söka annan finansiering för. Varje nämnd driver själva finansieringen av de åtgärder de står som ansvariga för.

Åtgärdsplanen revideras årligen i kommunfullmäktige, då fylls listan på med nya åtgärder och inaktuella åtgärder tas bort. Efter revidering förs åtgärderna in i beslutsstödsystemet där genomförandegraden följs upp och sammanställs årligen av Värnamo kommuns miljöstrateg. Sammanställningen redovisas sedan i kommunfullmäktige.

Dokumentansvariga

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för miljöplanen. Ansvarig tjänsteperson är kommunens miljöstrateg.

Uppföljning

För att säkerställa att åtgärder genomförs och får effekt behöver miljöarbetet följas upp och utvärderas kontinuerligt. Inrapportering av åtgärderna ska därför ske årligen. En sammanställd redovisning av resultat och analys görs med jämna mellanrum. Eftersom omvärlden ständigt förändras kan strategiska områden och ställningstaganden komma att behöva revideras, därför ses miljöplanen över i mitten av varje mandatperiod.

Referenser

- Kommunal plan för avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering
- Fördjupad översiktsplan
- Kommunal vattenförsörjningsplan
- Plan för bostadsförsörjning
- Plan för grönstruktur
- Plan för kulturmiljön i Värnamo kommun
- Plan för skogsbruk
- Plan för trafik
- Plan för upphandling
- Plan för vatten och avlopp
- Policy för fordon under 3,5 ton
- Policy för kommunikation och information
- Policy för mat och måltider i Värnamo kommun
- Policy för upphandling och inköp
- Riktlinje för tjänsteresor
- Överenskommelse kring biogas i Jönköpings län
- Översiktsplan

Revidering

Revidering senast 2024-12-31.

Ordlista

Biodrivmedel

Ett samlingsbegrepp för drivmedel tillverkades av vegetabiliska oljor och animaliska fetter som minskar utsläppen av koldioxid jämfört med fossil diesel. Exempel på biodrivmedel är HVO och RME.

Biologisk mångfald

Variationsrikedomen inom arter, mellan arter och av ekosystem. En livskraftig natur består av en hög biologisk mångfald. Biologisk mångfald är även synonymt med ordet biodiversitet.

Ekosystemtjänster

De produkter och tjänster som naturens ekosystem ger oss människor och som bidrar till vårt välbefinnande. Det är källan till råvaror, rekreation och rikt friluftsliv och kan handla om produkter som mat och bränsle, men också tjänster som att rena vatten och luft, reglera klimat och pollinera växter.

Förnybar energi

Energi som kommer från källor som hela tiden förnyas i snabb takt. Exempelvis vattenkraft, vindkraft, solenergi och bioenergi. Bioenergi är energi som framställs av biomassa som till exempel växter och växtdelar av olika slag.

Hållbara livsmedel

Enligt Värnamo kommun ska de livsmedel som producerats så nära som möjligt, är ekologiska och Fairtrade-märkta premieras.

Klimatanpassning

Innebär åtgärder för att anpassa samhället till de klimat-förändringar vi redan märker av idag och de vi inte kan förhindra i framtiden.

Livscykelperspektiv

Att se till miljöpåverkan längs hela värdekedjan

PFAD

Palm Fatty Acid Destillate är en biprodukt från palmoljaproduktion och används som bland annat råvara i tillverkningen av HVO.

Grön infrastruktur

Är ett nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande. Nätverk behövs för att knyta ihop olika områden med höga värden för att landskapets olika ekosystemtjänster ska kunna fortsätta leverera. Blå infrastruktur handlar om vatten.

Resiliens

Den långsiktiga förmågan hos ett system att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas.

Bilaga Indikatorer

Indikatorer för Minskad klimatpåverkan

- SEKOM 2: Antal resor med kollektivtrafik (resor/invånare)
- SEKOM 9: Andel förnybar och återvunnen energi i kommunala lokaler (%)
- SEKOM 10a: Transportenergi för tjänsteresor med bil (kWh/årsarbetare)
- SEKOM 10b: CO₂-utsläpp från tjänsteresor med bil (ton/årsarbetare)
- Kolada U00505: Fossiloberoende personbilar i kommunorganisationen, andel (%)
- Kolada U00506: Fossiloberoende lätta lastbilar i kommunorganisationen, andel (%)
- Kolada U00501: Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)
- Kolada U07917: Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv
- Kolada N45970: Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW)
- Kolada N45974: Solcellsanläggningar totalt, antal
- Värnamo Kommun: Energianvändning i kommunala byggnader (kWh/m²)
- Värnamo Kommun: Antal körda km i tjänst med egen bil (km/årsarbetare)
- Värnamo Kommun: Andel förbrukat bränsle per bränsleslag (%)
- Värnamo Kommun: CO₂-utsläpp från tjänsteresor med SJ-tåg (kg)
- Värnamo Kommun: Antal körda km från tjänsteresor i SJ-tåg (km)
- Koldioxidbudget: Förhållandet mellan utfall och planerad minskning (%)

Indikatorer för kunskap och engagemang

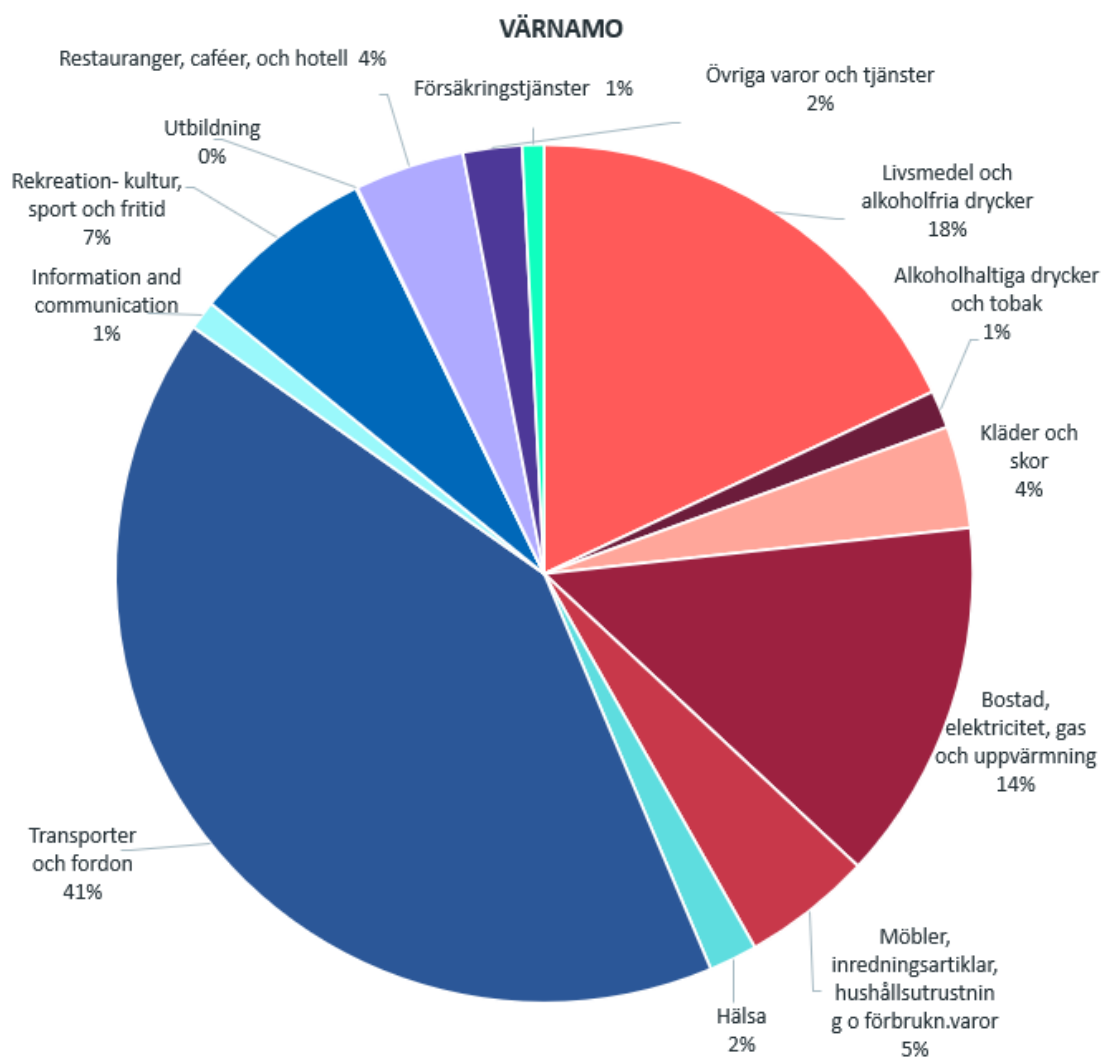
- Kolada N00636: Kommunens arbete för att minska miljö/klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)
- Kolada N00637: Info från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö/klimat-påverkan fungerar bra, andel (%)
- Värnamo kommun: Antal arrangerade informationsaktiviteter (st)
- Värnamo kommun: Beskrivning av informationsaktiviteter
- Värnamo kommun: Antal energirådgivningar (st)

Indikatorer för Hållbar bebyggd miljö och natur

- SEKOM 8a: Årsmedelhalt av bly i avloppsslammet (mg/kg TS)
- SEKOM 8b: Årsmedelhalt av kadmium i avloppsslammet (mg/kg TS)
- SEKOM 8c: Årsmedelhalt av kvicksilver i avloppsslammet (mg/kg TS)
- SEKOM 12: Andel miljöcertifierade skolor (%)
- Kolada N00403: Andel ekologiskt odlad åkermark (%)
- Kolada N85054: Andel skyddad natur (%)
- Kolada N85084: Medelavstånd till skyddad natur, km
- Kolada U07505: Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)
- Kolada: N00599: Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)
- Kolada N07803: Cykelväg i kommunen, kommunal, meter/inv.
- Kolada N00570: Utbudet av gång- och cykelvägar är bra, andel (%)
- Kolada N00633: Utbudet av platser för förpackningsåtervinning är bra, andel (%)
- Kolada N85048: Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv
- Kolada N85051: Sjöar med god ekologisk status, andel (%)
- Kolada N85052: Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)
- Värnamo kommun: Antal sorteringsutrymmen som finns på kommunala arbetsplatser
- Värnamo kommun: Antal sorteringsutrymmen som finns i publika kommunala lokaler
- Värnamo kommun: Antal sorteringsutrymmen som finns på populära platser utomhus
- Värnamo kommun: Antal utredda gamla nedlagda kommunala avfallsupplag
- Värnamo kommun: Antal åtgärdade gamla nedlagda kommunala avfallsupplag
- Värnamo kommun: Upplevd förbättring av nedskräpningsproblematik och dumpning

Indikatorer för Ansvarsfull resurshantering

- SEKOM 11: Ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen under hela året, andel (%)
- Kolada U07801: Total mängd insamlat kommunalt avfall (kg/invånare)
- Kolada U07414: Andel återvunnet material av kommunalt avfall (%)
- Kolada U07484: Insamlat grovavfall, kg/person
- Värnamo kommun: Andel fairtrademärkta produkter i den kommunala organisationen (%)
- Värnamo kommun: Andel återbrukade IT-enheter i kommunal verksamhet (%)
- Värnamo kommun: Andel minskade kemiska produkter i kommunal verksamhet (%)
- Värnamo kommun: Antal cirkulerade objekt på kommunorganisationens andrahandsmarknad för möbler och inventarier
- Värnamo kommun: Matsvinn som uppkommer i service- och omsorgsförvaltningarnas kök (%)
- Värnamo kommun: Andelen minskade engångsartiklar i kommunal verksamhet (skoskydd och engångshandskar).
- Värnamo kommun: Antal upphandlade avtal med krav på avfallsminimering
- Värnamo kommun: Lagersaldo per produktgrupp av kommunorganisationens inerta massor
- Konsumtionskompassen (SEI):

Plan för Värnamo kommuns miljöarbete

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Kommunfullmäktige

Datum: 2019-06-19, § 138

Dokumentet gäller från: 2019-06-19

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott

Dokumentansvarig: Martina Palm, Kommunledningsförvaltningen

Innehållsförteckning

Varför en plan?	4
En vägvisare	4
För vem gäller miljöplanen?	4
Avgränsningar	4
Sammanfattning	5
Globala, nationella och Värnamo kommuns mål	6
Utgångspunkter	7
Hållbar utveckling	7
Hållbarhetsprinciperna	7
Strategiska områden	8
Ställningstaganden, åtgärder och indikatorer	8
Minskad klimatpåverkan	9
Värnamo kommun ska	9
Hållbar bebyggd miljö och natur	10
Värnamo kommun ska	10
Ansvarsfull resurshantering	11
Värnamo kommun ska	11
Insikt och handlingskraft	12
Värnamo kommun ska	12
Organisation och ansvar	13
Planens ekonomiska konsekvenser	13
Dokumentansvariga	13
Uppföljning	13
Referenser	14
Ordlista	14
Revidering	14
Bilaga Indikatorer	15

Varför en plan?

Värnamo kommun har möjlighet att agera för omställning till ett hållbart samhälle på bred front då organisationen spänner över flera verksamhetsområden, allt från samhällsplanering, teknisk försörjning, myndighetsutövning, vård och skola. Vi har ett ansvar att föregå som ett gott exempel, att verka som katalysator och göra det möjligt och enklare för kommuninvånarna att leva mer hållbart. Det finns ett positivt miljöarbete i kommunen men den omställningstakt som dagens samhällsutveckling har är inte tillräcklig för att de svenska miljömålen ska nås. Det krävs engagemang och ledarskap från politiker, privat-personer, näringsliv och kommuner i det fortsatta miljöarbetet för att uppnå ett hållbart samhälle.

En vägvisare

Plan för Värnamo kommuns miljöarbete (vidare kallad miljöplan) står för ett gemensamt fokus och pekar ut vad som systematiskt måste göras för att minska vår miljöpåverkan ur ett lokalt, regionalt, nationellt och globalt perspektiv. Huvudsyftet med miljöplanen är att peka ut riktningen för kommunens miljöarbete fram till år 2035. Vår stora utmaning är att växa som kommun och samtidigt behålla eller förbättra de värden som skapar en hållbar livsmiljö och god livskvalitet för våra kommuninvånare. För att kunna utveckla ett hållbart Värnamo till 2035 behövs en hög ambitionsnivå i miljöplanen. Att tillgodose alla intressen och behov i ett växande samhälle är inte lätt och målkonflikter kommer sannolikt att uppstå där avvägningar behöva göras.

För vem gäller miljöplanen?

Miljöplanen gäller för Värnamo kommuns alla politiker och tjänstepersoner och ska vara välkänd i kommunens nämnder och förvaltningar. Beslut ska alltid tas med hänsyn till miljöplanens innehåll. Miljöplanen omfattar även områden där kommunen har möjlighet att påverka i den geografiska kommunen, till exempel genom information, subventioner eller samarbete med externa aktörer och med kommunala bolag. Förhoppningen är att den också ska inspirera näringsliv, organisationer och invånare till eget miljöarbete.

Avgränsningar

Miljöplanen är ett långsiktigt och övergripande styrdokument som sammanfattande håller ihop miljöfrågorna utifrån ett miljömålsperspektiv. Utöver detta har Värnamo kommun antagit och arbetar med flera strategiska styrdokument som mer fördjupat beskriver kommunens arbete i specifika frågor, till exempel grönstruktur, trafik eller vatten och avlopp. Tillsammans täcker dessa styrdokument en stor del av de nationella miljömålen och därför fokuserar miljöplanen på de ämnen och miljömål som inte andra styrdokument detaljerat tar upp. Miljöplanen formulerar inte några lokala miljömål på verksamhetsnivå utan tar de internationella, nationella och regionala miljömålen som sina egna. Detaljstyrning och planering av genomförande av åtgärder som är kopplade till planen utformas av ansvariga nämnder själva.

Sammanfattning

Miljöfrågor har kommit att spela en allt större roll i takt med att vår kunskap ökar om människans påverkan på jordens ekosystem och dess begränsningar. Miljöfrågan är bred och komplex och innefattar allt från klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, kemikalier och förbrukning av naturresurser och att skapa balans mellan människan och miljön är en av vår tids största utmaningar. Samtidigt ger det oss också möjligheter att visa ledarskap och agera innovativt.

Värnamo kommun vill agera föredömligt och ambitiöst på miljöområdet och behandlar därför inte ekologisk hållbarhet som en isolerad fråga vid sidan om ordinarie verksamhet. Ett miljöperspektiv måste genomsyra alla kommunala kärnverksamheter för att samhället ska kunna utvecklas hållbart, både genom att minska den negativa miljöpåverkan men också genom att öka den positiva miljöpåverkan.

För att kunna arbeta med miljöfrågor på ett effektivt sätt har ett antal strategiska områden identifierats:

- Minskad klimatpåverkan
- Hållbar bebyggd miljö och natur
- Ansvarsfull resurshantering
- Insikt och handlingskraft

Inom varje strategiskt område finns utpekade ställningstaganden som ska vara vägledande för *vad* som är viktigt att sikta på inom de närmaste åren. För att veta *hur* kommunen ska arbeta finns till varje strategiskt område ett antal åtgärder kopplade. Dessa finns i en separat åtgärdsplan som revideras varje år i kommunstyrelsen. För att kunna följa utvecklingen i respektive område finns även ett antal indikatorer. Dessa finns i en bilaga till miljöplanen och följs upp varje år i en miljöredovisning.

Globala, nationella och Värnamo kommuns mål

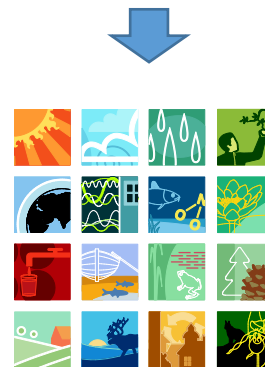
Världens ledare har enats om Agenda 2030, bestående av 17 globala mål som till år 2030 ska leda världen mot en hållbar utveckling. Målen preciseras av 169 delmål som knyter samman ambitionerna om en ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling. Baserat på de mål där vi har störst utmaningar har sex område lyfts fram som viktiga att arbeta med för agendans genomförande i Sverige:

- 1) jämlikhet och jämställdhet
- 2) ett hållbart samhälle
- 3) en samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi
- 4) ett starkt näringsliv med hållbart företagande
- 5) en hållbar och hälsosam livsmedelskedja
- 6) stärkt kunskap och innovation

Globala hållbarhetsmålen

Sveriges arbete med den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 konkretiseras genom de 16 miljömålen som är beslutade av riksdagen. Målen är betydligt mer preciserade när det gäller vilken miljö kvalitet som krävs för en god miljö i jämförelse med målen i Agenda 2030. Målen är ledande för Sveriges miljöarbete och för Värnamo kommun. Länsstyrelsen Jönköping har utöver åtgärdsprogram för miljömålen även en regional klimat- och energistrategi samt ett åtgärdsprogram för klimatanpassning.

Svenska miljömålen

Regionalt finns en vision om att bli ett plus-energi län till år 2050. I Värnamo kommuns vision finns Hållbarhet med som ett målkriterium och Klimat som ett mål för kommunen att arbeta med internt. Nämnder och verksamheter formulerar därför åtgärder som skall bidra till visionen men som också leder till måluppfyllelse inte bara internt utan också bidrar till måluppfyllelse för de globala hållbarhetsmålen och de svenska miljömålen.

Vision

Utöver Värnamo kommuns interna målstyrning tas även en miljöplan. Genom de strategiska områdena i miljöplanen skapas ett brett perspektiv på miljöarbetet. Varje område visar kopplingen till aktuella mål och anger på så sätt vilket fokus vårt övergripande miljöarbete ska ha lokalt. Genom att följa miljöplanens ställningstaganden och åtgärder bidrar Värnamo kommun inte bara till den interna måluppfyllelsen utan även den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen och de svenska miljömålen.

Strategiska områden

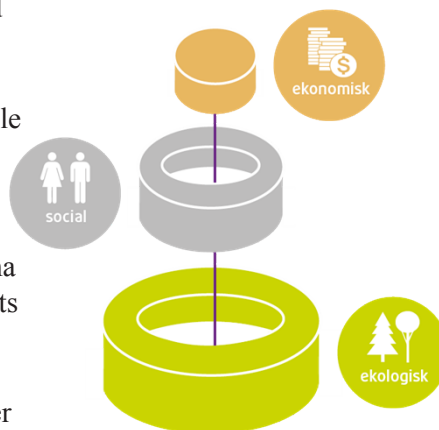
Utgångspunkter

Miljöplanen utgår från vissa definierade uppfattningar.

Hållbar utveckling

Begreppet hållbar utveckling fick internationell spridning i samband med FN-rapporten *Vår gemensamma framtid*¹ och definieras av tre dimensioner:

- Den ekologiska handlar om att hushålla med naturresurser utan att skada jordklotets ekosystem på lång sikt.
- Den sociala handlar om att bygga ett samhälle där grundläggande mänskliga rättigheter uppfylls.
- Den ekonomiska handlar om att motverka fattigdom så att alla har råd att tillgodose sina grundläggande behov i relation till jordklotets ändliga resurser, det vill säga en ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser för varken den ekologiska eller sociala dimensionen.

Begreppet ”hållbar utveckling” bygger på uppfattningen att den ekologiska dimensionen sätter den yttersta gränsen för vad som utgör människans handlingsutrymme och att social och ekonomisk hållbarhet är omöjlig att uppnå om dessa gränser överskrids och naturresurser överexploateras. Ekonomin behöver därför fungera som ett verktyg för samhället att utveckla välfärd utan bekostnad på varken människor eller ekosystemet. Klimatförändringarna är således ett tecken på att vi agerar utanför planetens säkra gränser och är ekosystemets naturliga sätt att reagera på obalans.

Hållbarhetsprinciperna

Som medlem i Sveriges ekokommuner har Värnamo kommun förbundit sig att följa fyra grundsatser som definierar villkoren för ett hållbart samhälle. Håller vi oss till dessa instruktioner säkerställer vi att vi inte systematiskt förstör de systemen som vi är beroende av.

” I ett hållbart samhälle utsätts inte naturen för systematisk...

... koncentrationer av ämnen från berggrunden. Till exempel fossilt kol, olja och metaller.

... koncentrationer av ämnen från samhällets produktion. Till exempel kväveoxider, bromerade flamskyddsmedel, freoner och hormonliknande kemikalier.

... degradering på fysiskt sätt. Till exempel överuttag av skog, utfiskning och utarmning av ekosystem.

... Och det finns inga strukturella hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening

¹ World Commission on Environment and Development (1987) Oxford University Press, New York

Strategiska områden

För att Värnamo kommun ska kunna arbeta med miljöfrågor på ett effektivt sätt har ett antal strategiska områden identifierats:

- Minskad klimatpåverkan
- Hållbar bebyggd miljö och natur
- Ansvarsfull resurshantering
- Insikt och handlingskraft

Områdena utgör fokus för vårt övergripande miljöarbete de närmaste åren och innefattar utsläpp till atmosfären som påverkar klimatet och leder till klimatförändringar, utsläpp av farliga kemikalier och koncentrationer av ämnen som påverkar människor, djur och natur och en ohållbar resurshantering och förbrukning som leder till både avfall och resursbrist. Utöver detta finns människans livsstil och beteende att jobba med samt behovet av att klimatanpassa våra livsmiljöer. Värnamo kommun måste jobba långsiktigt mot alla dessa faktorer. Ekologisk hållbarhet kan inte behandlas som en isolerad fråga vid sidan om ordinarie verksamhet. Ett miljöperspektiv måste genomsyra alla kärnverksamheter för att Värnamo kommun ska kunna utvecklas hållbart.

Ställningstaganden, åtgärder och indikatorer

Inom varje strategiskt område finns utpekade ställningstaganden som ska vara vägledande för *vad* som är viktigt att sikta på inom de närmaste åren. För att veta *hur* kommunen ska arbeta finns till varje strategiskt område ett antal åtgärder kopplade. Dessa finns i en separat åtgärdsplan som revideras varje år i kommunstyrelsen. För att kunna följa utvecklingen i respektive område finns även ett antal indikatorer. Dessa finns i en bilaga till miljöplanen och följs upp varje år i en miljöredovisning.

Minskad klimatpåverkan

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. De ökade utsläppen växthusgaser i atmosfären leder till en global uppvärmning och måste kraftigt begränsas för att inte leda till allvarliga konsekvenser för ekosystem, vattentillgång, matproduktion, mänsklig säkerhet och hälsa. Utsläppen kommer främst av sättet vi utvinner, omvandlar och använder fossil energi genom förbränning av kol, olja och naturgas. Världens ledare har enats om ett globalt klimatavtal och nationellt har vi bestämt att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. För att nå dessa mål måste vi lokalt öka omställningstakten rejält gällande vår energianvändning inom främst transporter och byggande.

Relaterade svenska miljömål

Begränsad klimatpåverkan - Frisk luft
- God bebyggd miljö

Nationella mål

- En fossilt oberoende fordonsflotta till 2030
- Inga nettoutsläpp av växthusgaser 2045
Jämfört med 1990 års utsläpp ska vi till
2020 minska med 40 procent
2030 minska med 63 procent
2040 minska med 75 procent

Relaterade globala hållbarhetsmål

Hållbar energi - Hållbara städer och samhällen - Bekämpa klimatförändringen

Värnamo kommun ska...

Uppmuntra noll- och plusenergilösningar vid nybyggande och ombyggnation. Information och rådgivning om detta ska alltid ges vid försäljning av kommunal mark och vid inkommen bygglovsansökan.

Uppmuntra energieffektivisering och användning av förnybar energi hos invånare, företag och organisationer/föreningar. Information och rådgivning ska alltid ges vid inkommen bygglovsansökan.

Effektivisera energianvändningen i det egna fastighetsbeståndet. Kommunens verksamheter ska varje år se över sina möjligheter att effektivisera el- och värmeanvändning. Vid ny- och ombyggnation ska livscykelperspektiv eftersträvas och bästa möjliga energiteknik användas.

Öka anläggningar som producerar förnybar energi i det egna fastighetsbeståndet. Vid nybyggnation och större renovering ska möjligheten att installera miljövänlig mikroproduktion av el och/eller värme, till exempel solceller och solvärme, alltid ses över.

Vara en föregångare när det gäller att ställa om den egna fordonsflottan till fossiloberoende fordon samt hållbara res- och mötesvanor. Biodrivmedel av bästa miljöval ska användas till kommunens egna fordon och maskiner. Andelen resor med bil i tjänsten ska minska till förmån för till exempel gång-, cykel och kollektivtrafik. Resfria möten ska användas i största möjliga utsträckning.

Verka för att användningen av fordon som drivs med förnyelsebara bränslen ska öka. Genom att stödja tekniklösningar och nya hyrkoncept eller ytterligare etableringar av förnybar tank- och laddinfrastruktur kan Värnamo kommun sporra utvecklingen.

Lokalt ställa om till ett långsiktigt hållbart trafiksystem för att öka möjligheten till fler hållbara resor. Läs mer om detta i kommunens översiktsplan och Plan för trafiken i Värnamo kommun.

Hållbar bebyggd miljö och natur

Värnamo kommuns vision handlar bland annat om att växa och bli fler, vilket ställer krav på hur kommunen exploaterar, planerar och skapar bebyggelsemiljöer. Generellt sett ökar både efterfrågan men också påfrestningen på naturresurser med ökad tillväxt. Ansvaret för samhällsplaneringen innebär att kommunen måste göra kloka val vid fysisk planering för att kunna skapa en god bebyggd miljö. När mer mark tas i anspråk ökar trycket på samhällssystemen, det vill säga infrastruktur för trafik och system för att hantera avlopp-, energi-, vatten- och avfallsflöden. God samhällsplanering motverkar sociala klyftor och ljud-, luft- och ljusföroreningar men ser också till att skapa resiliens mot klimatförändringar och att stärka ekosystem. Att byggnader och kulturlandskap används är resurseffektivt, samtidigt som det ger bättre sociala och kulturella miljöer. En hållbar livsmiljö innebär även en giftfri miljö där användandet av farliga kemikalier som kan läcka farliga ämnen fasas ut. När olika intressen ställs mot varandra ska de svenska miljömålen alltid vara vägledande för beslut.

Relaterade svenska miljömål

Frisk luft - Giftfri miljö - God bebyggd miljö - Ett rikt växt- och djurliv

Relaterade globala hållbarhetsmål

God hälsa och välbefinnande - Hållbara städer och samhällen
- Bekämpa klimatförändringen - Ekosystem och biologisk mångfald

Värnamo kommun ska...

Uppmuntra hållbart byggande vid nybyggande och ombyggnation. Information och rådgivning om klimatanpassning, byggnation i trä, återvunnet material och möjligheten att minska andelen byggmaterial som innehåller farliga kemikalier ska alltid ges vid försäljning av kommunal mark och vid inkommen bygglovsansökan. Hänsyn ska även tas till kulturmiljövärden. Läs mer om detta i Plan för kulturmiljön i Värnamo kommun.

Öka det hållbara byggandet. Kommunens egna fastigheter ska vara klimatanpassade och byggas efter principerna för Miljöbyggnad, som lägst silvernivå. Andelen byggmaterial som innehåller farliga kemikalier ska minska i det egna fastighetsbeståndet.

Låta trä som materialval dominera vid byggnation av nya skolor och förskolor.

Verka för att alla utemiljöer i det egna fastighetsbeståndet stärker den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster, såväl befintlig som vid ny byggnation. Multifunktionella lösningar ska eftersträvas. Mer om detta finns att läsa i kommunens översiktsplan och Plan för grönstruktur.

Minska användningen av farliga kemikalier i den egna verksamheten. Särskilt fokus ska läggas på att minska barns och ungas exponering för miljögifter. De kemikalier och material som används i Värnamos kommuns verksamheter och innehåller ämnen som utgör risk för människa eller miljö ska minska.

Stödja och stimulera lokal och hållbar matproduktion. Information och rådgivning ska alltid ges vid jordbruksarrende och jakträttsupplåtelse av Värnamo kommuns mark. Läs mer om detta i kommunens översiktsplan och Plan för grönstruktur.

Motverka nedskräpning så att andelen kommuninvånare som är nöjda med renhållning av parker och allmänna platser ökar.

Ansvarsfull resurshantering

Dagens linjära system (producera-använda-slänga) har bidragit till stora påfrestningar på miljön i form av avfall men också lett till en brist på naturresurser. Därför är det viktigt att använda resurser mer effektivt. Människan lever idag som om vi hade fler än en planet som kunde skapa resurser och absorbera våra utsläpp. Allt vi köper har i tillverkningsprocessen förbrukat stora mängder material och resurser. Vår konsumtion har även en indirekt påverkan genom investeringar, där det finns risk att kapital investeras i kol, olja och gas. För att vi ska kunna utvecklas hållbart behöver vi gå över till ett cirkulärt system där material hanteras effektivt och transparent i giftfria och slutna flöden. Övergången kräver stora omställningar, både produktionen, våra konsumtionsmönster och avfallshanteringens måste förändras.

Relaterade svenska miljömål

Begränsad klimatpåverkan
- God bebyggd miljö

Nationella mål

- 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030.

Relaterade globala miljömål

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur - Hållbara konsumtion och produktion - Bekämpa klimatförändringen

Värnamo kommun ska...

Minska mängden avfall genom att aktivt återanvända och återvinna mer.

Kommunen ska i första hand använda Värnamo Arbetsmarknadscentrum vid införskaffande och bortskaffande av kontorsmöbler. Alla kommunala verksamhetslokaler ska erbjuda källsortering och matsvinnet ska minska.

Främja återanvändning och återvinning. Fokus ska ligga på att skapa förutsättningar för medborgare och anställda att göra rätt.

Verka för en hållbar hantering av avloppsslam där näring och energi tas tillvara. När slam inte längre får läggas på deponi behövs en alternativ lösning till endast förbränning.

Använda dricksvatten på ett resursbesparande sätt. Kommunen ska minska sin dricksvattenförbrukning genom att byta till snålspolande munstycken, se över rutiner samt endast använda åvatten för bevattning sommartid.

Öka sina inköp av hållbara livsmedel, utan bekostnad på baskvalitén.

Kommunen prioriterar närproducerat, svenskt och ekologisk. Andelen Fairtrade-märkta produkter ska öka med fokus på kaffe, te, bananer, kakao och andra varor som ej kan produceras inom EU.

Minska sin egen miljöpåverkan från konsumtion. Investeringar ska göras utifrån ett livscykelperspektiv och ta direkt såväl som indirekt miljö- och klimatpåverkan i beaktning. Miljökrav och etiska krav ska ställas vid upphandling och inköp av varor, entreprenader och tjänster. Kommunens arbete ska vara strategiskt så att insatserna riktas på områden där de gör största miljö- och samhällsnytta. Användningen av engångsmaterial ska undvikas och hållbara val med fokus på miljö- och etiska märkningar ska göras vid inköp av give-aways samt vid catering och representation.

Underlätta för invånare att ställa om till en hållbar konsumtion. Att sprida kunskap om klimatsmarta livsstilar, affärsmodeller och cirkulära flöden, utveckla och stötta nya koncept samt stödja miljöförbättrande insatser ska det bli enklare för invånare att köpa begagnat, reparera, låna eller hyra produkter.

Insikt och handlingskraft

För att driva en omställning mot ett hållbart samhälle räcker det inte med att bygga cykelvägar eller förenkla källsortering. Även om vi är på god väg kommer det att dröja ett tag till att det mest hållbara valet också är det mest självklara, billigaste och enklaste. Vi behöver därför komplettera de fysiska åtgärderna med aktiviteter som påverkar normer, livsstilsmonster och val hos såväl kommunens medarbetare som invånare. För att vi som individer ska göra mer hållbara val är det viktigt att vi känner att det spelar roll och att alla steg leder i en hållbar riktning. För att motivera beteendeförändringar är kommunikation en nyckel till att inspirera, bygga trovärdighet, skapa engagemang och att driva förändringar.

Det strategiska området Insikt och handlingskraft relaterar till samtliga svenska miljömål och den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen.

Värnamo kommun ska...

Öka kunskapen kring kommunens hållbarhetsarbete hos medarbetare och invånare genom information och utbildning. Hållbarhetsaspekter av projekt och insatser som görs ska framhävas. Utåtriktade evenemang med miljötema ska i hög utsträckning arrangeras i gränsöverskridande samarbete. I detta arbete kan biblioteken ha en nyckelroll som arenor för möten, medborgardialog och kunskapsinhämtning.

Ge barn och unga kunskaper, värderingar och attityder som gör det möjligt att aktivt bidra till en hållbar utveckling. Alla kommunala verksamheter bör rikta kontakt med unga.

Stödja, initiera och stimulera samverkan och dialog mellan invånare, företag, föreningar, myndigheter, organisationer, andra kommuner och lärosäten. Samverkan är en förutsättning för att vi tillsammans ska skapa ett hållbart samhälle.

Öka invånares kunskap om natur, - miljö och kulturmiljöfrågor. Natur- och kulturmiljöinformation och naturguidningar ska utvecklas kontinuerligt. Skyltar och broschyrer ska finnas i och om alla naturreservat. Natur- och kulturmiljöinformation ska finnas tillgängligt och hållas uppdaterad både i tryck och digitalt.

Organisation och ansvar

Alla nämnder och förvaltningar har ett gemensamt ansvar för att de ställningstaganden som finns i miljöplanen efterföljs. Alla har ett uppdrag att utveckla sin verksamhet hållbart och att skapa åtgärder som leder till miljövinster. Alla nämnder har också möjlighet att formalisera sina ambitioner i verksamhetsspecifika frågor i egna styrdokument utöver miljöplanen.

Knutna till miljöplanen finns även åtgärder. De flesta kommer ur det regionala miljömålsarbetet som är uppdelat i fem åtgärdsprogram baserat på olika nationella miljökvalitetsmål. Åtgärder i programmen tas fram i samverkan med olika organisationer, myndigheter och kommuner och revideras löpande vart fjärde år. Det innebär att Värnamo kommun årligen får en remiss på ett nytt program med åtgärder att ta ställning till. Värnamo kommun kompletterar även åtgärdsprogrammen med egna åtgärder på det lokala planet. Dessa åtgärder är delvis kopplade till den övergripande målstyrningen men kan även vara initiativ som ger effekt på ett bredare miljöområde.

Planens ekonomiska konsekvenser

Det behövs ekonomiska resurser för en omställning till ett hållbart samhälle. De små, enkla åtgärdernas tid är förbi och större investeringar kommer att behövas framöver. Att integrera miljöperspektivet i alla investeringsbeslut kommer att kosta. Därför behöver tillgången till och kunskapen om investerings- och projektmedel att öka.

I Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete står minst en nämnd som ansvarig för genomförande. I de fall där flera nämnder står som ansvariga för samma åtgärd har de ansvar för olika delar av åtgärden eller behöver samarbeta i genomförandet.

De åtgärder som nämnden har ansvar för ska detaljplaneras, det vill säga vem i förvaltningen som ska göra vad, när och hur och med vilka resurser. Åtgärderna bör planeras in i verksamhetsplaner och budgetprocesser i den mån de behövs. De åtgärder som inte kan hanteras i befintlig budget är det upp till varje nämnds ansvar att söka annan finansiering för. Varje nämnd driver själva finansieringen av de åtgärder de står som ansvariga för.

Åtgärdsplanen revideras årligen i kommunfullmäktige, då fylls listan på med nya åtgärder och inaktuella åtgärder tas bort. Efter revidering förs åtgärderna in i Hypergene där genomförandegraden följs upp och sammanställs årligen av Värnamo kommuns hållbarhetsstrateg. Sammanställningen redovisas sedan i Kommunfullmäktige.

Dokumentansvariga

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för miljöplanen. Ansvarig tjänsteperson är kommunens hållbarhetsstrateg.

Uppföljning

För att säkerställa att åtgärder genomförs och får effekt behöver miljöarbetet följas upp och utvärderas kontinuerligt. Inrapportering av åtgärderna sker årligen via hypergene och resultatet sammanställs med de strategiska områdenas indikatorer till en miljöredovisning. Eftersom omvärlden ständigt förändras kan strategiska områden och ställningstaganden komma att behöva revideras, därför ses miljöplanen över varje mandatperiod.

Referenser

- Översiktsplan
- Fördjupade översiktsplaner
- Avfallsplan och renhållningsordning
- Plan för vatten och avlopp
- Plan för skogsbruk
- Plan för friluftsliv och spontanaktivitet
- Plan för trafik
- Plan för grönsstruktur
- Kommunal vattenförsörjningsplan
- Resepolicy
- Policy för fordon under 3,5 ton
- Plan för kulturmiljön i Värnamo kommun
- Miljöprogram för byggnader
- Bostadsförsörjningsplan
- Plan för upphandling
- Policy för upphandling- och inköp
- Policy för mat och måltider i Värnamo kommun
- Verksamhetsrutin för inköp av hållbara livsmedel
- Policy för kommunikation och information

Ordlista

Biodrivmedel - ett samlingsbegrepp för drivmedel tillverkades av vegetabiliska oljor och animaliska fetter som minskar utsläppen av koldioxid jämfört med fossil diesel. Exempel på biodrivmedel är HVO och RME.

Biologisk mångfald - variationsrikedomen inom arter, mellan arter och av ekosystem. En livskraftig natur består av en hög biologisk mångfald. Biologisk mångfald är även synonymt med ordet biodiversitet.

Ekosystemtjänster - De produkter och tjänster som naturens ekosystem ger oss människor och som bidrar till vårt välbefinnande. Det är källan till råvaror, rekreation och rikt friluftsliv och kan handla om produkter som mat och bränsle, men också tjänster som att rena vatten och luft, reglera klimat och pollinera växter.

Förnybar energi - energi som kommer från källor som hela tiden förnyas i snabb takt. Exempelvis vattenkraft, vindkraft, solenergi och bioenergi. Bioenergi är energi som framställs av biomassa som till exempel växter och växtdelar av olika slag.

Hållbara livsmedel - Enligt Värnamo kommun ska de livsmedel som producerats så nära som möjligt, är ekologiska och Fairtrade-märkta premieras.

Klimatanpassning - innebär åtgärder för att anpassa samhället till de klimatförändringar vi redan märker av idag och de vi inte kan förhindra i framtiden.

Livscykelperspektiv- att se till miljöpåverkan längs hela värdekedjan

Grön infrastruktur- är ett nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande. Nätverk behövs för att knyta ihop olika områden med höga värden för att landskapets olika ekosystemtjänster ska kunna fortsätta leverera. Blå infrastruktur handlar om vatten.

Resiliens - den långsiktiga förmågan hos ett system att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas.

Revidering

Revidering senast 2022-12-31.

Bilaga Indikatorer

Indikatorer för Minskad klimatpåverkan

- SEKOM 1a: Koldioxidutsläpp industri (ton/invånare)
- SEKOM 1b: Koldioxidutsläpp övriga sektorer (ton/invånare)
- SEKOM 2: Antal resor med kollektivtrafik (resor/invånare)
- SEKOM 3: Andel förnybara bränslen i kollektivtrafiken (%)
- SEKOM 9: Andel förnybar och återvunnen energi i kommunala lokaler (%)
- SEKOM 10a: Transportenergi för tjänsteresor med bil (kWh/årsarbetare)
- SEKOM 10b: CO₂-utsläpp från tjänsteresor med bil (ton/årsarbetare)
- Kolada U00437: Miljöbilar i kommunorganisationen andel (%)
- Kolada N07400: Miljöbilar i den geografiska kommunen, andel (%)
- Värnamo Kommun: Energianvändning i kommunala byggnader (kWh/m²)
- Värnamo Kommun: Antal körda km i tjänst med egen bil (km/årsarbetare)
- Värnamo Kommun: Andel förbrukat bränsle per bränsleslag (%)
- Värnamo Kommun: CO₂-utsläpp från tjänsteresor med tåg (kg)

Indikatorer för Hållbar bebyggd miljö och natur

- SEKOM 8a: Årsmedelhalt av bly i avloppsslammet (mg/kg TS)
- SEKOM 8b: Årsmedelhalt av kadmium i avloppsslammet (mg/kg TS)
- SEKOM 8c: Årsmedelhalt av kvicksilver i avloppsslammet (mg/kg TS)
- SEKOM 4: Andel ekologiskt odlad åkermark (%)
- SEKOM 5: Andel FSC-certifierat skogsbruk (%)
- SEKOM 6: Andel skyddad natur (%)
- SEKOM 12: Andel miljöcertifierade skolor (%)

Indikatorer för Ansvarsfull resurshantering

- SEKOM 11: Ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen under hela året, andel (%)
- SEKOM 7: Total mängd insamlat hushållsavfall (kg/invånare)
- Kolada U07414: Andel återvunnet material av hushållsavfall (%)
- Kolada U07484: Insamlat grovavfall, kg/person
- Värnamo kommun: Andel Fairtrade-märkta livsmedel i den kommunala Organisationen
- Värnamo kommun: Matsvinn som uppkommer i service- och omsorgsförvaltningarnas kök (%)
- Värnamo kommun: Vattenanvändning i kommunala byggnader (l/m²)

Indikatorer för kunskap och engagemang

- Kolada U07402: Nöjd MedborgarIndex – Miljöarbete

§ 53 Dnr: KS.2023.128

Revidering av reglemente för barn- och utbildningsnämnden

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att anta reviderat reglemente för barn- och utbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Revidering av reglementet för barn- och utbildningsnämnden skall ske varje mandatperiod eller vid behov. Förändringen är att grund- och gymnasiesärskolan byter namn till anpassad grund- och gymnasieskola.

Barn- och utbildningsnämnden har den 18 januari 2023 § 6 beslutat
att godkänna reviderat nämndsreglemente
att remittera ärendet till kommunfullmäktige via kommunstyrelsen.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige
Barn- och utbildningsnämnden

§ 6 Dnr: BUN.2022.1964

Revidering - Nämndsreglemente för barn- och utbildningsnämnden

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

att godkänna reviderat nämndsreglemente

att remittera ärendet till kommunfullmäktige via kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Revidering av reglementet för barn- och utbildningsnämnden skall ske varje mandatperiod eller vid behov. Reglementet är förändrat enligt gulfärgad markering i texten på bilagan. Förändringen är att grund- och gymnasiesärskolan byter namn till anpassad grund- och gymnasieskola.

Beslut skickas till: Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsnämnden Dnr:
BUN.2022.1964

Revidering av nämndsreglemente

Ärendebeskrivning

Revidering av reglementet för barn- och utbildningsnämnden skall ske varje mandatperiod eller vid behov.

Beslutsförslag

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta

att godkänna reviderat nämndsreglemente

att skicka ärendet till kommunfullmäktige för beslut

Lovisa Kindenäs
Nämndsekreterare

Johan Grahn
Barn- och utbildningschef

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsnämnden Dnr:
BUN.2022.1964

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING

Antagen av kommunfullmäktige xxxx § xxx

Gäller fr o m

Reglemente för barn- och utbildningsnämnden

NÄMNDENS ÖVERGRIPANDE UPPGIFTER

§ 1 Verksamhetsområde

Nämnden svarar för kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn, ungdom och det offentliga skolväsendet för vuxna samt för uppgifter inom förskoleverksamhet och skolbarnomsorg.

Nämndens uppgifter omfattar förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola, **anpassad grundskola**, gymnasieskola, **anpassad gymnasieskola**, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, samt i tillämpliga delar i kommunen verksamma enskilda förskolor, grundskolor, gymnasieskolor och annan pedagogisk verksamhet.

Nämnden svarar vidare för den kommunala kulturskolan och uppdragsutbildning inom vuxenutbildningen.

§ 2

För det i § 1 angivna verksamhetsområdet åligger det nämnden särskilt

- att leda, utveckla och utvärdera verksamheten i enlighet med de bestämmelser som finns i skollag och tillhörande förordningar samt i enlighet med de mål och riktlinjer som fastställts på nationell och kommunal nivå
- att i samverkan med enskilda förskolor och fristående skolor utveckla metoder och arbetssätt i syfte att ytterligare öka graden av måluppfyllelse
- att utifrån nationella och kommunala mål formulera övergripande strategier för ökad måluppfyllelse inom nämndens verksamhetsområde
- att delta i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan och enskilda främja goda miljöer i kommunen
- att verka för att reformera förekommande kommunala bestämmelser inom verksamheten i den mån det behövs
- att informera om den egna verksamheten

NÄMNDENS ÖVRIGA VERKSAMHETER

§ 3 *Personregister*

Barn- och utbildningsnämnden har registeransvar/personuppgiftsansvarig för de personregister som nämnden genom sin verksamhet förfogar över.

§ 4 *Ekonomisk förvaltning*

Nämnden ska underhålla och förvalta egen lös egendom.

§ 5 *Delegering från kommunfullmäktige*

Nämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- fastställa nämndens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt
- efter fullmäktiges riktlinjer besluta om avgiftsregler för kulturskolan, hyra av lokaler, barnomsorg och tjänster utförda åt kommunens förvaltningar samt övrig verksamhet inom nämndens verksamhetsområde
- förvalta under nämndens vård ställda donationer samt besluta om utdelning av medel från dessa

ANSVAR OCH RAPPORTERINGSSKYLDIGHET

§ 6

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Nämnden ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret. I enlighet med 5§ i allmänt nämnd reglemente.

§ 7 *Processbehörighet*

Barn- och utbildningsnämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom nämndens verksamhetsområde.

§ 8 *Förvaltningsorgan*

Barn- och utbildningsnämndens förvaltningsorgan utgörs av barn- och utbildningsförvaltningen.

§ 9 *Sammansättning och mandattid*

Nämnden består av 9 ledamöter och 9 ersättare. Ledamöterna och ersättarna väljs av kommunfullmäktige för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet.

KONTAKTPOLITIKER

§ 10

Bland barn- och utbildningsnämndens ledamöter och ersättare kan utses kontaktpolitiker inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden avgör hur många kontaktpolitiker som ska utses, samt omfattningen av verksamhetsområdet för dessa.

§ 11 *Allmänt nämndreglemente*

För barn- och utbildningsnämnden gäller det av kommunfullmäktige antagna allmänna nämndreglementet med arbetsformer för Värnamo kommuns styrelser och nämnder.

Från: Kenny Berndtsson <kenny.berndtsson@gmail.com>
Skickat: den 6 februari 2023 18:22
Till: Elin Alteborg
Ämne: Entledigad

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Jag, Kenny Berndtsson SD

"Hej PGA personliga skäl begär jag mitt entledigande och stiger av som ledamot i fullmäktige"

§ Dnr: KS.2023.220

Fyllnadsval - ersättare i medborgarnämnden

Beslut

Valberedningens ordförande föreslår kommunfullmäktige besluta

att till ny ersättare i medborgarnämnden för tiden 2023–2026 utse:

Kristina Brånalt (M)
Hammargården Åby 1
331 72 Forsheda

Ärendebeskrivning

Maya Johansson (M) har begärt att bli entledigad som ersättare i medborgarnämnden. Moderaterna har föreslagit Kristina Brånalt (M) som ny ersättare i medborgarnämnden.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Från: Maya Johansson <maya.mb.johansson73@gmail.com>
Skickat: den 21 februari 2023 18:51
Till: Elin Alteborg
Kopia: Moderaterna i Värnamo
Ämne: Avsägelse

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej.

Jag ber härmed om att få avsäga mig min plats som ersättare i medborgarnämnden.

Mvh
Maya Johansson

Utkast

Protokollsutdrag

Dnr: KS.2023.87

Meddelanden

1. Medborgarinitiativ – Konstgräsplan i Bor, Dnr KS. 2023.64, har överlämnats till teknik- och fritidsnämnden för handläggning.
2. Medborgarinitiativ – Hundrastgård i Rydaholm, Dnr KS. 2023.187, har överlämnats till teknik- och fritidsnämnden för handläggning.
3. Inbjudan konferens Hjärnhälsa 2023
4. Sveriges Kommuner och Regioners inbjudan till Demokratidagen 19 april 2023.
5. Skrivelse från Hamra Byalag angående att ompröva beslut att anlägga kommunalt avlopp i Hamra med bilagd, tidigare ingiven, protestlista.
6. Brev från Sveriges kommuner och regioner med bifogad skrivelse från ukrainska ambassadören i Sverige.

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Kontgräsplan i bor

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Bygga konstgräsplan i bor.

Så vi slipper pendla till värnamo/rydaholm

Sparar både på tid, pengar och miljön.

skapar mer möjligheter för vinterträning i bor.

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

Tre månader

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstöringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Position saknas

Koordinater: Position saknas

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn

Robin

Efternamn

Isaksson kurki

E-post

Laffnen@hotmail.com

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Adress

Gunnamo 5

Postnummer

Postort

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter

Stadshuset, Kyrktoget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post

kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer

212000-0555
Bankgiro
141-7195

33174

Bor

Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter

Stadshuset, Kyrkorget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post

kontaktcenter@varnamo.se

Webbplats

kommun.varnamo.se

Organisationsnummer

212000-0555

Bankgiro

141-7195

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Hundrastgård

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Vi som bor i rydaholm har många hundar som finns här. Dom som har hundar måste åka nån stans och släppa de så de blir trötta. Jag vill att hundarnas matte och husse ska träffa andra människor som har hund och lära känna de. Om det blir det så får det inte vara hundrastgård vid nån ek träd för det är giftiga för hundar

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

En månad

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstöringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Almvägen 2, 330 17 Rydaholm, Sverige

Koordinater: (56.98180167213862, 14.307650946713494)

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn

Judith

Efternamn

Johansson

E-post

judithjohansson23@gmail.com

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Adress

Alvestavägen 29

Postnummer

Postort

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter

Stadshuset, Kyrkorget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post

kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer

212000-0555
Bankgiro
141-7195

33176

Rydaholm

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Hjärnhälsa

100

KONFERENS | 2023

HJÄRNAN 2.0

FÖR MÄNNISKOR SOM ARBETAR MED MÄNNISKOR
SOM MÖTER MÄNNISKOR

SUCCÉN
FORTSÄTTER!

2200 BESÖKARE
7 FULLBOKADE KONFERENSER I 7 STÄDER
MISSA INTE HJÄRNNHÄLSA 2023

ÖSTERSUND
9 MAJ

GÄVLE
16 MAJ

JÖNKÖPING
18 SEPTEMBER

TROLLHÄTTAN
19 SEPTEMBER

KARLSTAD
25 SEPTEMBER

HJÄRNAN ÄR VÅRT INSTRUMENT FÖR ATT MÖTA MORGONDAGEN PÅ ETT BEGÅVAT SÄTT.

När nervsystemet överbelastas kan det ge upphov till hjärntrötthet, störd sömn, och koncentrationssvårigheter, vilka alla är vanliga symtom när hjärnan är i obalans. Vi är de första människorna som riskerar att "förräta" oss på information. De skyddsmekanismer mot detta som evolutionen försett oss med är dessvärre inte särskilt konstruktiva – tunnelseende, feltolkningar och missförstånd är vanliga i överbelastningssituationer. Detta har vi alla kunnat observera under Coronakrisen, som drabbade hela världen med omätligt stora konsekvenser vi saknar förutsättningar att helt förstå. Under konferensen kommer vi att visa exempel på hur människor handskats med krisen på olika sätt.

Sjukskrivning på grund av stressrelaterade tillstånd har ökat mycket de senaste 5–10 åren. Många blir utmattade, får stressyndrom, depression och annan psykisk ohälsa. Kan vi göra något åt det innan vi hamnar i ett tillstånd där vi behöver professionell hjälp inom sjukvården, och hur ser det ut med rehabilitering av utmattningssyndrom i landet?

Välkommen till Hjärnhälsa 2.0 – en konferens som vänder sig till alla som arbetar i relationsorienterade yrken. Fokus ligger på att förmedla vetenskaplig kunskap om hjärnan, ge verktyg som är direkt tillämpbara både för att skydda sig och att använda i stressrelaterade tillstånd. Nyttan av fysisk aktivitet för välmående, balans mellan organismens olika system och hur vi hjälper hjärnan att vila är fokuserade ämnen.

PROGRAM

TID: 08.15 – 16.30

Registrering 8.15–8.45
Avbrott för lunch 12–13
Avbrott för fika 14.30–15

08.45 – 10.10 Håkan Nyman, leg psykolog, specialist i neuropsykologi, Med Dr.

- Neuropsykologisk sårbarhet och vetenskaplig evidens för hur generella/individuella stressorer påverkar hjärnan och vårt sätt att handskas med hotfulla omständigheter.
- Utdragna risktillstånd och inskränkningar i livsföringen är stressande
- Många inslag i vår moderna vardag riskerar påverka hjärnans funktioner negativt: Överflöd av information/möten, sociala medier, liksom påfrestningar hos personer i chefsposition och hos personal vid svårhanterliga kontakter med kollegor, elever, patienter och brukare

10.40 – 12.00 Giorgio Grossi beteendevetare, leg psykoterapeut och docent i medicinsk psykologi

- Vad är utmattningssyndrom och hur utvecklas det över tid?
- Varför tar det så lång tid att komma tillbaka? Om vidmakthållandefaktorer vid utmattningssyndrom.
- Hur kan man förebygga, hantera och rehabilitera utmattningssyndrom?

13.00 – 14.10 Jenny Nyberg, docent i folkhälsovetenskap och doktor i neurovetenskap

- Coronatider och ändrade levnadsmönster – hur kan det påverka vår hjärnas struktur och funktion?
- Hur påverkas funktioner som minne, inlärning och exekutiva förmågor vid stress, social isolering, depression, mindre fysisk aktivitet och ett innehållsfattigare liv?
- Vad kan vi själva göra för att förbättra vår hjärnas hälsa och funktioner och se till att vår formbara hjärna anpassar sig på bästa möjliga sätt till rådande omständigheter?

14.10 – 16.30 (avbrott för fika 14.30 – 15.00)

Igor Ardoris, mental tränare, pedagogisk konsult

- Mental styrketräning för hantering av svåra situationer – att hålla sig lugn och agera sansat trots oro, rädsla och ångest?
- Hur kan vi undgå att drunkna i information, desinformation och rena förfälskningar?
- Vilka verktyg har vi att ta till för att inte tappa fattningen och låta rädslan ta över?
- Varför skall vi träna för 10?
- Varför är det viktigt för både privatliv och yrkesliv att lära sig förlora?

TEMA: HJÄRNSTRESS, UTMATTNING & PSYKISK OHÄLSA

Håkan Nyman

har under sina 40 verksamma år arbetat med personer som drabbats av olika typer av psykisk ohälsa. Håkan har under långa perioder handlett såväl psykologer som andra yrkeskategorier och har en anknytning till Karolinska institutet, Stockholm. Han har varit chefspsykolog vid Psykiatriska kliniken, Karolinska sjukhuset och har medverkat i framtagningen av flera läroböcker inom neuropsykologi och psykiatri. Han har lång erfarenhet av utredningar av patienter och har varit med och utvecklat flera av de moderna testinstrument som används vid neuropsykologiska bedömningar. Håkan har varit ordförande i Sveriges Neuropsykologers förening, varit ordförande i specialistrådet i Sveriges psykologförbund samt varit Socialstyrelsens vetenskapliga råd i psykologi.

Giorgio Grossi

disputerade 1999 på en avhandling om stress bland arbetslösa, vid avd för Biologisk psykologi, vid Stockholms universitet. Sedan dess arbetar han med forskning och behandling av patienter med utmattningssyndrom. Han är en uppskattad föreläsare och har skrivit ett flertal böcker om stress och utmattning bl a "Vägen ur utmattningssyndrom "Kristress – att hantera en pandemi, coronaoro och andra långvariga påfrestningar"). Till vardags arbetar han kliniskt som psykoterapeut på Stressmottagningen i Stockholm.

Jenny Nyberg

är docent i folkhälsovetenskap, doktor i Neurovetenskap vid Center for Brain Repair vid Inst. för Neurovetenskap och Fysiologi, Göteborgs Universitet. Hon har forskat om hjärnans hälsa och hur den påverkas av bland annat fysisk aktivitet i över 15 år. Efter många år av grundforskning där hon studerade den vuxna hjärnans formbarhet och stamceller i hjärnan så utför hon i nuläget epidemiologisk forskning. Hon studerar hur fysisk kondition bl.a. kan påverka risk för bl.a. psykisk ohälsa som depression och ångest samt andra sjukdomar i hjärnan. Jenny var doktorand hos Peter Eriksson, världsberömd hjärnforskare som 1998 var först i världen att visa att den vuxna hjärnan nybildar celler genom hela livet. Några år senare fick fysisk aktivitet ett forskningsgenombrott kopplat till positiva effekter både när det gäller läkning av skador i hjärnan och hjärnan i allmänhet.

Igor Ardoris

är fil.kand. i pedagogik, är licensierad mental tränare, idrottspsykologisk rådgivare och mindfulnessinstruktör. Igor är mental tränare för det svenska judolandslaget och för fotbollslandslaget på Färöarna. De senaste 15 åren har han arbetat med hundratals skolor, internationella företag och kommunala verksamheter. Vidare har han arbetat i de flesta delarna av sjukvården, inom kriminalvården samt räddningstjänst, polis, ambulans för att lära ut hur man kan agera utifrån lugn och balans i pressade situationer. I Igors arbetsvardag ingår även handledning av chefer inom näringsliv, skolor och sjukvård. Igors främsta intention är att överbrygga avståndet mellan kunskap och kompetens i arbetslivet.

ÖSTERSUND 9 MAJ STORSJÖTEATERN

GÄVLE 16 MAJ CENTRALTEATERN

JÖNKÖPING 18 SEPTEMBER ELMIA

TROLLHÄTTAN 19 SEPTEMBER NOVA MAT & MÖTEN

KARLSTAD 25 SEPTEMBER SCANDIC WINN

DELTAGARAVGIFT 1695:- exkl. moms
(inkl. lunch för- och eftermiddagsfika).

BOENDE

Vår samarbetspartner Scandic erbjuder er boende till förmånliga priser. Se mer på www.hjarnan.se.

MÅLGRUPP

Relationsorienterade yrken t ex. chefer, mellanchefer, projektledare, samordnare, coacher och HR-personal. Personal inom hälso- och sjukvård, kommunal verksamhet, företagshälsovård, friskvård, samt näringslivet, rehabiliteringspersonal inom kommun och landsting, utbildningsinstitutioner, folkbildningen, politiken, lärare, rektorer, elevhälsa och blåljusorganisationer, myndighetspersoner inom bl.a. folkhälsa, Försäkringskassan, arbetsförmedlingen, industrier, IT-konsulter, arbetsmiljöansvariga, skyddsombud, kriminalvården, kyrkliga samfund, Posom/FRG, ideella/frivilligorganisationer, samt övriga intresserade.

KONTAKT

Projektledare: Peter Linhard, 070-948 28 00
peter@hjarnan.se

ANMÄLAN

www.hjarnan.se

 Gilla oss på Facebook

Se deltagar-
referenser på
hjarnan.se

"En givande konferens där jag fick kunskap om hur hjärnan är uppbyggd och fungerar vilket gjort att jag nu förstår varför man reagerar och är sårbar på olika sätt efter stressiga och svåra situationer.

Mycket givande att på en konferens med enkla övningar direkt få verktyg känna hur hjärnans aktivitets- och vilosystem fungerar. Dagen har fått mig att tänka lite annorlunda på stress och psykisk ohälsa"

Kenneth Källqvist, Polisutredare och fd. Trafikpolischef i Stockholm

ARRANGÖRER

SAMARBETSPARTNERS

Ärendenummer: 2023KC6980
Utskriftsdatum: 2023-02-02

Ärenderubrik

Inbjudan till Demokratidagen 19 april 2023

Ärendebeskrivning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) bjuder in till Demokratidagen 2023, mötesplatsen för alla med intresse och ansvar för demokratifrågor och medborgardialog. Här möter du företrädare från SKR:s politiska ledning, statsrådet Parisa Liljestränd, andra förtroendevalda och forskare samt andra intressanta personer verksamma inom demokratiområdet.

Målgrupp: Förtroendevalda och tjänstepersoner i kommuner och regioner.

Anmäl dig här: [Demokratidagen 2023 | SKR](#)

Varmt välkomna!

Sveriges Kommuner och Regioner

Kundinfo

Förnamn:
Efternamn:
Personnummer:
Gatuadress:
Postnr:

Ort:
Hemtelefon:
Mobiltelefon:
Arbetstelefon:
E-post: utskick@skr.se
Traktnamn:

Ärendenummer: 2023KC8456
Utskriftsdatum: 2023-02-08

Ärenderubrik

VA i Hamra

Ärendebeskrivning

Hej!

Tacksamma om dessa dokument skyndsamt överlämnas till KS-ledamöter idag då vi fått information om att ärende som rör detta ska tas upp på dagens möte.

Vi önskar också att bifogade dokument vidarebefordras till samtliga ledamöter i KF, Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fritidsnämnden.

Önskar återkoppling att skrivelsen är vidarebefordrad och diarieförd

Mvh Katarina Landin, ordförande i Hamra Byalag

Kundinfo

Förnamn:

Efternamn:

Personnummer:

Gatuadress:

Postnr:

Ort:

Hemtelefon:

Mobiltelefon:

Arbetstelefon:

E-post: kattalan@hotmail.com

Traktnamn:

tisdag 2023-02-07 09:17

Inkommande mail

Till: Kontaktcenter <kontaktcenter@varnamo.se>

Från: Katarina Landin <kattalan@hotmail.com>

Skickat: 09:17

Bilagor: Protestlista Överklagan av kommunalt avlopp i Hamra.pdf;Skrivelse från berörda fastighetsägare i Hamra.docx

VA i Hamra

Hej!

Tacksamma om dessa dokument skyndsamt överlämnas till KS-ledamöter idag då vi fått information om att ärende som rör detta ska tas upp på dagens möte.

Vi önskar också att bifogade dokument vidarebefordras till samtliga ledamöter i KF, Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fritidsnämnden.

Önskar återkoppling att skrivelsen är vidarebefordrad och diarieförd

Mvh Katarina Landin, ordförande i Hamra Byalag

Överklagan av kommunalt avlopp i Hamra

Nedan angivna fastighetsägare motsätter sig å det bestämdaste anslutning till ett kommunalt avlopp, då detta blir ett alldeles för stort ingrepp i den känsliga naturen vid naturreservatet Draven, i förhållande till nyttan/vinningen, i hela Hamra. Byn ingår i Finnveden Folkland och är rik på fornlämningar. Kostnaden för miljön blir större med den tänkta lösningen än med enskilda avlopp. På de flesta fastigheter finns det nergrävt både fiber och elledningar sedan tidigare. Risken för skador på dessa blir överhängande, när gräv- och sprängarbeten ska genomföras i omedelbar närhet.

Samtidigt löper vi stor risk att befintliga vattenbrunnar med dricksvatten påverkas kraftigt, antingen genom att de sinar, eller genom försämrat vatten.

Vi ser ingen fördel för miljön med ett gemensamt avlopp där samtliga hushålls avloppsvatten skall samlas och renas och därefter släppas ut i Draven. Ett haveri i en sådan anläggning skulle få katastrofala följder för den skyddade fågelsjön. Om ett litet enskilt avlopp skulle haverera blir det inte tillnärmelsevis så stor skada, om någon alls. Vi anser att enskilda avlopp gör mindre påverkan på miljön och är att föredra.

Beträffande kostnaden anser vi att den är felaktigt uträknad fram för allt vad tomtbyteavgiften beträffar. Det har sagts att det är ytan på "klippt gräsmatta" som ska räknas som tomt, inte hela gårdsplaner som är gjort i dessa uträkningar. Kostnaden är därmed alldeles för stor för varje enskilt hushåll.

Vi emotser en snar återkoppling från kommunen i ärendet.

Hamra 2020-12-10

ÖVERKLAGAN AV KOMMUNALT AVLOPP I HAMRA

Namn och adress/ fastighetsbeteckning

Bo Hamra / Eva-May Hansson Lundsäng 4:11Malin Svan Jockia Svensson Hamra 5:7 & 2:22Bent Olf Andersson Hamra Norregård 3:36 — 2:16Toger Andersson Hamra Norregård 3:36 - 2:16Lars Petersen Hamra Norregård 5 Hamra 3:5Kennet Juvliken Hamra Norregård 9:1Olaf Lønn Hamra Kvistgård 2:20Ligvid Lønn Hamra Kvistgård 2:20Martin Dolck Tommy Dolck Hamra Kvistgård 8:1Olf Petersen Hanna Møritzen Hamra Ekkullen 3:21Amalie Isak Hamra Asketve

ÖVERKLAGAN AV KOMMUNALT AVLOPP I HAMRA

Namn och adress/ fastighetsbeteckning

Kurt Sjöberg / Hamra 2:8

Carl Gustav Svensson 1 Hamra 1:100.5

Anniika Pettersson gm. m/s Hökenegård 3
m/s P. Pettersson 127

Dan Hagström Knutsgård 3

Gerrit Hagström Knutsgård 3

Sören Sandin Hamra 1:22

Andreas Karlsson Hamra 1:25

St. Fransson Hamra 5:13

Guilla Fransson Hamra 5:13

Ingvar Pettersson Hamra 5:12

Hanna Karlsson Hamra 1:25

ÖVERKLAGAN AV KOMMUNALT AVLOPP I HAMRA

Namn och adress/ fastighetsbeteckning

Anna Karlsson Hamra Håkansgård Hamra 5:14

Sören Johansson Hamra (Snickargården) 1:17

Monica Johansson

Hans Levin

Jenny Nilsson Hamra Björsebo Hamra 1:21

Ligels Johansson Hamra 3:4

Kent Johansson Hamra 3:4

Joulsen Johansson Hamra Björsebo

Thomas Hamra Aslebo 2:2

Thomas Johansson Hamra 1:26

Gunnel Johansson Hamra 1:26

ÖVERKLAGAN AV KOMMUNALT AVLOPP I HAMRA

Namn och adress/ fastighetsbeteckning

David Wernow Hamra 4:12

Anders Hansson Hamra 4:9

P. Erik - Olsson Hamra 4:9

Louise Brodén Hamra 4:16

Per Johan Brodén Hamra 4:16

Mikael Johansson Hamra 4:20

Calle Hansson Hamra 4:20

Imma Järn Hamra 4:14

Anders Erik Söräng 9:2

Mona Petersson Hamra 5:18

Hans J. Malm Hamra 3:34

Ompröva/återremittera beslutet att anlägga kommunalt avlopp i Hamra, enligt nu gällande lagstiftning!

KF har beslutat om ett verksamhetsområde för spillvatten i Hamra. Beslutet grundades på en inventering av enskilda avlopp från 2011. Många avlopp blev då utdömda p.g.a ålder. Ett antal enskilda avlopp har därefter åtgärdats, sedan deras ansökan beviljats av Värnamo kommun, det senaste togs i drift hösten 2019. Enligt dom [MMD M4660-20](#) är det inte längre tillåtet att döma ut ett avlopp enbart p.g.a ålder.

Ett nytt världsläge råder, där MSB uppmanar civilsamhället att vara kris beredda. Vid en kris kommer ett kommunalt eldrivet system inte att fungera. Risken för ett större utsläpp av orenat avloppsvatten, till följd av tekniskt fel på reningsverk, med utsläpp i dike till Naturreservatet Draven, med påverkan på biologisk mångfald i är överhängande.

Regeringen förordar att vi ska vara sparsamma med el. Att i detta läge bygga in ett elberoende i byn är inte acceptabelt. Ett enskilt avlopp kräver ingen elförsörjning! Vi vill inte bli elberoende för att kunna använda våra toaletter.

Det är oansvarigt att lägga ner stora kollektiva pengar på ett system som inte övertygande kan bevisa förbättrad miljöpåverkan. Sveriges politiska partier kommunicerade i "Villalivets valspecial 2022", att kommunala alternativ inte generellt kan anses vara bättre än enskilt avlopp. Flera kommuner förordar numera enskilt avlopp framför kommunalt alternativ.

Samtliga fastighetsägare motsätter sig ett avloppsreningsverk i Hamra. Vi kan inte se några fördelar med en anläggning i byn. Dock ett antal nackdelar för miljö, krisberedskap, den enskildes och kollektivets ekonomi. Ett VA-kollektiv ska inte bekosta en anläggning som inte tillför något mervärde. Protester har tidigare framförts till tjänstemän och politiker.

Ändring i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Lag (2022:1249) som trädde i kraft **2023 01 01**.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va- anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Lag (2022:1249).

/Rubriken träder i kraft 2023-01-01/

Det är ett stort sammanhängande jordbruksområde i Lillåns avrinningsområde ner till Bolmen, med stora arealer åkermark. Stora mängder gödsel sprids ut på dessa åkrar. Alla fastigheter på landsbygden utmed detta avrinningsområde, i Värnamo och Gislaveds kommun, har vad vi känner till enskilda avlopp.

Samtliga fastighetsägare i Hamra är till 100% villiga att skyndsamt och med egna medel bekosta och anlägga nytt avlopp, som är godkänt enligt gällande lagstiftning.

Värnamo kommun äger ingen mark i Hamra och har ingen rådighet över privatägda fastigheter, det kommer att bli en långdragen process att tvinga sig till att få gräva över våra fastigheter.

Vi vill också framföra att det spridits ett felaktigt rykte om att det bara är ett fåtal fastighetsägare som är motståndare till ett kommunalt avlopp, det är totalt fel, vi är till 100% eniga i detta. Interesse för en överföringsledning med **vatten** och avlopp från Bredaryd, var dock ett önskemål från ett antal fastighetsägare, då vattenkvalitén på ett flertal fastigheter är problematisk. Vi blev då uppmanade att avvakta denna utredning. Beslut togs sedan om ett lokalt avloppsreningsverk!

Budgeterade pengar för detta projekt kan tillföras andra mer behjärtansvärda områden. Vi vädjar till samtliga enskilda politiker, att använda sunt förnuft och fatta ett klokt beslut, enligt nu gällande lagstiftning.

Låt oss på landsbygden leva i trygghet och kunna bo och klara våra grundläggande behov, utan att vara elberoende.

Berörda fastighetsägare
genom styrelsen i Hamra byalag

Ing-Marie Karlsson

Dan Hagström

Katarina Landin

Johanna Catoni

Martina Dolck

Från: Sveriges Kommuner och Regioner <utskick@skr.se>

Skickat: den 15 februari 2023 09:54

Ämne: Brev från den ukrainska ambassadören i Sverige

Hej

Sveriges Kommuner och Regioner har mottagit ett brev från den ukrainska ambassadören i Sverige. I brevet ber han svenska kommuner och regioner att stödja Ukraina genom att på olika sätt uppmärksamma att det snart är ett år sedan Ryssland inledde sin fullskaliga invasion av Ukraina. Brevet bifogas i detta utskick.

Jag är säker på den här typen av solidaritetshandlingar har mycket stor betydelse för våra kollegor i Ukraina som varje dag, under mycket svåra förhållanden, fortsätter att leverera stöd och service till sina medborgare.

Med vänlig hälsning

Peter Danielsson, ordförande för Sveriges Kommuner och Regioner

Ukrainas Ambassadör
i Konungariket Sverige

115

Nº 61217/24-840-11077-BH

*Stockholm,
February 06, 2023*

Mr. Peter Danielsson
**President of the Swedish Association
of Local and Regional Authorities**

Dear Mr. Danielsson,

First of all, I would like to express once again my deep gratitude to SALAR and all local and regional authorities in Sweden for their strong support and solidarity with Ukraine since the outbreak of the big war against Ukraine on February 24, 2022.

February 24, 2023, marks one year since the beginning of the full-scale russian invasion of Ukraine.

In view of this, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine has launched the global initiative of solidarity and support with Ukraine. The main idea of this initiative is:

- ✚ to hang the national flags of Ukraine on the administrative buildings;
- ✚ highlight the facades of the administrative buildings, architectural monuments, bridges and landmarks in yellow and blue;
- ✚ to prepare the pre-recorded videos with words of support and solidarity from politicians, mayors, activists – friends of Ukraine;
- ✚ announcement at 09:00 on February 24, 2023, of the minute of silence in honour of the Ukrainian heroes who gave their lives for the sovereignty and independence of Ukraine, as well as numerous civilian victims of the Russian war crimes.

In this regard, I kindly ask you to forward the information about the above-mentioned global Ukrainian initiative to the local and regional authorities in Sweden. ¹¹⁶

In the Embassy of Ukraine, we would be happy to receive the photos with the Ukrainian flags and highlighted administrative buildings by February 25, 2023.

We would also be pleased to receive the pre-recorded videos until February 20, 2023 (video: horizontally oriented, high quality FullHD 1920x1080, duration 20 seconds).

These videos will be published on the media resources of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine as well as of the Embassy of Ukraine in Sweden (*incl. Facebook*) on February 24, 2023.

For more information and further practical details regarding the initiative, the Swedish local and regional authorities are welcome to contact the Second secretary of the Embassy Ms. Inna Zholtkevych (inna.zholtkevych@mfa.gov.ua, 076 217 32 07).

I would highly appreciate the early feedback of the Swedish Side regarding the issues raised in this letter.

Yours faithfully,

Andrii PLAKHOTNIUK

Motion angående att införa förmånscykel till kommunens anställda

Flera regioner och kommuner runt om i Sverige ger sina anställda möjligheter till förmånscykel, bland annat vår grannkommun Gnosjö och Region Jönköpings län. Genom bruttolöneavdrag betalas cykeln av. Det finns ett stort intresse bland kommun/regionanställda. Erbjudandet omfattar olika typer av cyklar och är kostnadsneutralt för arbetsgivaren. Dessutom finns det en modell där det företag som vunnit upphandlingen sköter all administration vilket ger minimalt med merarbete för arbetsgivaren.

Förslaget gynnar folkhälsan och bidrar till ett aktivt miljöarbete och minskat beroende av fossila bränslen. Dessutom kan det leda till minskad användning av bilar och en förändrad parkeringssituation, till det bättre, i centrala Värnamo. Förmånscykel är också en fördel som skulle öka attraktiviteten för vår kommun som arbetsgivare.

Den som är intresserad av ämnet kan läsa mer via Region Jönköpings läns hemsida:

Förmånscyklar, varför och hur då? - En handledning för arbetsgivare

<https://www.rjl.se/globalassets/energikontor-norra-smaland/formanscyklar---en-handbok-for-arbetsgivare.pdf>

Med stöd av ovanstående föreslås:

att: vår kommun inför möjligheten till förmånscykel för sina anställda.

Värnamo 2023-02-01

Emina Dautovic (V)

Fjodor Eklund (V)

§ 66 Dnr: KS.2022.293

Utredning av bemanningsprocessen

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge servicenämnden i uppdrag att, med utredningen som grund, återkomma senast 31 mars 2023 med förslag på justering i reglementet,

att ge servicenämnden i uppdrag att påbörja avveckling av bemanningsenheten,

att ge berörda nämnder i uppdrag att se över bemanningsprocesserna i respektive förvaltning,

att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att samordna arbetet med översynen av bemanningsprocessen,

att arbetet med översynen av bemanningsprocessen redovisas till personalutskottet.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har fått ett uppdrag att med hjälp av extern utredare genomlysas bemanningsprocessen i de verksamheter som ges service av bemanningsenheten på serviceförvaltningen. Utredningen är genomförd och presenterad på kommunstyrelsen den 17 januari samt för berörda verksamheter. Utredningen ger rekommendationer kring hur vi kan utveckla bemanningsprocessen och detta behöver verksamheterna arbeta vidare med. Den grundläggande rekommendationen handlar om att vi behöver minska behovet av vikarier, därutöver behöver nya bemanningsprocesser tas fram som blir en del av kompetensförsörjningen. Vi behöver också arbeta med styrning och uppföljning av bemanningsprocessen på olika plan. Ett led i att utveckla bemanningsprocessen föreslås vara att bemanna i förvaltningarna vilket innebär att servicenämndens uppdrag att ge stöd i bemanningsfrågor via bemanningsenheten skulle upphöra.

Kommunstyrelsen fick information i ärendet den 17 januari 2023 och beslutade 7 februari 2023, § 51 att bordlägga ärendet.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen har i skrivelse 20 januari 2023 föreslagit kommunstyrelsen besluta

att ge servicenämnden i uppdrag att, med utredningen som grund, återkomma senast 31 mars 2023 med förslag på justering i reglementet

att ge servicenämnden i uppdrag att påbörja avveckling av bemanningsenheten

att ge berörda nämnder i uppdrag att se över bemanningsprocesserna i respektive förvaltning

att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att samordna arbetet med översynen av bemanningsprocessen

att arbetet med översynen av bemanningsprocessen redovisas till personalutskottet.

Beslut skickas till: HR-avdelningen, samtliga nämnder

§ 51 Dnr: KS.2022.293

Utredning av bemanningsprocessen

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar
att bordlägga ärendet.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har fått ett uppdrag att med hjälp av extern utredare genomlysas bemanningsprocessen i de verksamheter som ges service av bemanningsenheten på serviceförvaltningen. Utredningen är genomförd och presenterad på kommunstyrelsen den 17 januari samt för berörda verksamheter.

Utredningen ger rekommendationer kring hur vi kan utveckla bemanningsprocessen och detta behöver verksamheterna arbeta vidare med. Den grundläggande rekommendationen handlar om att vi behöver minska behovet av vikarier, därutöver behöver nya bemanningsprocesser tas fram som blir en del av kompetensförsörjningen. Vi behöver också arbeta med styrning och uppföljning av bemanningsprocessen på olika plan. Ett led i att utveckla bemanningsprocessen föreslås vara att bemanna i förvaltningarna vilket innebär att servicenämndens uppdrag att ge stöd i bemanningsfrågor via bemanningsenheten skulle upphöra.

En tidsplan för arbetet behöver tas fram och samverkan med de fackliga organisationerna genomförs den 6 februari 2023.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen har i skrivelse 20 januari 2023 föreslagit kommunstyrelsen besluta

att ge servicenämnden i uppdrag att, med utredningen som grund, återkomma senast 31 mars 2023 med förslag på justering i reglementet,

att ge servicenämnden i uppdrag att påbörja avveckling av bemanningsenheten,

att ge berörda nämnder i uppdrag att se över bemanningsprocesserna i respektive förvaltning,

att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att samordna arbetet med översynen av bemanningsprocessen samt

att arbetet med översynen av bemanningsprocessen redovisas till personalutskottet.

Beslut skickas till:
HR-avdelningen
Servicenämnden

Revisionsrapport- Granskning av servicenämndens styrning av bemanningsfunktionen

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har fått ett uppdrag att med hjälp av extern utredare genomlysa bemanningsprocessen i de verksamheter som ges service av bemanningsenheten på serviceförvaltningen. Utredningen är genomförd och presenterad på kommunstyrelsen den 17 januari samt för berörda verksamheter.

Utredningen ger rekommendationer kring hur vi kan utveckla bemanningsprocessen och detta behöver verksamheterna arbeta vidare med. Den grundläggande rekommendationen handlar om att vi behöver minska behovet av vikarier, därutöver behöver nya bemanningsprocesser tas fram som blir en del av kompetensförsörjningen. Vi behöver också arbeta med styrning och uppföljning av bemanningsprocessen på olika plan. Ett led i att utveckla bemanningsprocessen föreslås vara att bemanna i förvaltningarna vilket innebär att servicenämndens uppdrag att ge stöd i bemanningsfrågor via bemanningsenheten skulle upphöra.

En tidsplan för arbetet behöver tas fram och samverkan med de fackliga organisationerna genomförs den 6 februari 2023.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att ge servicenämnden i uppdrag att, med utredningen som grund, återkomma senast 31 mars 2023 med förslag på justering i reglementet

Att ge servicenämnden i uppdrag att påbörja avveckling av bemanningsenheten

Att ge berörda nämnder i uppdrag att se över bemanningsprocesserna i respektive förvaltning

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2022.293

Att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att samordna
arbetet med översynen av bemanningsprocessen

Att arbetet med översynen av bemanningsprocessen redovisas
till personalutskottet

Åsa Johansson
HR-Chef

Ulf Svensson
Kommundirektör

The background of the slide features a close-up photograph of an elderly man with white hair and a young girl with blonde hair. They are both looking towards the camera. Overlaid on the image is a geometric diagram consisting of several black lines forming a network, with four circular nodes. One node, located near the girl's face, is highlighted in orange.

Utredning av bemanningsprocessen

VÄRNAMO KOMMUN
DECEMBER 2022

Innehållsförteckning

	Sid
Kap 1. Inledning	2
Kap 2. Bemanningsprocessen i Värnamo kommun	6
Kap 3. Andra kommuners framgångsfaktorer i bemanning	24
Kap 4. Utredningens rekommendationer	32

En genomlysning för att trygga kompetensförsörjningen

OM UPPDRAGET

Bemanningsprocessen i Värnamo kommun innefattar bemanningsenheten som organisatoriskt finns på Serviceförvaltningen och som arbetar med timvikarier och pooler mot följande verksamheter:

- Serviceförvaltningen – Måltidsverksamheten
- Barn- och utbildningsförvaltningen – Förskola och fritidshem
- Omsorgsförvaltningen – Äldre- och funktionshinderomsorg

Enheten arbetar även med sommarvikarier till omsorgsförvaltningen samt LAS- bevakning.

Det identifierades ett behov av att se över hela bemanningsprocessen i berörda verksamheter i syfte att trygga kommunens kompetensförsörjning framåt.

Genomlysningen har genomförts Startpoint Advisory under perioden 24 oktober till den 22 december 2022. Resultat, analys och utvecklingsförslag har summerats i denna slutrapport.

En utredning av hela bemanningsprocessen

FRÅGESTÄLLNINGAR

Uppdraget innebar att ta fram förslag på hur kommunen kan arbeta för att trygga bemanningen. Uppdraget omfattade helheten, dvs. inte enbart den del av bemanningsprocessen som bemanningsenheten arbetar med, utan även inkluderat verksamheterna.

Utredningen har tagit sin grund i följande frågeställningar:

- Hur ska vi arbeta för att bättre bemanna med tillsvidareanställd personal?
- Hur ska bemanningsprocessen se ut?
- Hur kan stödet till chefer se ut i bemanningsprocessen? Hur ska detta organiseras?
- Hur ska rekryteringsuppdraget se ut? Vem ska göra vad?
- Det finns pooler placerade på bemanningsenheten idag. Ska dessa finnas kvar? Ska de gå över till köpande förvaltningar och i så fall hur kan förvaltningarna själva organisera ett sådant uppdrag?

Vårt tillvägagångssätt

INTERVJUER

Utredningen har engagerat chefer och medarbetare med ett kvalitativt tillvägagångssätt genom enskilda intervjuer och gruppintervjuer. Totalt 37 personer intervjuades.

Detta inkluderade chef och medarbetare på bemanningsenheten, kommunens HR-chefer och förvaltningschefer och verksamhetschefer på respektive beställande förvaltningar. Enhetschefer och verksamhetsplanerare/samordnare i verksamheterna på beställande förvaltningar har även intervjuats.

Se bilaga för fullständig intervjuförteckning.

DOKUMENT, DATA & OMVÄRLD

Intervjustudien har kompletterats med analys av nyckeltal och dokument. Detta inkluderade genomgång av tillgänglig statistisk, data och nyckeltal från både bemanningsenheten och verksamheterna. Dokument, såsom tidigare utredningar, strategier och handlingsplaner, har också tagits hänsyn till.

En omvärldsbevakning har gjorts för att dra lärdomar av hur andra kommuner organiserar och arbetar med sin bemanningsprocess, dessa är:

- Mölndals stad
- Ulricehamns kommun
- Göteborgs stad

I kapitel 3 återfinns beskrivningar av varje kommun samt en sammanfattning.

Innehållsförteckning

	Sid
Kap 1. Inledning	2
Kap 2. Bemanningsprocessen i Värnamo kommun	6
Kap 3. Andra kommuners framgångsfaktorer i bemanning	24
Kap 4. Utredningens rekommendationer	32

Bemanningsenheten i befintlig storlek sedan 2019

SERVICEINRIKTAD PERSONAL

Bemanningsenheten ligger organisatoriskt på Serviceförvaltningen och består i dagsläget av 9,35 ÅA fördelat på 10 personer. Enheten är mer eller mindre intakt de senaste åren, från 8 till 9 ÅA. Rollerna på enheten är enhetschef, gruppleadare, administratörer och bokare.

Det lyfts från flera olika verksamheter att personalen på bemanningsenheten har ett serviceinriktat bemötande och alltid är trevliga och tillmötesgående. Måltidsservice som ingår i samma förvaltning upplever att det skapar en närhet, främst för att de sitter i samma lokaler som gör det lätt att gå in till en medarbetare när något behöver lösas.

Vikariebanken med aktiva timvikarier har ökat sedan 2019, men antalet sökande och rekryterade har minskat. Detta kan ses som positivt om man kan behålla vikarier och på så sätt ha en ökad kontinuitet, men en uppenbar risk för fler inkonverteringar.

NYCKELTAL BEMANNINGSENHETEN

	2019	2020	2021	2022*
Antal årsarbetskrafter bemanningsenheten	8,14	8,39	9,05	9,35
Antalet timanställda vikarier (aktiva senaste 6 mån)**	617	547	695	711
Antalet inkonverterade vikarier	1	3	5	6
Antal sökande timvikarier totalt	921	998	1091	877
Antal rekryterade timvikarier totalt	524	517	580	347

Antalet inkonverterade vikarier är fortsatt på en låg nivå. I intervjuer lyfts det som positivt att bemanningsenheten idag har god koll på vikariernas LAS-dagar och att det finns behov av en funktion med ett helhetsperspektiv. Detta blir än mer viktigt nu i och med nya LAS-reglerna.

*År 2022 avser jan-okt. **Timanställda vikarier inkluderar även semestervikarier.

Kommunens gemensamma tillsättning av pass är inte tillräcklig

PASS TILLSÄTTTS INTE

Bemanningsenhetens primära uppdrag är att säkerställa att passen som beställs blir tillsatta. Detta kan mätas i tillsättningsgrad. Den data som återfinns i kommunen visar hur många beställningar som kommer in samt hur många som tillsätts.

Dock säger siffrorna egentligen inget om graden av verksamheternas involvering för att passen ska tillsättas, då detta är alla vikarier som registrerats i systemet, oavsett om det är bemanningsenheten eller verksamheterna som tillsätter passen. Verksamheterna uppger dock att de i allt högre utsträckning själva tillsätter vikarier.

Genomgående i intervjuer förmedlas att verksamheternas behov inte uppfylls av bemanningsenheten, dvs. att pass inte tillsätts i den utsträckning som behövs. Detta gör att verksamhetsplanerare och enhetschefer får lösa akut bemanning, vilket tar resurser från deras ordinarie arbete med att driva och utveckla verksamheterna. Fritidshem inom BUF uppger att de knappt använder bemanningsenheten längre eftersom de inte upplever att de får vikarier.

TILLSATTA PASS

Tillsatta pass	2019	2020	2021	2022
Måltid	91%	92%	86%	89%
Säbo	86%	86%	86%	86%
Hemtjänst	84%	83%	80%	81%
Funktionshinder	83%	86%	84%	88%
Förskola	94%	94%	85%	87%
Totalt alla verksamheter	87%	87%	84%	86%

Som jämförelse klassar Göteborgs stads bemanningsenhet för skola och förskola allt under 90% som ”rött” och inte tillfredställande leverans. (grönt är 95%, gult är 90 – 95%, rött under 90%).

Bemanningsenheten har även generösa öppettider, kl. 06.30-21.00 måndag- fredag och 07.00-21.00 på helgen. Trots detta upplevs inte att passen tillsätts och man uppger att chefer i beredskap inte får tillräckligt med stöd på helger. Ingen av kommunerna som ingår i omvärldsanalysen har öppet på helger.

*År 2022 avser jan-okt

Övertiden kompenserar för brister i bemanningsprocessen

VARIATION MELLAN VERKSAMHETER

En tydlig indikator som visar på välmående för en kommuns bemanningsprocess är om behov kan lösas med en vikarie eller om ordinarie personal behöver jobba över eller gå in och täcka upp för säkerheten i verksamheten. Ju lägre andel övertidskostnaden för tillsvidareanställd personal är i relation till kostnader för vikariers lön, desto mer kan verksamheten lösa pass med vikarier jämfört med övertid.

I Värnamo kommun, vars verksamheter är knutna till bemanningsenheten, ligger övertidsersättningens andel till vikariekostnaden på 48% för år 2022. Denna siffra varierar även kraftigt mellan verksamhetsområden, där Förskola ligger lägst med 9% och där Säbo ligger högst med 61%. Verksamheterna inom Omsorgsförvaltningen ligger alla runt 60%.

ÖVERTIDSKOSTNAD AV VIKARIEKOSTNAD

	2019	2020	2021	2022*
Måltid	22%	9%	16%	17%
Säbo	76%	48%	45%	61%
Hemtjänst	67%	66%	62%	60%
Funktionshinder	93%	66%	55%	59%
Förskola	11%	18%	13%	9%
Totalt alla verksamheter	56%	48%	43%	48%

I intervjuer med chefer och verksamhetsplanerare i verksamheter framkommer att bemanningsenhetens arbete med vikarietillsättning har stora brister, när det kommer till bland annat kompetens och språk hos vikarier, tillsättandet av vikariebehov samt förbättringsmöjligheter.

Att övertiden står för en så stor del av behoven tillsammans med reflektioner från intervjuerna, visar att kommunens bemanningsprocess inte fungerar.

*År 2022 avser jan-okt. Kostnaden avser både övertid och fyllnadstid.

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen

Utredningen konstaterar att den nuvarande organiseringen och processen för bemanning i kommunen inte fungerar. Beskrivningar av varför och på vilket sätt sammanfattas i rubrikerna Bemanningsenheten, Samspel och styrning och Verksamheterna. På följande sidor utvecklas resonemangen bakom analyspunkterna och dess slutsatser.

Bemanningsenheten

Reaktiv bemanningsenhet

Svårigheter med rekrytering av vikarier

IT-system som inte stödjer arbetet

Resurspooler nyttjas inte fullt ut

Samspel och styrning

Olika bilder av uppdraget och nuläget

Misstroende mellan bemanningsenheten & verksamheterna

Bristande legitimitet för bemanningsenheten

Verksamheterna

Verksamheterna gör mer av arbetet

Behovet av vikarier - delvis en planerings- och ledarskapsfråga

Grundskolan har sin egen modell

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Bemanningsenheten

REAKTIV BEMANNINGSENHET

- Bemanningsenhetens arbetssätt och process för att tillsätta vikariebehoven kan beskrivas som reaktiv. Deras funktion har reducerats till att tillsätta akuta pass då de endast arbetar med bokningar för idag och imorgon. Det blir en osäkerhet med beställningar som görs långt i förväg för planerad frånvaro med ex. semester eller utbildning då det hanteras sent och kan komma avslag bara några dagar eller någon dag innan. Det leder till en stress hos chefer och medarbetare med oklarheter om frånvaro kan beviljas och blir i förlängningen en dålig arbetsmiljö för den ordinarie personalen i förutsägbarhet i semesteruttag eller kompetensutveckling.
- Det upplevs också saknas en flexibilitet hos bemanningsenheten i tillsättning av pass, om tillgängligheten inte matchas fullt ut blir det avslag. Exempelvis skulle en vikarie kunna komma efter 2h och ta resterande passet.
- Nyttjandet av vikarietimmarna skulle också kunna förbättras, ex. inom funktionshinderomsorgen där en vikarie hade behövts 1h för att brukare ska kunna starta sin dag, för att sedan kunna jobba någon annanstans där vikarien behövs. Eller en vikarie som arbetar i kök över lunchen, skulle kunna vara i förskolan på eftermiddagen också.
- Bemanningsenheten beskrivs idag inte heller ha tiden att arbeta proaktivt med vikarier för att få dem att lägga sig tillgängliga i systemet eller motivera dem att ta pass. Förutsättningarna för att lyckas finns inte när de bara kan försöka lösa pass idag och imorgon.

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Bemanningsenheten

SVÅRIGHETER MED REKRYTERING AV VIKARIER

- Statistiken visar ett minskande antalet sökande till tjänst som timvikarie under 2022 jämfört med föregående år enligt prognos, vilket även speglas i antal personer som rekryteras.
- Upplevelsen från verksamheterna är att det inte funnits vikarier att tillgå för sitt område, och speciellt i de geografiska ytterområdena.
- Det som dock lyfts gällande rekrytering är att verksamheterna ser att de får bra namn på vikarier som passar till längre vikariat. Det finns en generell medvetenhet bland verksamheterna att de tar duktiga vikarier till vikariat eller ordinarie anställningar.

IT-SYSTEM SOM INTE STÖDJER ARBETET

- Från både bemanningsenheten och verksamheterna beskrivs att IT-systemet inte är anpassat för bemanningsprocessen och inte heller är särskilt användarvänligt. Det är förutsättningar som också påverkar hur väl bemanningsarbetet kan genomföras i kommunen.

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Bemanningseenheten

RESURSPOOLER NYTTJAS INTE FULLT UT

Bemanningsenheten har en resurspool med tillsvidareanställd personal för varje förvaltning. När dessa personer inte bokas ut på pass arbetar de på sin basarbetsplats. Anställda i poolen för BUF och Måltid är i princip konstant över tid, dock en minskning i Omsorgen sedan 2019. Nyttjandegraden av personalen har varierat de senaste åren, både på totalen och för varje enskilt område.

- Personalen i poolen anses vara kompetent och blir som specialister ute i verksamheterna då de får erfarenhet från flera enheter. Det upplevs dock finnas brister i information om hur bemanningsenheten arbetar med poolen, hur prioriteringar ser ut och om personalen byter mellan områden.
- Från vissa verksamheter upplevs att de sällan får resursperson till sina enheter och att det är en bristande kommunikation kring var personalen är. Exempelvis att chefer/ordinarie personal inte får veta att personen kommer till sin basenhet, som kan möjliggöra att ordinarie personal kan ta igen utvecklingstid. Det saknas idag en helhetssyn på var resurspersonalen behövs. Resurspersonal skulle kunna användas mer flexibelt om man var mer verksamhetsnära i förståelsen av förstärkningsbehoven. I nuläget aktualiseras poolen bara vid vakans.

	År	Måltid	Omsorg	Barn- och utbild.	Totalt
Årsarbetande tillsvidareanställd personal i resurspool	2019	2,03	18,74	9,49	30,26
	2020	2,3	14,86	8,41	25,57
	2021	2,59	14,38	7,94	24,91
	2022*	2,22	10,44	8,37	21,03
Nyttjandegraden av pool-personalen	2019	70%	70%	87%	76%
	2020	86%	89%	81%	85%
	2021	91%	82%	91%	88%
	2022*	71%	75%	81%	76%

Det uppstår även svårigheter med det faktum att resurspersonalen är anställd i en annan förvaltning, Serviceförvaltningen, än de förvaltningar de faktiskt utför arbete i. Detta gäller exempelvis tillgång till scheman, där det idag behövs extra manuell hantering av verksamhetsplanerare eller enhetschef för att smidigt förse resurspersonalen med information om sin placering.

*År 2022 avser jan-okt

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Samspel och styrning

OLIKA BILDER AV UPPDRAGET

- I intervjuer med medarbetare på bemanningsenheten och med chefer och verksamhetsplanerare på förvaltningarna framkommer att det finns olika bilder av bemanningsenhetens uppdrag samt vilket ansvar som ligger på verksamheterna själva. Detta kan således tolkas som att det är ett otydligt uppdrag.
- Ett exempel på detta är att bemanningsenheten anser att verksamheterna ska ge dem upplägg på vilka de ska kontakta proaktivt för rekrytering av timvikarier. Verksamheterna i sin tur anser att det är bemanningsenhetens uppgift och ingår i tjänsten de beställt och betalar för.
- Det nämns också att processen för sommarrekrytering av vikarier till Omsorgsförvaltningen haft bristande kommunikation gällande ansvarsfördelning, där det inte varit tydligt från verksamhetschefsnivå ner till enhetschefsnivå vilka delar som Omsorgsförvaltningen valt att ta tillbaka ansvaret för.

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Samspel och styrning

MISSTROENDE MELLAN BEMANNINGSENHETEN & VERKSAMHETERNA

- Bilden som förmedlas utifrån samtal med bemanningsenheten och verksamheterna är att det finns ett misstroende mot varandra. Det finns dialog mellan beställare och utförare, men som präglas av en uppgivenhet.
- Det saknas självinsikt från bemanningsenhetens sida kring kritik att de inte löser vikarier, utan att verksamheterna får göra det själva.
- Ett tydligt exempel är att det finns olika syn på statistiken kring lösningsgrad på pass som skapar osämja och visar på distansen mellan dem. Det lyfts att bemanningsenheten använder denna statistik som ett försvar till att de tillsätter pass i hög utsträckning

BRISTANDE LEGITIMITET FÖR BEMANNINGSENHETEN

- Den samlade bilden av bemanningsprocessen är att bemanningsenheten saknar legitimitet i kommunen, där det på flera chefsnivåer uttrycks att stödet inte finns för den nuvarande organiseringen.
- Utredningen uppfattar detta som ett uttryck för de brister som finns i dialog och samsyn i problem och utmaningar gällande bemanningsprocessen.

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Verksamheterna

VERKSAMHETERNA GÖR MER AV ARBETET

- Baserat på de problem och utmaningar som verksamheterna upplever och som inte kan tillgodoses av bemanningsenheten, har verksamheterna själva tagit på sig alltmer av bemanningsarbetet. Detta inkluderar att både enhetschefer och verksamhetsplanerare aktivt arbetar med vikarietillsättning.
- Detta har förstärkts av att Omsorgsförvaltningen tagit tillbaka delar av sommarrekrytering, introduktioner samt att en ny e-tjänst lanseras för att verksamhetsplanerare och chefer ska kunna boka vikarier själva. Denna lösning har Omsorgsförvaltningen krävt då situationen inte varit hållbar, och det bör vara en tydlig signal till att bemanningsarbetet inte fungerar.
- Förskolan har en resurspool hos bemanningsenheten, men vissa enheter har ändå etablerat en egen verksamhetsnära resurspool, vilket blir en form av "överbemanning"/höjd grundbemanning.
- Samtidigt som förvaltningarna betalar bemanningsenheten för ett uppdrag, går även resurser i verksamheterna till att arbeta med vikarietillsättningen. Detta leder till en stor frustration och misstroende till nuvarande organisering.

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Verksamheterna

BEHOVET AV VIKARIER - DELVIS EN PLANERINGS- OCH LEDARSKAPSFRÅGA (1 / 6)

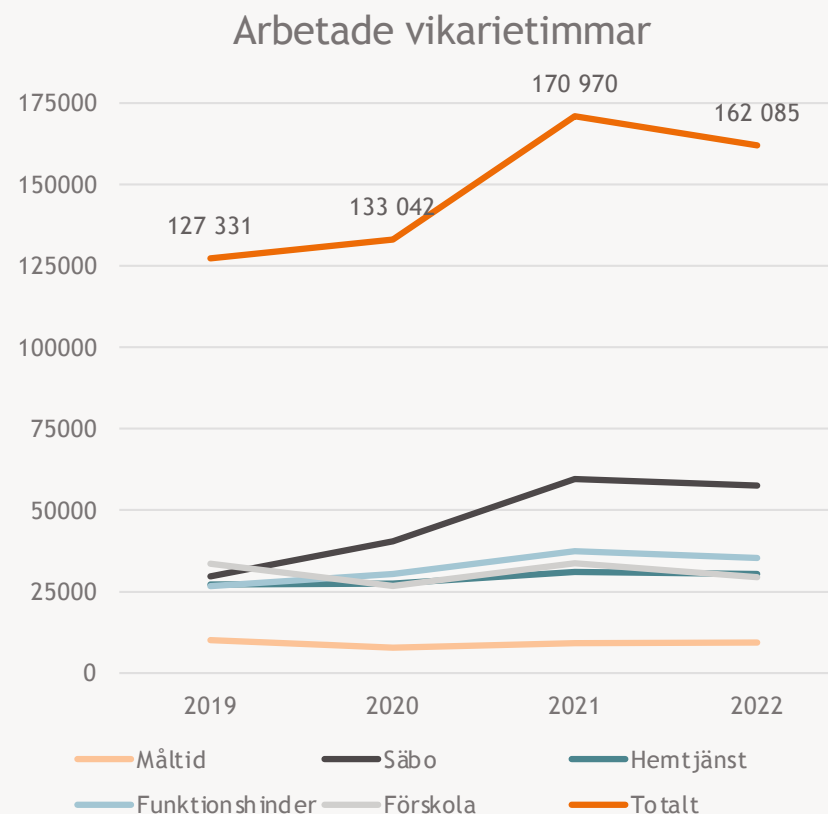
- Statistik från verksamheterna gällande arbetade vikarietimmar visar på ett ökat behov av vikarier de senaste åren. Detta tyder på utmaningar gällande grundbemanning, semesterplanering och tillsättning av vakanta tjänster. Trots ett framgångsrikt arbete med heltidsresan verkar det inte minskat behovet av övertid och vikarier.
- Utredningen har även tittat på vikarieanvändandet på enhetsnivå inom omsorgsområdet. Den statistiken visar på att det finns stora skillnader mellan enheter inom säbo, hemtjänst och funktionshinder. Vår analys visar att säbo har ett särskilt utvecklingsarbete kopplat till att minska behovet av vikarier och övertidsuttag.
- Dessa skillnader är ett uttryck för hur man jobbar med planering och ledarskap. I intervjuerna uttrycker verksamheterna själva att det finns ett arbete att göra i bemanningsprocessen för att minska behovet av vikarier. Detta gäller såväl frågor om grundbemanning som semesterplanering och arbetsmiljöfrågor.

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Verksamheterna

BEHOVET AV VIKARIER - DELVIS EN PLANERINGS- OCH LEDARSKAPSFRÅGA (2/6)

- Verksamheternas totala behov av vikarier ökar markant mellan åren 2019-2022, en ökning med 27%. Då ska det också noteras att siffrorna för 2022 är fram till utgången av oktober månad och det är två månader kvar av året.
- Säbo använder vikarier i störst utsträckning, där ökningen är 94% fram till november i år. Även Funktionshinderomsorgen har en stor ökning, 32%. Det är dessa verksamhetsområden som driver utvecklingen i stort.
- En förklaring till ökningen av vikarietimmarna kan antas bero på en effekt av covid-19-pandemin under 2020 och 2021. Dock är frågan om detta tillstånd permanentats även under år 2022.
- De arbetade vikarietimmarna omräknat till årsarbetskrafter (baserat på 1800 h/ÅA) visar att Värnamo använde sig av ca 95 årsarbetskrafter år 2021, som är närmaste året. Störst vikariekonsument är Säbo motsvarande 33 ÅA.

2021	Arbetade timmar	Motsvarande ÅA
Måltid	9 214	5
Säbo	59 574	33
Hemtjänst	31 049	17
Funktionshinder	37 420	21
Förskola	33 713	19
Totalt	170 970	95

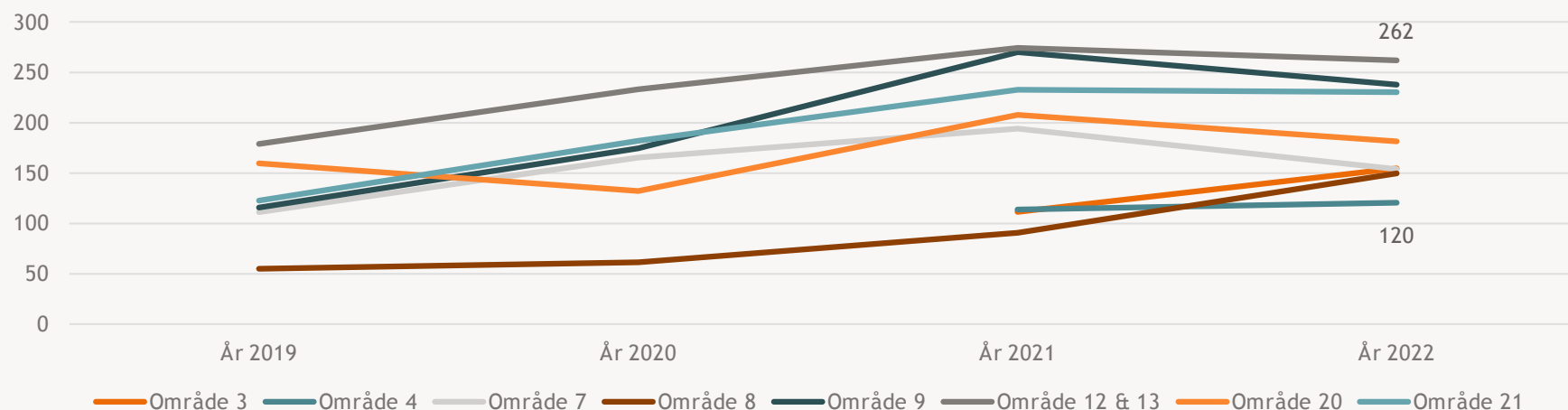

*2022 jan-okt

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Verksamheterna

BEHOVET AV VIKARIER - DELVIS EN PLANERINGS- OCH LEDARSKAPSFRÅGA (3 / 6)

Särskilt boende

VIKARIETIMMAR PER PLATS

För att jämföra mellan enheter/områden har vi tittat på antal arbetade vikarietimmar per plats och område. Område 12/13 har legat högst de två senaste åren. För år 2022 hittills har de 262 vikarietimmar per plats. Detta kan jämföras med område 4 som har lägst siffra med 120 timmar per plats. Över 50% högre Område 9 och 21 har även haft en stor ökning de senaste åren.

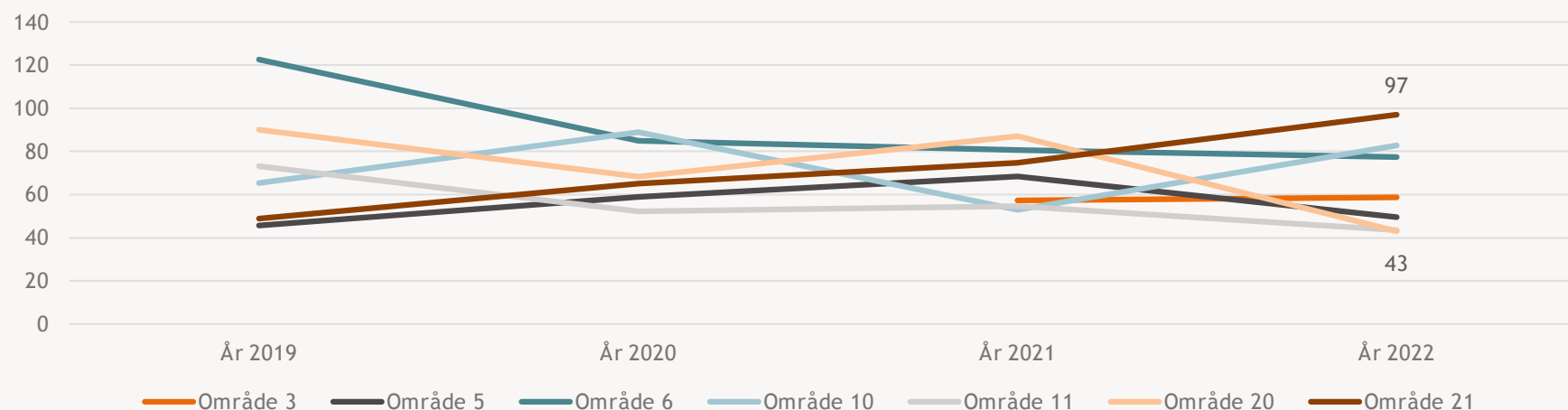
Statistiken visar att användandet av vikarier skiljer sig åt mellan enheter. År 2022 har området med högst användande över 50% högre antal vikarietimmar per plats än området med lägst vikarieanvändande.

*Område 19 ej medräknat då det bara innehöll några få timmar 2021. *2022 jan-okt

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Verksamheterna

BEHOVET AV VIKARIER - DELVIS EN PLANERINGS- OCH LEDARSKAPSFRÅGA (4/6)

Hemtjänst

VIKARIETIMMAR PER KUND

För att jämföra mellan enheter/områden har vi tittat på antal arbetade vikarietimmar per kund och område.

Område 21 har ett stigande vikarieanvändande och ligger högst hittills i år. Även område 6 har haft förhållandevis högt över åren.

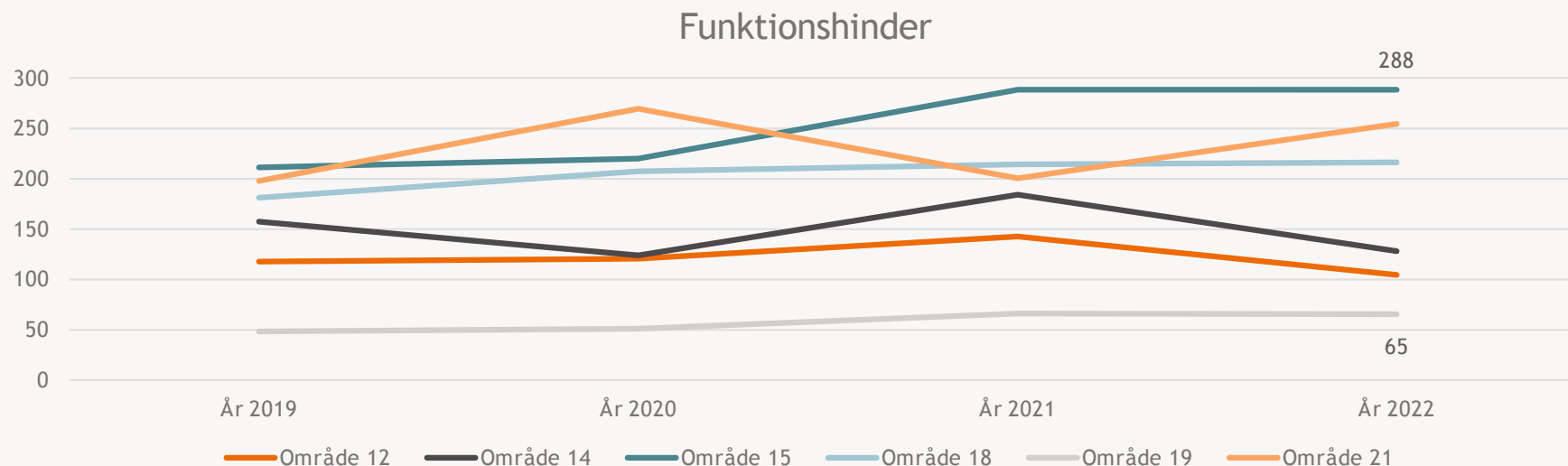
Område 20 har varierat över åren, för att hittills i år ligga lägst i jämförelse med andra områden.

Statistiken visar att användandet av vikarier skiljer sig åt mellan enheter. År 2022 har området med högst användande 20% högre antal vikarietimmar per kund än området med lägst vikarieanvändande. Hemtjänsten totalt har dock lägre vikariebehov jämfört med Säbo och Funktionshinder.

*2022 jan-okt

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Verksamheterna

BEHOVET AV VIKARIER - DELVIS EN PLANERINGS- OCH LEDARSKAPSFRÅGA (5 / 6)

VIKARIETIMMAR PER BRUKARE

För att jämföra mellan enheter/områden har vi tittat på antal arbetade vikarietimmar per kund och område.

Område 15 har högst antal vikarietimmar per brukare - högst av alla enheter inom Omsorgsförvaltningen. Område 19 har legat lägst alla åren.

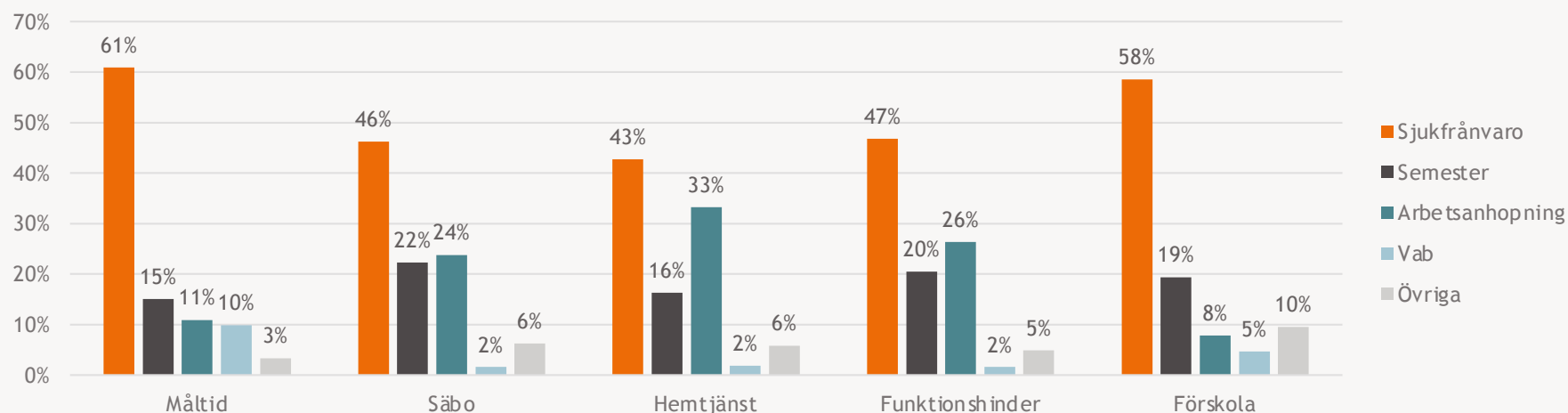
Statistiken visar att användandet av vikarier skiljer sig åt mellan enheter. År 2022 har området med högst användande 77% högre antal vikarietimmar per plats än området med lägst vikarieanvändande.

*2022 jan-okt. Inkluderar inte verksamheterna personlig assistans eller daglig verksamhet.

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Verksamheterna

BEHOVET AV VIKARIER - DELVIS EN PLANERINGS- OCH LEDARSKAPSFRÅGA (6 / 6)

Beställningsorsaker 2022

Sjukfrånvaro är den största orsaken till att verksamheterna beställer vikarier. Dock ska noteras att om inget aktivt val av beställningsorsak görs i systemet, hamnar den per automatik under sjukfrånvaro.

Kategorin Arbetsanhopning avser ökad vårdtyngd och behov av tillfällig förstärkning. Vikarier används i högre grad till annat än sjukfrånvaro inom Omsorg, där arbetsanhopning är en stor anledning.

Högre andel arbetsanhopning som beställningsorsak är en indikation på att det behövs en höjd grundbemanning för att hantera arbetsanhopningarna. Detta gäller särskilt inom äldre- och funktionsomsorgen.

Faktorer som förklarar bristerna i bemanningsprocessen: Verksamheterna

GRUNDSKOLAN HAR SIN EGEN MODELL

- Grundskolans vikarieanskaffning ingår idag inte i samarbetet med bemanningsenheten på Serviceförvaltningen. De har sin egen lösning med ett visst mått av samordning där vikarier är anställda på två skolor, men arbetar på flera skolor i kommunen. Detta beskrivs som sårbart och är enligt intervjuade personer inte en hållbar och långsiktig lösning.

Innehållsförteckning

	Sid
Kap 1. Inledning	2
Kap 2. Bemanningsprocessen i Värnamo kommun	6
Kap 3. Andra kommuners framgångsfaktorer i bemanning	24
Kap 4. Utredningens rekommendationer	32

Omvärld: Mölndals stad

CENTRAL VIKARIEENHET

Mölndals stad är just nu i ett förändringsarbete och en nystart kring sitt bemanningsarbete, efter en genomlysning år 2020. Vikarieenheten har varit centraliserad sedan 2010, och tillhör HR-avdelningen på stadsledningsförvaltningen. Genomlysningen resulterade i ett beslut om att fortsätta vara en central enhet med hänsyn till fördelar av samordningen och för att bejaka hela-staden-perspektivet.

Beställande verksamheter är:

- Vård- och omsorg (säbo, hemtjänst, LSS, socialpsykiatri, delar av HSL).
- Förskola och grundskola (inte gymnasium i dagsläget, även om intresse finns)
- Serviceförvaltningen (lokalvårdare, måltidsservice)

Medarbetare är indelade i spår där de jobbar specifikt mot vissa verksamheter. Nischat för att det ska bli ett kompetensområde och skapa sig en kännedom och kunskap om verksamhetens behov.

Invånare: ca 70 000
Organisering: central vikarieenhet
Anställda på enheten: 11 inkl. enhetschef
Antal vikarier: ca 1200 vikarier
Resurspool: Nej
Bemannings öppettider:
måndag-fredag 6.30-16.30
IT-system: TimeCare

Omvärld: Mölndals stad

EXEMPEL PÅ ARBETSSÄTT

- Vikarieenheten ser en fördel att ha nära samarbete genom HR-avdelningen då det finns HR-konsulter på andra enheter som arbetar med ökad grundbemanning i verksamheterna
- ”Lediga jobb”-beställningar/pass som inte är fyllda läggs in i en speciell lista som vikarierna kan se i TimeCare och då själva boka in sig på. Exempelvis pass med lång framförhållning, ex. utbildning, semester. Detta beskrivs som en stor framgångsfaktor.
- Nyttjar digitala lösningar - robotfunktionen i TimeCare, är alltid igång. Gör att verksamheter, och vikarier, får svar snabbt på beställningen om den går igenom inklusive på beställningar med längre framförhållning. Detta är i en implementeringsfas, men finns vissa enheter där robot löser ca 50% av beställningarna.
- Flexibelt arbetssätt där inställetiden för vikarien kan korrigeras om en beställning inte matchas 100%.

FRAMGÅNGSFAKTORER

- Ha en gemensam struktur för bemanningsfunktionen, inga speciallösningar för olika områden eller förvaltningar.
- Ta fram en gemensam strategi hur man vill jobba med bemannings- och vikariefrågorna – enas kring uppdraget.
- Arbeta med kommunikationen hela tiden – kontinuerliga möten med verksamhetschefer som handlar om utmaningar, arbetssätt och om det behövs prioriteringar för vissa områden.
- Säkerställ att bemanningsfunktionen är verksamhetsnära och förstår behoven som finns.
- Förvaltningsledning behöver ta ansvar för strategisk planering och bemanningsstrategi – det är en verksamhetsfråga.

Omvärld: Ulricehamns kommun

PLANERINGSFUNKTION INKL. BEMANNINGSENHET

Ulricehamns kommun har en central bemanningsenhet som ligger under Planeringsavdelningen på kommunledningsstaben. Kommundirektören insåg att det var nödvändigt att ha planeringsarbetet inkl. bemanningsfrågorna nära och in i kommunledningen.

Arbetet leds av en enhetschef som förutom bemanning (bemanningsplanerarna som bokar vikarier och rekryterar tim-och semestervikarier är 3 ÅA), även ansvarar för schemaplanering centralt (för äldreomsorg, kost och sjuksköterskor) och rekrytering av baspersonal.

Ulricehamn arbetar med hela bemanningsprocessen, där ett aktivt fokus är att minska behovet av vikarier från start genom ökad grundbemanning och att genom central schemaplanering fördela personal på ett mer effektivt sätt utifrån brukarens behov. Detta är snarare en kulturförändring som behöver göras med ordinarie personal i verksamheterna och där ledarskap från chefer är viktigt.

Invånare: ca 25 000
Organisering: central bemanningsenhet
Anställda på enheten: 4 inkl. enhetschef
Antal vikarier: ca 400 vikarier
Resurspool: Ja, i verksamheterna
Bemannings öppettider:
måndag-fredag 6.30-16.30
IT-system: TimeCare

Omvärld: Ulricehamns kommun

EXEMPEL PÅ ARBETSSÄTT

- Tydliga direktiv och krav gentemot vikarierna: alla vikarier läggs tillgängliga i systemet och de får aktivt gå in och ta bort sin tillgänglighet om de inte kan. Bokning genom systemet är enda sättet att få jobba pass. Direktbokning används alltid och vikarien blir avstängd om den inte skulle dyka upp på ett pass efter 3 tillsägelser.
- Arbetar flexibelt mellan verksamhetsområden för att bemanna i geografiska ytterområdet, exempelvis jobba inom både förskola och äldreboende i samma geografiska område. Detta för att se till att vikarierna får tillräckligt med jobb.
- Använder bokningsassistent (robot) på helger, vilket verksamheterna är nöjda med det. De provade att ha bemanningsenheten öppen på helg under pandemin, men behovet fanns inte.
- Har samma modul i TimeCare som Mölndal med lista på "Lediga jobb" som ger vikarier en större flexibilitet och en längre framförhållning på tillsättning av pass.

FRAMGÅNGSFAKTORER

- Högsta ledning måste ta stafettpinnen på heltidsresan och aktivt prioritera frågorna.
- Tydliggöra uppdraget för bemanningsfunktionen tillsammans med beställarna - en partsgemensam arbetsgrupp. Där sätts även ansvarsfördelning och roller för alla inblandade i bemanningsprocessen.
- Bemanningsfunktionen bör använda statistik för uppföljning och ha en dialog med verksamhetscheferna.
- Synen på kompetens är att det inte kommer finnas färdigutbildad personal, utan kommunen behöver för rekrytering av baspersonal ta hand om duktiga personer och utbilda dem. De ser stor potential i personer med utländsk bakgrund, där kommunen behöver språkutbilda.
- Ha en god struktur för bokning, introduktioner och tydliggöra att vikarier ska känna sig välkomna på arbetsplatsen.
- Snabb rekryteringsprocess nämns också som både en förutsättning för att verksamheterna ska få sitt behov tillgodosett snabbt, men också för kandidatens skull.

Omvärld: Göteborgs stad

FÖRSKOLA & GRUNDSKOLA

Göteborgs stad har sitt bemanningsarbete uppdelat på olika sätt över verksamhetsområdena. Förvaltningen för Funktionsstöd har enskilda bemanningsenheter fördelade på stadens fyra olika geografiska områden, vilket även äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen har.

Detta omvärldsexempel fokuserar på barn- och utbildningsområdet där det finns en centraliserad bemanning med placering i förskoleförvaltningen, men som också ger service till grundskoleförvaltningen. Varje bemanningsenhet ger service till de fyra geografiska områdena i Göteborgs stad. Måltid och lokalvård till skola/förskola ingår också. Det finns separata rekryteringsenheter där en av dem sköter all rekrytering av timavlönade med hjälp av 15 rekryterare.

Samtliga bemanningsenheter i Göteborgs Stad har tagit bort tillsvidareanställda vikarier i resurspool med ekonomi samt arbetsmiljö som bakgrund till beslutet. Verksamheterna anställer istället resurspersonal själva vid behov. Det bör också nämnas att de har ett externt bemanningsföretag när enheterna inte kan lösa behovet. Dock får verksamheterna betala samma kostnad som av enheten.

Invånare: ca 587 000
Organisering: två olika bemanningsenheter, förskola/grundskola
Anställda på enheterna: 50 inkl. enhetschefer
Antal vikarier: ca 3300 totalt
Resurspool: Nej
Bemanningsens öppettider: måndag-fredag 6.30-15.00
IT-system: TimeCare

Omvärld: Göteborgs stad

EXEMPEL PÅ ARBETSSÄTT

- De arbetar med en närhet till vikarierna, exempelvis vikariebrev månadsvis, vikarieträffar, hälsosamtal (HR-specialister har kontakt med de som är sjuka längre eller ofta), dialog via mail och telefon utifrån behov.
- Proaktivt arbetssätt med statistik, dialog och analysarbete, med exempel på följande nyckeltal:
  - Tillsättningsgrad timmar (grönt är 95%, gult är 90 – 95%, rött under 90%), antal beställningar/pass, beställningsorsak
  - Inrekryterade timavlönade samt andel av inkomna ansökningar som rekryterats in
  - Andel timavlönade samt antal långtidsvikarier från timavlönade
  - Ekonomi per bemanningsenhet
- Kontinuerliga avstämningar på medarbetarnivå (admin/HR i BE har kontakt systematiskt med beställare), chefsnivå (rektorer/skoladministratörer), förvaltningsnivå (styrgrupp med chefer från verksamheterna, HR-avdelningschefer, bemanningschefer, rekryteringschef, bemanningscontroller.)

FRAMGÅNGSFAKTORER

- Kunskap och engagemang i förvaltningsledning och bland chefer när det gäller strategisk personalplanering, AB/LAS, rekryteringsordning, Attraktiv arbetsgivare samt att beslut om bemanning efterlevs. Det nämns också som viktig att bemanningschefer ingår i en chefsgrupp samt i HR-ledningsgrupp.
- Ha arenor dvs bjudas in till mötesforum med chefer för att ha dialog om bemanningsfrågor. Även ha dialogmöten med bemannings- och rekryteringskollegor, samarbete, utbyte av information och stöd.
- Stöd från kommunikatör i att ta fram olika material, information utifrån behov och marknadsföring, med interna och externa målgrupper.
- Ha enhet som arbetar målstyrt med nulägesbeskrivning, analyser, statistik, kvartalssammanställningar och årsrapport för egna enhetens utvecklingsarbete.
- Bra rekrytering är viktigt med tillräckligt många och tillräckligt kunniga timavlönade utifrån verksamheternas behov.

Sammanfattning av omvärldsbevakning

FRAMGÅNGSFAKTORER & PERSPEKTIV

Omvärldsanalysen innefattade kommuner som har olika förutsättningar när det kommer till invånarantal, organisatorisk struktur och arbetssätt. Här sammanställs ett antal analyspunkter och slutsatser:

- Bemanningsprocessen är ett gemensamt ansvar från bemanningsfunktion och beställande verksamheter. Tydliga uppdrag och ansvarsfördelningar är viktiga ingångsvärden för ett fungerande arbete.
- Minska behovet av vikarier aktivt, vilket exempelvis innefattar en mer effektiv schemaplanering
- Goda dialoger mellan utförare och beställare är viktigt samt att följa upp på statistik/nyckeltal. Det behöver finnas ett intresse och vilja från chefer i verksamheter att arbeta med frågorna - inte bara när det krisar.
- Nyttja digitala system och robotisering där möjligt.
- Snabba rekryteringsprocesser som kan stödjas av exempelvis digital referenstagning.
- Delade åsikter om hur dialogen med vikarier ska vara: vissa tycker vikarier ska mer fostras in i strukturer, andra att det behövs en nära kontakt.

Innehållsförteckning

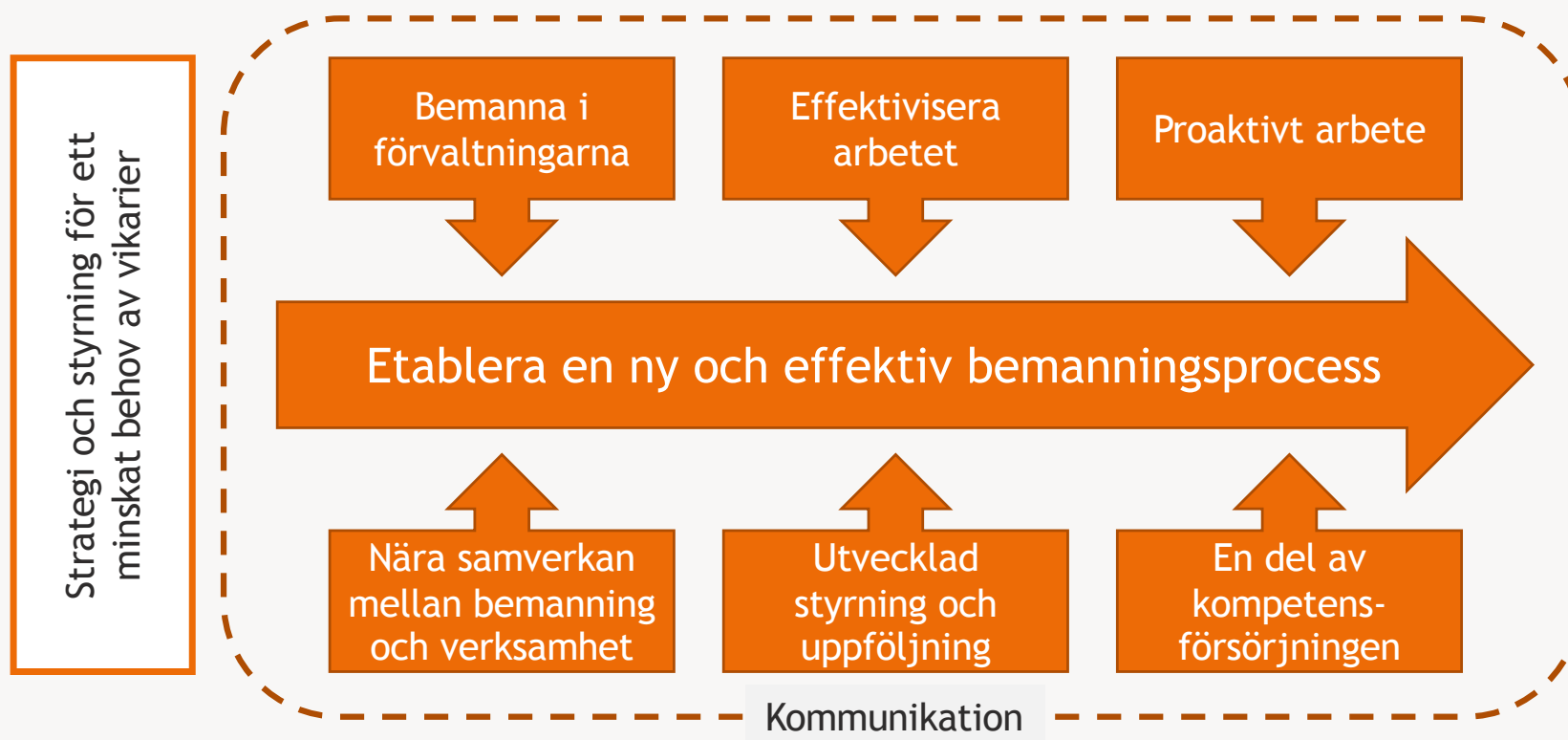
	Sid
Kap 1. Inledning	2
Kap 2. Bemanningsprocessen i Värnamo kommun	6
Kap 3. Andra kommuners framgångsfaktorer i bemanning	24
Kap 4. Utredningens rekommendationer	32

Utredningens rekommendationer

STORT BEHOV AV FÖRÄNDRING OCH UTVECKLING

Baserat på intervjuer, data och egna analyser och slutsatser har vi utvecklat förslag till en ny och mer effektiv bemanningsprocess i Värnamo. Utgångspunkten för rekommendationerna är att en välfungerande bemanningsprocess startar med att begränsa behovet av vikarier. Det betyder att såväl verksamheter som behöver vikarier och bemanningsfunktionen i kommunen omfattas av rekommendationerna. Rekommendationerna kan sammanfattas i följande modell:

Rekommendationer

MINSKA BEHOVET AV VIKARIER

Grundläggande för ett effektivt bemanningsarbete är att minska behovet av vikarier. Ju färre vikarier som behöver tillsättas ju effektivare blir bemanningsprocessen och desto bättre kvalitet kan levereras i de offentliga tjänsterna. Som beskrivs tidigare i rapporten finns det stor variation mellan såväl verksamhetsområden som mellan enheter inom samma verksamhetsområde. Analysen visar att vissa verksamheter systematiskt använder mer vikarier än andra. Trenden är att kommunen använder allt fler vikarier och under 2021 använde Värnamo kommun vikarier motsvarande 95 årsarbetskrafter. Siffran för 2022 förväntas stiga (vår prognos). För att komma till rätta med den stora mängden vikarier rekommenderar vi att:

- Göra en djupare analys om varför vissa enheter ligger konstant högt, samt en särskild analys på SÄBO som är den verksamhet som har störst behov av vikarier.
- Säkerställa en jämn fördelning av behovet av sommarvikarier under perioden juni till augusti (primärt omsorgen).
- Pröva möjligheterna att få en ökad grad av ordinarie anställd personal som kan arbeta mer flexibelt över enhetsgränser. Exempelvis att under månader som februari där frånvaron typiskt sätt är högre, mobilisera personalen till att få en kultur av att hjälpa varandra över enhetsgränserna. Detta med inspiration ifrån Ulricehamns kommun.

BEMANNA I FÖRVALTNINGARNA - GE DEM ANSVARET

Baserat på missnöje, svårighet att lyckas i uppdraget och kommunens sammantaget ineffektiva bemanningsprocess ser vi inga andra utvägar än att avsluta arbetet med en centrala bemanningsenhet. Även om vår omvärldsbevakning visar att det finns goda exempel där kommuner lyckats med centrala bemanningsenheter är vår bedömning (baserat på intervjuer) att den bristande tillit och förtroende för att lyckas med en central bemanningsfunktion kräver ett omtag. Baserat på detta rekommenderar vi att:

- Avveckla den centrala bemanningsenheten utifrån att förtroendet och tilliten inte stöder en positiv utveckling.
- Ge Barn-och utbildningsförvaltningen respektive Omsorgsförvaltningen i uppdrag att etablera förvaltningscentrala bemanningsfunktioner med motsvarande uppdrag som idag ligger på centrala bemanningsenheten.
- Omsorgsförvaltningen föreslås att även ansvara för vikarietillsättning av måltidspersonal. Detta utifrån att måltidsverksamheten är för liten för att ha ett eget ansvar för vikarietillsättningen.
- Barn-och utbildningsförvaltningen föreslås få även ansvar för att grundskolorna ingår i förvaltningens bemanningsfunktions ansvarsområde.

Rekommendationer

EFFEKTIVISERA ARBETET

Utöver bemanningsenheten lägger verksamheterna själva en hel del tid på arbete med att säkerställa bemanningen. Detta skapar en dubbelorganisation och en ineffektivitet. Detta behöver upphöra, men bygger på att bemanningsenheten lyckas leverera och tillsätta de pass som behövs. Baserat på detta rekommenderar vi att:

- Säkerställa att bemanningen görs i de nyetablerade funktionerna och att verksamheternas eget bemanningsarbete reduceras kraftigt. Detta behöver följas upp över tid.
- Säkerställa en effektiv sommarrekrytering med effektiv rekryteringsprocess som bygger på en positiv kandidatupplevelse med god kommunikation och en förhållandevis snabb process för att inte tappa kandidater. Rekryteringen behöver även göras i god tid för att skapa planeringsförutsättningar för verksamheterna och möjlighet till en bra introduktion för sommarvikarierna.
- Fortsätta att arbeta i samma system för att säkerställa en kontroll på vikariernas anställningstid och eventuella risker för inkonvertering.
- Överväga att investera i IT-system som är designade och utvecklade för bemanning, som skapar förutsättning för effektivisering genom exempelvis robotisering.
- Helgerna bör primärt bemannas innan fredag eftermiddag. Behov som uppstår under helgen föreslås hanteras av verksamheterna själva. Det betyder att bemanningsfunktionen inte har helgöppet.

PROAKTIVT ARBETSSÄTT

Baserat på lärdomar från bland annat Mölndal blir det proaktiva arbetssättet viktigt. I Mölndal och Ulricehamn arbetar bemanning med längre framförhållning när så är möjligt, med uppbokning av vikarier med mer eller mindre lång framförhållning (t.ex. planerad frånvaro). I dagsläget har bemanning och vikarierna primärt kontakt via sms. För att kunna boka ut vikarier till verksamheterna med den kompetens som behövs, är det därtill fördelaktigt att ha kännedom om såväl verksamheterna som vikarierna. För att lyckas i bemanningsarbetet rekommenderar vi att:

- De nya bemanningsfunktionerna utvecklar relationer till de vikarier som är aktiva. Studenter eller andra som hoppar in någon helg då eller då får hanteras på annat sätt.
- Höja tillsättningsgraden (utan verksamheternas involvering) genom ett arbetssätt och logik som innebär att medarbetarna på bemanning utvecklar relation och kunskap om vikarierna, samtidigt med en nära kontakt och förståelse för verksamheterna de servar. Relationerna med såväl vikarier som verksamhetsförståelse är centrala för att lyckas i uppdraget och kunna agera proaktivt.
- Förutom att jobba med sms och bemanningsrobot för tillsättning av pass behöver bemanning även arbeta aktivt och uppsökande för att säkerställa att passen tillsätts i så god tid som möjligt.
- En viktig kvalitetshöjande åtgärd är att bemanningsfunktionen säkerställer en välfungerande introduktion för vikarierna, inklusive sommarvikarierna. Idag finns det utvecklingsbehov på området.

NÄRA SAMVERKAN MELLAN BEMANNING OCH VERKSAMHET

En effektiv bemanningsprocess bygger på förmågan att matcha behov med tillgänglig kompetens. Ju bättre verksamhetsförståelse bemanningshandläggaren har desto enklare att hitta lösningar och rätt vikarie. Baserat på detta rekommenderar vi att:

- Kompetens inom verksamhetsområdet ska värdesättas i arbetet med bemanningsfunktionen. I det fall bemanningshandläggaren saknar erfarenhet från området bör hen ”praktisera” som en del av sin introduktion för att bättre förstå verksamhetens förutsättningar och villkor. Handläggare med god verksamhetsförståelse (vilket redan finns på nuvarande enhet) uppvisar typiskt sett en större förståelse för viktigheten i uppdraget och konsekvenser av att inte tillsätta pass.
- Genom nära samverkan mellan verksamhet och bemanning kunna hitta konstruktiva lösningar för att lösa de behov som verksamheterna har.
- Värnamo kommun på sikt bör utreda förutsättningar (inklusive för- och nackdelar) med att inkludera omsorgens schemaläggning i bemanningsfunktionen (i likhet med Ulricehamns kommun).

UTVECKLAD STYRNING OCH UPPFÖLJNING

Idag finns begränsad styrning av bemanningsenheten och uppföljningen från enheten ifrågasätts av verksamheterna. Därtill saknas en tydlig styrning och uppföljning av verksamheternas behov av vikarier och deras arbete med grundbemanning och semesterplanering. Vi rekommenderar därför att:

- Stärka den strategiska styrningen genom att:
  - Kommunen sätter tydliga mål och förväntningar på bemanningsfunktionerna i förvaltningarna.
  - Sätter tydliga mål och förväntningar för verksamheterna kopplat till behov av vikarier och semesterplanering.
  - Återkommande möten med fokus på måluppfyllelse samt en effektiv och välfungerande bemanningsprocess snarare än enskilda frågor.
  - Uppföljning av verksamheter gällande vikariebehov och framtagande av handlingsplaner för verksamheter med återkommande stort behov av vikarier. Det kan inte vara fritt valt arbete att ta emot stöd för verksamheter med störst utmaningar.
  - Säkerställa gemensamma rutiner för bemanningsprocessen i kommunen, vilket även inkluderar erfarenhetsutbyten och best practice mellan bemanningshandläggare såväl som chefer enligt exempel från Göteborgs stad.

Denna mer strategiska styrning och uppföljning föreslås hållas ihop av kommunledningsförvaltningens HR-chef.

Den mer operativa styrningen av verksamheten leds av ansvarig bemanningschef, men där bemanningsfunktionen behöver etablera former för att ha en kontinuerlig dialog om vad som fungerar och inte fungerar, samt kort- och långsiktiga behov inom respektive sektor. För detta föreslås att:

- Hitta strukturerade former för kontinuerlig uppföljning och dialog med enheterna. Detta kan ske på kvartalsbasis eller utifrån behov.
- Utpekade bemanningshandläggare arbetar med specifika enheter och dess vikarietillsättningar för att sköta den dagliga kommunikationen. För att hantera sårbarheten som detta skapar är det viktigt att bemanningsfunktionens medarbetare hittar gemensamma arbetssätt och rutiner för att kunna täcka upp för varandra vid behov.

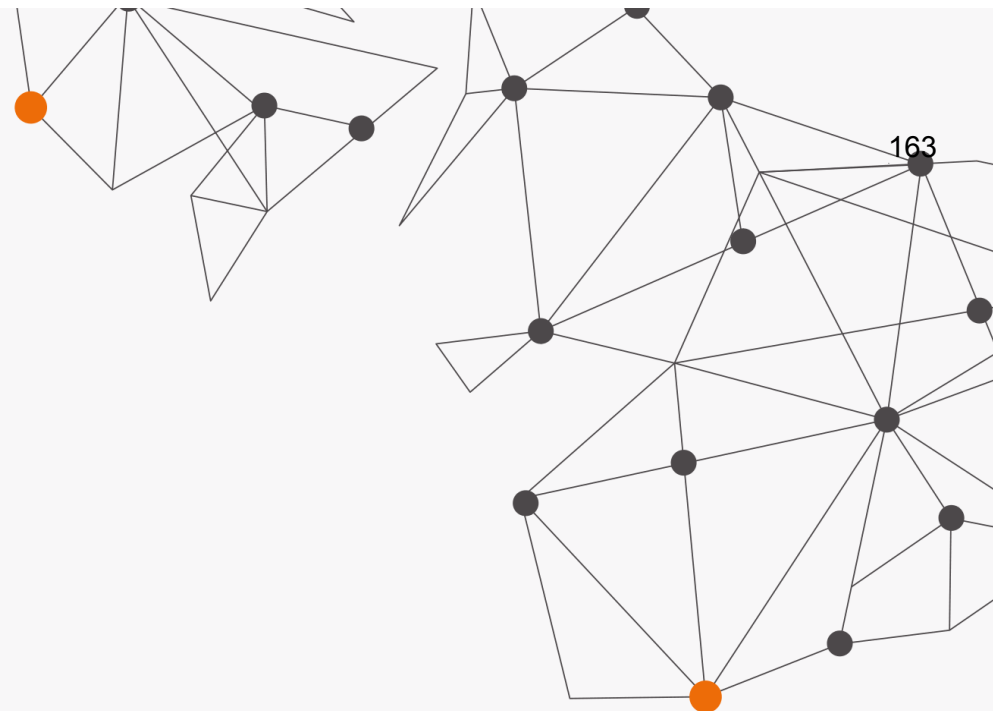
Rekommendationer

EN DEL AV KOMPETENSFÖRSÖRJNINGEN

Värnamo har liksom många andra kommuner i Sverige mer eller mindre utmaningar att hitta och försörja skola, vård och omsorg med rätt kompetens. SCB:s Trender och Prognoser visar att dagens brist på utbildade inom vård och omsorg väntas bestå eller tillta fram till år 2035. Det finns även en risk för fortsatt brist på utbildade lärare under prognosperioden. Arbetet med kompetensförsörjning på både kort och lång sikt är centralt för en kommun. I dagsläget har bemanningsfunktionen inget tydligt uppdrag att jobba utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv (något som också lyfts från nuvarande bemanningschef). Vi rekommenderar därför att:

- Bemanningsfunktionerna ges i uppdrag att stötta verksamheterna och HR med den långsiktiga kompetensförsörjningen till kommunens olika verksamheter. Det innebär att bemanningsuppdraget inte bara handlar om att fylla ett vakant pass utan vara en del i kommunens större kompetensförsörjningsarbete, vilket ställer krav på att följa upp kvalitén på vikarierna, men också fånga upp framtida kandidater för anställning.
- Rekryteringen av timvikarier sker med hänsyn till att fylla långsiktiga behov framöver, där vikarier exempelvis kan utbildas parallellt med arbete i verksamheter. Detta behöver inte utesluta att ta hjälp av t.ex. pensionärer eller studenter som vill arbeta extra, men genom ett mer långsiktigt och strategiskt kompetensförsörjningsperspektiv förväntas rekryteringsbasen och hur kommunen arbetar med vikarierna kunna utvecklas (t.ex. genom vidareutbildning etc. för att göra individen anställningsbar).
- Det även kan vara relevant att initiera samarbete med vuxenutbildning och validering för att ”klä” individerna för arbete som tillsvidareanställda i kommunen.

I rekommendationen ingår inte att bemanningsfunktionen får ansvar för att genomföra andra rekryteringar än vikarierekryteringar (inklusive sommarvikarier).

STARTPOINT ADVISORY AB
STOCKHOLM | SKÅNE
STARTPOINTADVISORY.SE

Intervjuförteckning

37 INTERVJUER MED CHEFER OCH MEDARBETARE

Intervjuer med chefer

- HR-chef och biträdande HR-chef
- Förvaltningschef Serviceförvaltningen
- Verksamhetschef måltidsservice, Serviceförvaltningen
- Förvaltningschef Omsorgsförvaltningen
- Verksamhetschefer Omsorgsförvaltningen (2st)
- Förvaltningschef Barn- och utbildningsförvaltningen
- Verksamhetschefer Barn- och utbildningsförvaltningen (2st)

Intervjuer med bemanningsenheten

- Enhetschef
- Bokare (2st)
- Administratör (2st)
- Gruppledare

Gruppintervjuer med enhetschefer och verksamhetsplanerare/samordnare

- Måltidsservice, Serviceförvaltningen (5st)
- Hemtjänst, Omsorgsförvaltningen (4st)
- Särskilt boende, Omsorgsförvaltningen (4st)
- Funktionshinderomsorgen, Omsorgsförvaltningen (4st)
- Förskola/fritids, Barn- och utbildningsförvaltningen (4st)